broj 8

DOK HOLIDEJ

osveta se odlaže

✪ *pola metra delilo je rančera od života... i Doka Holideja od smrti...*

CENA 4 DINARA
SA POREZIMA NA PROMET

Frenk Larami:

OSVETA SE ODLAŽE

Naslov originala:

FRENK LARAMY —
„WER ZU FRUH ZIET" —
„LAS ANIMAS"

Copyright 1972 by
MARTIN KELTER VERLAG —
UNIVERSUM PRESS

Sva prava pridržana

Izdaje štampa NIP „FORUM" Novi Sad. Vojvode Mišića 1. Odgovorni urednik: Svetozar TOMIĆ Izlazi svakog prvog u mesecu. Copyright 1972. by Martin Kelter Verlag.

Oslobođeno Osnovnog poreza na promet mišljenjem Pokrajinskog sekretarijata za obrazovanje nauku i kulturu SAP Vojvodine br. 413—456 od 27. jula 1972. godine.

1. januar 1973.

Snažan topot konjskih kopita odbijao se o crvenkaste kamene zidove Grand kanjona. Orili su se i ljudski povici, a pucnji zviždali.

Poštanska kočija poskakivala je kao divlja zver po kamenitom drumu. Drveni točkovi su ječali, a kožno remenje škripalo preteći da se svakog trenutka prekine. Uprkos tome, Merlin Hal je gonio četvoropreg kao ludak.

— Hojiii...! Odjekivao je njegov poklič kojim je bodrio konje.

Životinje, okupane u znoju, ulagale su poslednji napor snage. Sa gubica im je letela pena kao krupan, prvi sneg. Konji su izbacili glave napred, a oči samo što im nisu ispadale iz duplji.

Gonioci su, međutim, bili brži. Vozač Merlin Hal stavi korbač među zube i izvuče kolt. Bio je to stari vojnički revolver duge cevi. Nasledio ga je od oca, koji je služio u armiji plavokaputaša.

Sa kočijaškog sedišta bilo je teško moguće metkom pogoditi cilj. Cilj su bila dva čoveka, koja su galopom grabila prema kočiji: Džon i Tom Alanja. Razbojnici, hladnokrvne ubice. Nedavno su pobegli iz jednog od mnogobrojnih logora robijašnice Seskateva, iz kamenoloma večitog ćutanja. Njima je uspelo ono što do tada nikome nije.

Bekstvo iz Seskateve!

Sada su, samo nekoliko dana posle bekstva iz pakla robijašnice, ponovo krenuli u razbojnički poduhvat.

Šta je u ono vreme šerif iz Džankšna rekao sudiji?

— Trebalo je da ih obesite, vaša milosti!

Šerif je bio u pravu.

Čak ni Seskateva nije uspela da promeni dvojicu razbojnika. Izdržali su nemilosrdno sunce, svirepu žeđ, žestoku hladnoću i dugačak višestruki korbač zatvorskog čuvara.

Zaboravili su Seskatevu..

Džon Alanja je bio snažan, plećat čovek. Jahao je nekoliko koraka iza svog mlađeg brata. Konj pod njim s mukom je održavao tempo sa životinjom ispred sebe.

Tom je bio vitak i naočit, sušta suprotnost svoga brata. Na njegovom

telu nije bilo ni jednog jedinog grama sala. Godine u robijašnici kao da ga nisu dotakle. Bio je tamnoput kao Meksikanac i imao crne prodorne oči i tanke usne. U svakom pogledu je bio iznad svoga brata; brži kada se radilo o potezanju kolta, a veštiji u borbi pesnicama. Do tada ni jedan čovek nije uspeo da ga baci na tle.

Džon Alanja je bio čovek ograničenog uma. Kad god bi ugrabio priliku, opijao se do besvesti. Inače, uvek je slušao naređenje svoga mlađeg brata. Što se Džona tiče, nikada mu ne bi uspelo da pobegne iz pakla Seskateve. Bekstvo je bilo isključivo delo Toma Alanje. To što su sada gonili poštansku kočiju bilo je puka slučajnost. Činili su to iz prostog razloga što u džepu nisu imali ni probušeni cent.

U kamenolomima su uspeli samo da ukradu dva konja i oružje. Posle toga su danima grabili planinskim predelom kao da ih sami đavoli gone.

— Ja imam samo još dva metka! — povika Tom svom bratu.

Džon Alanja žestoko opsova.

— Ja imam još tri!

— Onda je krajnje vreme — odluči Tom i zari nemilosrdno mamuze u slabine konja. Životinja bolno zarza i poskoči. Od poštanske kočije je dvojicu razbojnika sada delilo petnaest jardi.

Merlin Hal je ispucao sve metke iz kolta, ali je promašio cilj. Osim toga, nije smeo više od dve-tri sekunde da ispušta put iz vida.

Drum? Bio je to grubo prosečen i neravan drum kroz stenje. Duboko dole penušao je Kolorado.

Tri čoveka su sedela u kočiji držeći se grčevito za sedišta. Uprkos tome često su udarali glavom o zid. Za trojicu putnika je ova vožnja bila gora no za vozača. Osećali su se bespomoćnim tako zatvoreni u ovoj drvenoj sandučari koja divlje poskakuje. Najstariji među putnicima prevalio je sedamdesetu godinu. Kosa mu je bila snežno bela. Sedamdesetogodišnji Oliver O'Saliven, je po nalogu vlade putovao državama i sakupljao grupe radnika za premeravanje tla. Bio je to izuzetno težak posao za čoveka tih godina. Crvenokošci su se očajnički odupirali ovoj meri vlade, pa je često dolazilo do krvavih obračuna.

Ovaj put krenuo je u Filmor u državi Utah. Bio je to poslednji zadatak koji je trebalo obaviti. Posle toga odlučeno je da posao preda mlađem čoveku.

Drugi putnik je bio gonič stoke, to jest, iskusni vođa goniča, koji je krenuo u Solt Lejk Siti da preuzme krdo goveda i da ih onda otera u Hamilton u državi Nevada. Zvao se Bob Vilmot. U ovom trenutku proklinjao je čas kada se ukrcao u ovu bednu poštansku kočiju.

Treći putnik, ćutljiv čovek ledenoplavih očiju i oštrih crta, učinio je snažan utisak na ostalu dvojicu. Sve vreme puta su se pitali ko bi mogao da bude? Možda advokat? Malo ih je zbunjivao to što je imao dva teška niklovana revolvera sa drškama ukrašenim slonovačom. Mora da se radilo o vraški skupom oružju. Bio je to na daleko poznati

Dok Holidej. Proturio je glavu kroz prozor.

— Prokletstvo, zaustavíte konačno te konje! — doviknuo je Merlinu Halu.

Međutim, vozač ga nije mogao čuti.

Holidej je odustao i povukao se u kočiju. U tom trenutku su iza okuke izašli razbojnici smanjivši rastojanje.

Trideset jardi! Predaleko za kolt. Džordžijanac ispali nekoliko metaka u njihovom pravcu. Džon Alanja kriknu i uhvati se za koleno.

— Taj pas me je pogodio! — doviknuo je svome bratu.

Tom se nije ni okrenuo u sedlu.

— Dalje, sve dok god možeš da ostaneš u sedlu.

* * *

Dok Holidej je vratio kolt u futrolu i hteo da potegne drugo oružje, ali za to više nije imao prilike. Kao dograbljen džinovskom pesnicom bio je povučen na pod kočije i žestoko udario glavu. Na nekoliko trenutaka izgubio je svest.

Šta se dogodilo?

Desni zadnji točak kočije naleteo je na ogroman kamen i slomio se. Kočija se prevrnula. Konopci i kožno remenje je popucalo, a konji grabili u paničnom bekstvu. Kočija je stala da visi nekoliko trenutaka na ivici druma a onda kliznula i počela beskrajno lagano da pada u provaliju.

* * *

U Grand kanjonu vladala je grobna tišina. Nad provalijom su kružila dva lešinara.

Dva čoveka su stajala na ivici puta i gledala u provaliju.

— Prokletstvo, evo šta imamo od svega ovoga! Ni jednog jedinog centa i još rupu u koži.

— Maler, Džone! — uzvrati drugi hladno.

— Šta ćemo sada, brate?

Tom Alanja se naže nad provaliju i zaključi:

— Nema nikakve svrhe.

— Šta?

— Tamo niko ne može da dospe.

— Možeš li bar da vidiš kočiju?

Tom odmahnu glavom.

— Ne vidim ništa. Jedna kamena izbočina zaklanja vidik do dna.

— Možda bi bilo bolje da sada uhvatimo maglu?

— Zbog čega ti se toliko žuri? Moram da ti previjem nogu.

— Za to ima vremena. Zamisli da nas neko ovde vidi?

Tom Alanja se grohotom nasmeja.

— Pa šta? Šta ima ovde da se vidi izuzev nas dvojice?

— A šta je sa konjima koji su pobegli?

— Oni ne mogu da govore.

Dvojica razbojnika su bila u zabludi. Konji su nosili dizgine sa žigom Vels Fargo kompanije, a kočije nigde nije bilo. To, međutim, razbojnike nije uznemiravalo. Nisu na to mislili.

— Daj da ti pogledam ranu, Džone. O, tebi je potreban lekar!

— Gde da nađem lekara?

— Naći ćemo već nekog. Istina, nikada nisam bio u ovom kraju. No, gde se kotrlja kočija tu negde blizu mora da bude i grad. Podne je prošlo treba da pođemo dalje, krči mi u stomaku — zaključi mlađi brat.

Nastavili su put ne misleći ni na trenutak o nesrećnicima koji su se njihovom krivicom survali u provaliju.

* * *

Na ivici kamenog platoa nasuprot kanjonu stajao je Indijanac. Lice mu je bilo ukočeno kao isklesano od kamena. Bio je to Navaho Indijanac, jedan od malobrojnih koji još nije napustio svoju teritoriju. Mrzeo je rezervate; hteo je da živi kao slobodan čovek.

— Bledoliki su šugavi psi — prošaputao je sebi u bradu. — Proždiru se međusobno. Crvenokožac je posmatrao napad, jer su ga pucnji namamili na ivicu kamenog ispusta. Sa tog mesta mogao je da vidi i smrskanu kočiju.

— Ovde nema više života.

Pogledao je put neba i put lešinara koji su kružili.

— Vi ćete ih dokrajčiti.

Navaho Indijanac se vinuo u sedlo i odjahao.

* * *

Topot konjskih kopita natera Gerija Varmsa da skoči sa stolice.

— Šta, poštanska kočija, već? Skinuo je šešir sa kuke i istrčao napolje.

Zaprega je skrenula u dvorište i životinje su se najzad zadihane zaustavile pred kućom. Varms je razrogačio oči, da bi ih trenutak kasnije sklopio i trljao s nevericom. Prizor se međutim nije promenio. Pred kućom su stajala dva umorna konja, a kola nije bilo.

— Hej, šta se dogodilo?

— Šta se dogodilo? — oglasio se ženski glas iz kuće.

— Sa kočijom se nešto dogodilo.

— To vidim i ja. Gde li je?

— Otkud ja to znam! — uzvrati Varms i poče da se češe iza uha.

— Šta ćeš da činiš? — pitala ga je mršava žena, dobroćudnog lica i ogrubelih ruku.

— Moram da ih tražim.

— Ali, Geri, za sat će se spustiti noć.

— U pravu si, ali moram da krenem. Poneću baklje!

— Zar ne bi mogao da sačekaš jutro?

Savesni čovek odmahnu glavom.

— Meri, ja sam četiri godine sedeo na kočijaškom sedištu i poznajem taj prokleti put kroz kanjon. Merlin Hal je bio odličan vozač. Zato mora da je sam đavo umešao svoje prste.

— Čini šta hoćeš — reče žena ljutito i vrati se u kuću.

Varms ispreže potpuno iscrpljene konje.

— Prokletstvo, kada bi bar znali da govore! — gunđao je sebi u bradu. — Mora biti da se prevrnula i sunovratila.

Pri toj pomisli podiđe ga hladna jeza. Setio se dubokih klanaca i provalija u Grand kanjonu. Izvukao je laka kola iz štale i upregao u njih dva konja.

— Nemoj da brineš, Meri, brzo ću se vratiti. Daj mi da ponesem zavoj i viski, možda im je potrebno.

— Ni sama ne znam šta mi je Geri, imam tako nekakav loš predosećaj.

— Stariš, draga — pokušao je Varms da se šali.

— Ti najbolje znaš šta činiš. Neću da legnem dok se ne vratiš.

Ostala je na vratima, gledajući za njim sve dok se nije izgubio sa vidika.

*
* *

Noć se spustila na planine.

Dva razbojnika su napustila Grand kanjon i stigla do Trambul planina.

— Prokletstvo! Trebalo bi već da naiđemo na neku stanicu — psovao je Tom Alanja gnevno. — Ne mogu biti valjda toliko udaljene jedna od druge.

— Možda smo u ovom prokletom mraku prošli pored nje — primeti Džon.

— Nije moguće. Nisam primetio sporedni put.

Tom Alanja osvetli palidrvcem put i primeti trag kola.

Za to vreme ranjeni brat je jadikovao.

— Prokletstvo, moja noga!

Iznenada su čuli kotrljanje kola.

— Kako misliš da ga likvidiramo? — upita Džon.

— Koga?

Ranjenik se zakikota.

— Ovog puta si ti taj koji postavlja glupa pitanja! Koga drugog do čoveka, koji upravo nailazi kolima.

— A šta ako ih ima više?

— Nama je potreban novac.

— Slušaj me dobro, Džone! Ti doista nikada nisi bio naročito lukav. Bez mene bi okončao svoj život u kamenolomu. Prihvatam opkladu u svoga konja da to nailazi nekoliko ljudi, koji tragaju za poštanskom kočijom.

— Otkud ti to možeš da znaš?

— Pa do sada nismo videli tragove odbeglih konja. Mora biti da su otrčali do stanice i tako alarmirali ljude.

— U pravu si, Tome. Najbolje bi bilo da napadnemo kočiju i opljačkamo je.

— Nećemo je napasti, brate.

— Zbog čega to?

— Pa nije nam potrebno.

— Prokletstvo, Tome, pa mi nemamo ni probušeni cent.

— Najbolje je da pustimo kočiju da prođe mimo nas. Treba da prevali dug put, a nestalu kočiju neće naći ove noći. Dok oni tragaju za nestalom poštanskom kočijom, mi ćemo jahati prosto prema stanici.

Ništa ne sluteći, Geri Varms je prošao pored razbojnika i izbegao sigurnu smrt. Hitao je prema Grand kanjonu da potraži nestalu kočiju.

*
* *

Meri Varms je zadremala, a onda se trgla i pošla prema vratima. Svuda je vladala tišina. Vratila se do štednjaka i sela na klupicu. Međutim, neki unutrašnji nemir je mučio. Stara žena je već odavno prestala da se moli bogu. Ove noći je to posle duge pauze ponovo učinila. Ono što je šaputala sklopljenih ruku, nipošto nije bila napamet naučena molitva. Međutim, nadala se da će onaj kome je upućena ipak razumeti. Njen muž je bio sve što je na ovom svetu imala i volela. Posle onog užasnog dana pre petnaest godina postojao je još samo on.

Tada su, pre deceniju i po, njenog devetogodišnjeg sina Randolfa doneli mrtvog u kuću. Pijani kauboji su ga ustrelili na reci. Šerif i njegov pomoćnik su ga doneli kući u naručju. Dečak je bio sva sreća i radost svojih roditelja i ovaj gubitak ih je teško pogodilo. Zar onog užasnog dana u podne nije bilo isto kao sada? Zar i tada nije bila ispunjena nekom teškom slutnjom? Meri Varms je ponovo zadremala. Stari časovnik je otkucao deset. Trgla se iz dremeža. Nikada do tada nije primetila da su otkucaji starog časovnika mukli i preteći. Naprotiv. Stari zidni, francuski sat predstavljao je za nju deo starog zavičaja. Njen muž je kupio ovaj sat još u vreme kada su u Nebraski imali malu farmu. Od tada su ga uvek nosili sobom. Otkucaji sata u ovoj noći nadjačali su korake koji su upravo odjeknuli kućom.

* * *

— Ne mogu dalje sa ovim kolenom — šaputao je Džon.

— Ja sam ti rekao da ostaneš kod konja.

— Prokletstvo, pa to je žena — zaključio je Tom kada je provirio u kuhinju.

— Da li je sama?

— Pretpostavljam. Šta da činimo?

Ovo pitanje nije bilo nimalo neuobičajeno. Ni najokoreliji zločinci nisu se lako odlučivali da ubiju ženu. Na Zapadu je to predstavljalo najteži zločin, teži čak i od ubistva šerifa.

— Ne moramo je ubiti, uostalom — primeti Džon.

— Možda bi bilo bolje da nastavimo put — predložio je Tom.

— Umreću od gladi, a i municije više nemamo.

— U pravu si, brate, nema druge. Čekaj ovde, veži maramu preko lica i izvuci kolt. I ja ću isto postupiti.

— Nemojte se maći s mesta, gospo, pa vam se ništa neće dogoditi.

Žena se trgla. Lagano je okrenula glavu i pogledala prema vratima.

— Šta hoćete?

Razbojnik priđe bliže.

— Potreban mi je hleb, sir, meso, voda, municija i dolari.

— Šta je sa poštanskom kočijom? Šta je sa mojim mužem?

— Ne znam o čemu govorite.

— O poštanskoj kočiji, koja nije stigla.

Razbojnik je postao grub.

— Nemam vremena da se natežem s vama gospo. Učinite ono što sam vam rekao, ili...

Meri Varms nipošto nije bila plašljiva žena. Mnogo što-šta je prevalila preko glave i mnogo što-šta doživela po usamljenim stanicama za zamenu konja. Međutim, u ovakvoj situaciji se još nikada nije nalazila. Šta da učini? Možda bi trebalo da dâ čoveku ono što traži. Bar hranu i vodu. Učinilo joj se da čuje glas svoga muža kako je savetuje: „Učini ono što ti kaže, Meri".

Ono malo dolara, što su s mukom prištedeli, nije htela da preda razbojniku u ruke. To je novac koji su odvojili za starost, a ona je već bila tu na pragu.

— Daću vam hleb, meso i vodu — rekla je, trudeći se da joj glas bude miran. — To bih vam dala i da ste u moju kuću ušli bez maske i revolvera.

— A kako stoji stvar sa dolarima? — upita Tom Alanja spremno.

— Nemamo novaca u kući. Vrlo smo siromašni i plata moga muža dovoljna nam je za goli život.

— Znam da imate novaca u kući, gospo. Nemojte pokušati da me obmanjujete.

— Otkud vi to znate?

Razbojnik se osmehnu.

— Rekao mi je to vaš muž.

Ove reči su pogodile Meri Varms kao udarac biča.

— Šta to govorite? Moj muž?

— Da, vaš muž.

— Gde ste ga videli?

— To nije važno. Vi ga nećete videti ako ne učinite ono što zahtevamo od vas. Dajte mi ono što tražim.

Meri Varms skoči sa stolice.

— Daću vam sve što imam. To istina nije mnogo, ali mi morate obećati da će se moj muž vratiti.

— Obećavam vam. Pohitajte. Nemam vremena.

Znala je tačno koliko ima novaca u škrinji. Tri stotine sedamdeset dolara. Za nju i njenog muža je to bilo čitavo bogatstvo. Donela je hleb i slaninu, a onda izvukla veliki nož iz fioke.

— Manite se toga, i ja imam nož.

— Ali to je poslednji hleb koji imam u kući. Sledeća kočija dolazi tek za četiri dana.

— Izdržaćete dotle.

Iako joj se novac nalazio u džepu kecelje, Meri Varms se vrati u sobu, da ga tobož uzme. U tom trenutku spopao je divlji bes. Dokopala je pušku iz ormara i povukla obarač. Međutim, čovek kome je metak bio namenje ništčezao je s mesta na kojem je samo trenutak ranije stajao. I sama se uplašila svog postupka, a naročito odmazde nad mužem. Prošaputala je samo: „Geri" i pala u duboku nesvest.

— Utoliko bolje — nasmeja se razbojnik i podiže sa zemlje pušku. Sada su imali sve. Novac, municiju, hleb, vodu, pa čak i okrnjenu flašu viskija. Alanja uze pokrivač sa postelje i strpa sve opljačkane stvari u zavežljaj.

— Hoćeš li konačno? — doviknu mu Džon.

— Evo, dolazim.

— Prokletstvo, kada je odjeknuo pucanj mislio sam da je s tobom svršeno.

— Nije baš tako lako uništiti me.

Nego, hajde, pomoći ću ti da se vineš u sedlo. Najbolje je da se što pre izgubimo odavde.

— Jesi li bar našao nešto za jelo?

— Imam sve što nam je potrebno. Jahaćemo jedan sat, a onda se odmoriti. Hoćeš li malo viskija? — upitao je ranjenog brata izvlačeći flašu iz zavežljaja.

Već godinama nisu okusili ni kap viskija.

— Šta si rekao? Viski? Prokletstvo, čini mi se da sam već i tu reč zaboravio.

— Evo ti, potegni — rekao je Tom i sam otpivši dobar gutljaj. — Sada svet izgleda drugačiji, zar ne?

— Slažem se potpuno — uzvratio je ranjeni Džon zadovoljno.

Njihov svet se nimalo nije izmenio. Ostao je isti onakav kakav je bio i pre mnogo godina. Surov i razbojnički!

* * *

Sunce je nemilosrdno žarilo kamenu pustinju Grand kanjona. Samo je na visoravni povetarac malo ublaživao žegu.

Dok Holidej nije znao kakav mu je to šum došao iz podsvesti. Da li lagano, tiho ječanje ili pucketanje. Pokušao je da otvori oči, ali mu to nije uspelo. Kapci su mu bili teški kao olovo. Sledeći pokušaj bio je da pokrene ruku. I to se završilo neuspehom. Bila je negde uklještena. Uz velike napore, počeo je da sređuje misli. Šta se dogodilo? Čega se poslednjeg seća? Ah, da. Bio je to mali gradić u planinama, prljavi salun u kojem je proveo celu noć u stolici, jer slobodnih mesta nije bilo. Šta je posle toga učinio?

Poštanska kočija! Ova misao osvetlila mu je mozak kao bljesak munje. Lanac sećanja se sada povezivao: Grand kanjon, razbojnici, prevrtanje kočije i propadanje u bezdan. Ovog puta mu je uspelo da malo otvori oči. Prvo što je video bila je užarena lopta, a odmah zatim profil nekog čudnog bića.

Lešinar!

Tek kada se malo oporavio od ovog prizora, kockar poče pogledom da luta po okolini.

Od kočije je samo ostala olupina, žalosni drveni skelet visio je na kamenom ispustu, a ispod njega O'Saliven.

Nije davao znake života.

Bob Vilmot je visio obesen o rude nad provalijom i nalazio se u užasnom položaju. Razmišljajući šta da čini, Holidej začu ječanje iza sebe. Oprezno je okrenuo glavu.

— Možete li me razumeti?

O'Saliven je već nekoliko sati bio pri svesti. Užasan bol u leđima ga je izvukao iz nesvestice. Već je pokušavao da se uspravi, ali ga je neizdržljivi bol sprečio. Komad drveta zario mu se u leđa i formalno ga zakucao za olupinu kočije.

Sreća u bezgraničnoj nesreći. Jer, da se stari čovek mogao da pokrene i otpuže napred, povukao bi u provaliju ostatke kočije, koja je na ovaj način još uvek održavala ravnotežu nad ambisom.

— Ostanite u tom položaju i ne mrdajte, inače smo svi izgubljeni.

— Neću izdržati.

— Morate pokušati. Sada se nalazimo u ravnoteži.

— Zar nismo na dnu klanca?

— Ne, mister, inače bismo svi bili mrtvi — uzvrati kockar.

— Gde se nalazimo?

— Ostaci kočije, u kojoj se nalazimo, vise na kamenom ispustu. Nemojte više govoriti, štedite snagu.

Nesrećnik je ućutao, a Džordžijanac grozničavo razmišljao.

* * *

Geri Varms je celu noć putovao kočijom i tek ujutru se vratio. Uvideo je da je dalja potraga besmislena. Odjednom se setio ženinog straha i njene slutnje. U praskozorje, prošao je pored mesta gde se dogodila nesreća. Međutim, naporno putovanje i umor u očima učinili su da mu promoknu komadići drveta koji su ležali na putu.

Tako je jedini čovek, koji je uopšte krenuo da traži kočiju, prošao pored mesta nesreće. Tek kada se udaljio nekoliko milja, zaustavio je kočiju.

— Zar to nije bio pucanj? Sklopio je oči i napregnuto osluškivao.

Da, to je bio pucanj. Mogao ga je čuti zahvaljujući višestrukom odjeku.

— Možda sam se i prevario, a možda je to bio i Navaho.

On i njegova žena poznavali su usamljenog Indijanca. Ponekad bi navraćao u njihovu stanicu i donosio po koji komad divljači, menjajući ga za municiju. Tom prilikom bi izmenjali samo nekoliko reči.

Varms nije smeo da daje municiju crvenokošcu, ali nije mogao drugačije. Od čega bi usamljeni čovek živeo u planinskoj pustoši? Osim toga, Meri i on su bili srećni da nekada pojedu komad svežeg mesa. Čuvar stanice je i dalje gonio konje, razmišljajući o nestanku poštanske kočije. Ta zagonetka mogla je imati samo jedno rešenje: kočija se sunovratila u ambis.

Da nije cele noći naprezao oči, pretražujući tle zapaljenom buktinjom, sigurno bi primetio iverke na ivici puta.

* * *

Najzad je Geri Varms stigao u stanicu, skrenuo je kola u dvorište i ugledao ženu na zemlji. U jednom skoku je sišao s kola i klekao pored Meri. Izgledalo je da je mrtva.

— Ne! — kriknuo je nesrećni čovek, i očajnički počeo da je trese za ramena.

Međutim, nesvestica je bila veoma duboka, tako da jadna žena nije dolazila svesti. Drhtavim prstima otvorio joj je haljinu tragajući za ranom. Tek pošto je video da rane nema, malo se umirio. Naslonio joj je uho na grudi i čuo sasvim tihe otkucaje srca.

— Živa je — uzdahnuo je i obrisao sa čela graške ledenog znoja. Prihvatio je ženu u naručje, uneo je u kuću i spustio na ležaj. U uzbuđenju nije primetio otvoren orman, niti pušku kraj žene u dvorištu. Tek kada je prišao ormanu da uzme viski, spazio je šta se dogodilo. Drvenu

škrinju nije našao. Naslonio se na vrata od ormana.

Šta se moglo dogoditi? Nisu imali ni zemlje ni dece. Niko im živi neće dati ni koru hleba onda kada više neće biti u stanju da rade. Ubrzo je otkrio da u kući nema ničega potrebnog za život. Ni hleba, ni mesa, ni pasulja, ni sira, ni brašna. Nestale su sve zalihe za naredne četiri nedelje.

Izašao je u dvorište i ugledao pušku u prašini. Pregledao je magacin i ustanovio da je jedan metak ispaljen.

— Znači branila se — mrmljao je sebi u bradu. Nikada ne bi poverovao da mu je žena tako hrabra. Istini za volju, on je naučio kako se rukuje puškom, ali nikada nije verovao da će je ona u slučaju nevolje upotrebiti.

Prislonio je flašu sa viskijem na ženina usta. Meri poče da kašlje. Žestoka tečnost je osvestila. Potrajalo je međutim, prilično vremena, pre nego što je otvorila oči.

— Vratio si se, Geri! Znaš li šta se dogodilo?

— Da.

— Nisam mogla da sprečim.

— Naravno, Meri. Reci mi ko je to bio?

— Ali ti ga moraš poznavati, ti si ga ovamo poslao. Bar tako mi je rekao...

Geri Varms nije ništa odgovorio. Samo je nervozno šetao. Ne, nije mogao da prebacuje ženi, iako on sigurno nikad ne bi naleteo na jeftin razbojnički trik.

— Reci konačno nešto! — preklinjala je žena.

— Šta da kažem, Meri? Na putu nisam nikoga živog sreo.

Nesrećnica je zarila lice u šake i počela da jeca.

— Gospode, nije uopšte trebalo da mu dajem novac.

— Prestani da jadikuješ. Od toga nam neće biti bolje. Trebalo je da mu daš novac. Šta bi bilo da je pucao u tebe pošto si ispalila metak.

— Ko bi to mogao da bude? Nikome ništa nažao nismo učinili.

— Zar nisi već dovoljno na Zapadu? Za tolike godine mogla si da shvatiš da nije potrebno učiniti nekome nešto nažao. Nego, Meri, možda je on napao i poštansku kočiju.

Žena se trže.

— Ja sam zaboravila čak i da te pitam jesi li je našao?

— Nisam. Ni traga od nje.

— Užasno!

Varms je zamišljeno trljao nadlanicom čelo. Bio je nemoćan da bilo šta preduzme. Čak u ovoj situaciji nije mogao da ode do sledeće stanice i još jednom ostavi ženu samu. Ne, to nipošto ne sme učiniti. Možda je razbojnik još uvek u blizini.

U tom trenutku dvorištem odjeknu topot kopita.

Čuvar stanice se trže i poteže kolt iz futrole.

— Hajde, Meri, skloni se iza ormana i ne mrdaj. Odmah zatim bacio se na pod i otkotrljao prema ulazu. Prvo što je ugledao kroz otvorena vrata bila su kopita jednog konja. Oprezno je dizao pogled.

*
* *

Snažna eksplozija bi mogla da probudi i mrtvaca.

Nesrećni starac prikucan leđima za dno prevrnutih kola, otvori oči i jeknu.

— Šta to činite?

„Prokletstvo, zaboravio sam da ga upozorim", — pomisli Dok Holidje.

— Ostanite mirni, moram da osvestim Vilmota, ukoliko je uopšte živ.

Doista, prvi metak samo je dopro do kaubojeve podsvesti, ali ga je zato drugi metak, koji mu je prozviždao tik uz glavu vratio svest.

Otvorio je zakrvavljene oči, i u prvom trenutku nije mogao da se razabere. Slika se u njegovoj svesti tek polako razbistravala. Do ušiju mu dopre nečiji glas.

— Držite sada oči otvorene, Vilmot! Radi se o vašem životu. Pokušajte duboko da dišete. Morate ostati pri svesti. Čujete li me, Vilmot?

Stočar nije mogao da razabere sve reči, ali je srećom shvatio njihov smisao. Glas je rekao da se radi o njegovom životu, a to je najvažnije. Još uvek nije znao gde se nalazi ni šta se dogodilo?

— Vilmot, pokušajte da pokrenete ruke, ali oprezno. Prvo prste, a onda zglob po zglob.

Vođa goniča pokušao je da okrene glavu u pravcu odakle je glas dolazio. To je trajalo gotovo čitavu večnost. Ugledao je ostatke kočije i dvojicu ljudi, na uzanom kamenom ispustu. Taj prizor kao da mu je dao novu snagu, čak je uspeo da progovori.

— Šta se dogodilo, gde smo?

Holidej je pokušavao razgovorom da ga održi u svesti.

— Sećate li se razbojnika?

— Da, sećam se. Sunovratili smo se u provaliju.

Ipak, ma koliko bio jak i za sobom imao surov život, kada je ugledao provaliju, koja je užasno zjapila pod njim zgrčio se.

— Ostanite mirni, Vilmot — upozoravao ga je Holidej.

Dok Holidej je morao ovom čoveku da kaže istinu pre nego što počini neku nepromišljenost.

— Morate da ležite mirno, sve dok ne budete u situaciji da možete da dođete do nas. Ruda na kojoj visite je slomljena.

— Zašto mi ne pomognete? Odvalite tu dasku i sve će biti u redu.

— Ako se samo jedan od nas dvojice podigne, kočija će se prevrnuti i sunovratiti u provaliju.

Vilmot okrete glavu prema Holideju. Mogao je da vidi stvari samo kao kroz maglu, ali je ipak sagledao svu opasnost.

— U pravu ste — jeknuo je. — Sačekajte, pokušaću. Počeo je da pokreće prste, a zatim zglob po zglob.

Kockar je pratio njegove napore i iskreno mu se divio. Mnogi ljudi na njegovom mestu odavno bi odustali. Protekao je pun sat pre nego što je gonič rekao:

— Mislim da bi sada mogao da pokušam.

— Kako vaše ruke?

— Loše, ali moram pokušati.

Kockar ga je posle kratke pauze još jednom upozorio:

— Mislite na to da vam mogu pomoći tek kada se dokopate stene.

Vilmot klimnu glavom.

— Ostanite gde ste, inače odosmo svi do đavola!

Uporni, snažni gonič činio je nadčovečanske napore, a onda ponovo zastao.

— Nemojte odustajati, Vilmot, uspećete. Morate uspeti pre nego što sunce zađe.

Povređeni je napredovao santimetar po santimetar. Pri tom mu je telo opasno visilo nad provalijom.

— Još samo trideset coli, Vilmot i uspećete!

— Neću uspeti — ječao je sada gotovo potpuno iscrpljen kauboj.

— Ako ne budete učinili to što vam govorim, ispaliću vam metak u glavu.

Doista očajan, Vilmot je u Holidejevoj levoj ruci ugledao metalni revolver.

Bob Vilmot ništa nije rekao. Bio je ispunjen bezgraničnim gnevom prema čoveku, koji mu, i ako se nalazi na ivici smrti, preti metkom.

Baš taj gnev kao da mu je dao novu snagu, novi impuls.

Napredovao je i dalje, a onda mišicom dodirnuo užareni kamen. Već u sledećem trenutku ruka mu je snažno dograbila stenu i grčevito je stegla. Sekundu kasnije, stočar izgubi svest. Dok Holidej je odmah osetio da je telo koje pridržava šakom dvostruko teže.

Ponovo je počela grčevito borba za život Boba Vilmota. Tu borbu je vodio Dok Holidej. Disao je teško, gotovo se gušio. Kockar ni sam kasnije nije mogao da objasni kako je uspeo da prevuče preko stene snažno, mišićavo telo. Crveni krugovi kovitlali su mu se pred očima od napora.

Za trenutak mu se činilo da je sve bilo uzalud. Očekivao je tresak, bol, smrt.

* * *

Kada je otvorio oči sunce je sijalo nad okomitim stranama Grand kanjona. Da li su to protekli sati ili možda čak dani? Hrapavo disanje nekog čoveka vratilo je Holideja u stvarnost. Okrenuo je glavu i video Boba Vilmota kako leži pored njega.

Onda mu je bilo odmah jasno šta se dogodilo. Čuo je zatim glas starog O'Salivena:

— Šta je sa vama, već treći put vas pitam?

— Sve je u redu — uzvrati Holidej glasom koji se i njemu samom učinio stranim. Pokušao je da se ispravi. Mrak će za koji minut pasti. Mora pre toga da oslobodi svoju ruku. Sada je to mirno mogao, jer je olupina kočije ležala na steni, sigurno i čvrsto. Podvukao je cev kolta ispod drveta, koje mu je pritiskivalo ruku.

Evo, sada mu je prignječena ruka bila slobodna, ali kao mrtva. Uporno je masirao, da bi aktivirao krvotok. Nekoliko minuta kasnije osetio je u jagodicama prstiju kao da ga stotine iglica bodu.

Konačno je ustao i posrćući ostao da stoji. Mora prvo da se pobrine o starom čoveku. Situacija baš nije bila utešna. Iver se zabio duboko u starčeva leđa.

— Stegnite dobro zube, mister, izvadiću vam drvo.

Pre nego što je starac uspeo da uzme vazduh bio je oslobođen. Gotovo da nije ni osetio bol. Holidej je brzo iscepao košulju i previo ranjeniku ranu.

Mrak se nemilosrdno spustio u međuvremenu.

Iscrpljen, seo je na stenu, nesposoban da misli, ali i da zaspi.

Verovatno je već bila ponoć kada ga iz dremeža trže O'Salivenov glas.

— Jeste li budni, mister?

— Da — uzvrati Holidej umorno.

— I ja — javi se Bob Vilmot.

— Kako se osećate?

Gonič se žestoko nasmeja.

— Mislim, ništa ni bolje ni gore od vas.

Onda je O'Saliven, rekao ono što su svi mislili.

— Šta ćemo sada?

Džordžijanac je pokušao da ohrabri dvojicu svojih sapatnika.

— Nas će sigurno tražiti. Konačno, poštanska kočija je trebalo pre mraka da stigne u stanicu.

— Koliko vremena je uopšte proteklo? — raspitivao se O' Saliven.

— Čini mi se da se sve ovo dogodilo juče.

— I vi još verujete u to da će nas tražiti, mister? — ubacio je gonič stoke sa sumnjom u glasu. — Kako se vi uopšte zovete, mister?

— Holidej.

— Sigurno će nas tražiti — tvrdio je O'Saliven. — Međutim, ne verujem da su mogli da nas vide sa glavnog druma. Čak mi se čini da sam čuo kotrljanje nekih kola u daljini.

— Mene zanima koliko visoko smo mi ovde, ili, bolje rečeno, koliko duboko? — raspitivao se Vilmot.

— Moraćemo da sačekamo novi dan — zaključio je Holidej.

— Uopšte nije neophodno da čekamo dan — uveravao je stari O' Saliven. — Imao sam dovoljno vremena da sve dobro osmotrim. Ni bolovi me u tome nisu sprečili.

Počeo je da obaveštava ostalu dvojicu, tiho i sprekidano.

— Strana je glatka i ravna, tako da ni crv ne bi mogao da se uspne. Razmišljao sam o svim mogućim kombinacijama. Prvo mesto gde bi smo mogli da spustimo nogu i osetimo čvrsto tle nalazi se na devet jardi iznad nas. No, kako da stignemo donde? Čak i kad bismo se jedno drugome popeli na ramena, ne bismo dotle dosegli. Da i ne pominjemo to da ja uopšte nisam sposoban za takav akrobatski poduhvat.

— Možda bismo mogli pucnjima da skrenemo pažnju na sebe — primeti gonič.

— I o tome sam razmišljao — odgovori starac. — Da, pucnji bi se mogli čuti, mislim ukoliko nekoga ima u blizini. Međutim, niko ne bi znao gde su ispaljeni, na kom mestu. Poznajem dobro Grand kanjon i njegov zaludujući eho. Ranije jednom to mi se činilo veoma zanimljivim i zabavnim. Kada bi sada neko ispalio metak na drumu bi mislili da dolazi sa suprotne strane.

Vilmot žestoko opsova.

— Vi, mister, baš umete da ohrabrite čoveka.

— Zašto ne bi govorio istinu? — umešao se Holidej. — Moramo da sagledamo situaciju onakvom kakva ona doista jeste.

— To i nije situacija, mister Holidej, to je kraj.

Sva trojica su utonula u ćutanje. Ćutali su tako dok sunce nije zarudelo na istoku.

* * *

— Jesi li noćas bio ovde — upita Geri Varms Navaho Indijanca.

Crvenokožac kliznu s leđa svoga konja, ne odgovorivši ništa. Njegove crne oči počivale su na licu čuvara stanice. Ništa nije shvatao.

— Nešto sam te pitao? — gotovo se brecnu Varms. Uzbuđenja, koja je preživeo poslednjih sati, kao da su otupile oštricu razuma.

— Ne znam o čemu govoriš — mirno reče Navaho Indijanac. Kada je video u Gerijevoj ruci pušku, trgao se. — Šta se dogodilo?

U tom trenutku se na pragu kuće pojavi žena.

— Geri, skloni oružje. On s tim nema ništa!

Čuvar stanice otrese glavu kao pas koji je izašao iz vode.

— Proklestvo, u pravu si, ali nervi su nervi. Eto, u toku noći sam bio na putu a za to vreme je neko napao moju ženu.

Inače nepomično ukočeno lice Indijanca bilo je mračno, gotovo preteće. Ovu staru ženu, ogrubelih ruku voleo je na svoj način. Ona je bila jedina osoba koja je ljubazno postupala sa njim i sa kojom je izmenjao nekoliko reči.

— Šta to govoriš? — uzviknuo je Indijanac mnogo glasnije nego što je to inače bio njegov običaj. Naglo se uspravio. — Ko je to bio?

Varms sleže ramenima.

— Kada bih to znao, ne bih sigurno stajao ovde.

Indijanac se nesvesno okrete i pogleda prema planinama.

— To su mogla biti samo ona dvojica.

Čuvar stanice načulji uši.

— Na koga to misliš?

Crvenokožac uzvrati ne okrečući se:

— Mora da su jahali ovim putem. To se dogodilo deset milja odavde pa su mogli da stignu u toku noći do stanice.

Varms dokopa Indijanca za ramena i okrete ga nazad.

Navaho je već hteo da grubo odgurne Varmsove ruke, ali se predomislio, videći njegovo uzbuđeno lice.

— Tamo su napali poštansku kočiju.

Čuvar pusti Indijanca i obrati se ženi:

— Jesi li čula ovo?

— Čula sam. Pusti ga da ispriča — rekla je Meri, a onda se obratila crvenokožcu: — Pričaj nam šta si video.

Tako je najzad od Navaho Indijanca bračni par Varms čuo šta se dogodilo u kanjonu. Slušali su užasnuti, a žena je pokrila lice šakama.

— Bože moj, bože moj!

— On više ne može da pomogne — preseče je muž.

— Ne smeš da grešiš dušu — upozori ga žena.

— Veliki Manitu će to pravedno rešiti — zaključio je Indijanac.

— Ali, ovde je bio samo jedan čovek. Nisam mu videla lice, bilo je pokriveno maramom. Možda nema nikakve veze sa napadom na kočiju.

— Drugi razbojnik je ranjen u nogu — objasni Indijanac. — Mora da je bio pritajen negde u blizini.

— Sigurno je tako bilo — složio se čuvar, a onda upitao Navahoa: — Možeš li mi pokazati mesto gde leži kočija?

Indijanac potvrdi.

— Pokazaću ti, ali ćemo morati da odjašemo na drugu stranu kanjona.

Bio je to dug put. Morali su da jaše gotovo dva dana da bi stigli do mesta na kojem su razbojnici napali kočiju.

*
* *

U međuvremenu su dvojica razbojnika prešla granicu između Jute i Arizone. Tom Alanja se uputio prema severu i ako mu je ranije bila namera da jaše na jug.

Mrak se već spustio, kada Džon poče da negoduje.

— Prokletstvo, dokle ću još morati da svoje ranjene kosti držim u sedlu.

— Sve dok ne budemo u sigurnosti — uzvrati mu Tom hladno.

— Ali, mi smo već u Juti.

— U Harikenu ćemo naći lekara koji ti je neophodan.

— Koliko ima do Harikena?

— Cenim, oko pet milja.

Džon Alanja procedi psovku kroz zube i nastavi put.

Stigli su u grad kada je sunce već počelo da zalazi Hariken je bio mali, beznačajan planinski grad. Nadenuli su mu odgovarajuće ime. Drvene kuće su bile razbacane tako kao da ih je orkan ovde oduvao.

U Harikenu je radio lekar, ali, na žalost, postojao je i šerif. Zapravo, jedna ista osoba je bila i lekar i čuvar zakona. Zvao se Foster i na kundaku njegove velike „remington" puške bile su urezane dvadeset i četiri pruge. Ovaj čovek je veoma vešto baratao i puškom i skalpelom. Sam đavo bi znao šta je lekara Džona Fostera nateralo da prihvati zvezdu zakona. Bio je visok i plećat, oštrih crta i budnih očiju. Kolt nije nosio, nego uvek svoju „remington" pušku, prebačenu preko ramena.

Te večeri je stajao ispred svoje kancelarije i video dvojicu jahača kako nailaze. U mraku nije mogao da im razazna lica, ali ga je neki unutrašnji glas nagnao da pođe za njima.

Braća Alanja nisu primetila šerifa. Džoni je imao oči samo za dva velika fenjera koja su osvetljavala jedini salun u gradu.

— Konačno jedan viski — rekao je i oblizao usne.

— Nećeš se opiti — preseče ga brat ljutito. — Još noćas ćemo nastaviti put.

— Čemu ta ludost? Niko nam nije za petama. Jahali smo danonoćno.

— Jahaćemo i dalje, Džone. Ili bi možda hteo ponovo u Seskatevu?

Te reči je čuo šerif.

Seskateva!

Zar je tako nešto moguće? Do tada Foster nije čuo da je bilo koji robijaš uspeo da napusti kamenolome.

Ovi su pobegli, sinulo mu je kroz glavu, drugo ne može biti.

Bilo bi za šerifa Fostera daleko bolje da ove reči nije čuo.

Video je kako mršaviji jahač pomaže onom drugom da siđe sa sedla. Nije mu promaklo ni to da Džon Alanja ne može da spusti levu nogu na zemlju. Prišao je odlučno dvojici razbojnika.

— Jeste li imali nevolja? — upitao je, uz bezazlen izraz lica.

Tom se naglo okrete.

— Šta vi hoćete? — promrsio je uplašeno.

— Pitam tek onako — rekao je šerif i pri tom pokazao na Džonovu povređenu nogu.

Tom Alanja je spustio ruku na dršku kolta. Bio je uvek spreman na sve, kao čovek kojem je stalni pratilac opasnost.

— Pao je s konja — objašnjavao je Tom, ne znajući koga ima pred sobom. Zvezda je bila pokrivena prslukom.

— Da nije možda slomio kost? — ispitivao je Foster.

— Previše pitate, mister — odbrusi mu razbojnik.

— To je moj način — izvali šerif. — Ne obraćajte pažnju.

— Pitaj ga za lekara — umeša se Džon u razgovor.

— On stoji pred vama — spremno uzvrati Foster.

Tom priđe bliže šerifu. Nešto mu se na njemu nije dopalo. Odmeravao je od glave do pete, a onda mu se pogled zaustavio na „remington" puški.

— Je li to vaša medicina, mister? — upitao je kucajući po kundaku.

Džordž Foster skide pušku sa ramena, i pre nego što je pusti na zemlju pomilova rukom plavičastocrnu crv. Učinio je to tako nežno, kao otac kad miluje svog sina ljubimca.

Šerif nije imao sina. Imao je zvezdu i ovu pušku, a i jednu ranu, koja je još uvek krvarila.

U Nevadi je postojalo jedno jezero, kojem su Indijanci dali me „Vinemuka". Na obali toga jezera sada su se nalazili još samo trošni ostaci drvene kuće. U njoj je živela jedna mala porodica: muž, žena i dete.

Indijanci u ovom kraju poštovali su oca porodice Fostera kao da je poglavica. Posećivali su ga i dovodili bolesnu decu. Svima je pomogao. Zbog tih svojih prijatelja Indijanaca otputovao je u Vašington da poseti predsednika Frenklina Pirsa i kod njega se izborio za spas indijanske teritorije.

No, kada se vratio do ledenoplavog jezera, zatekao je na njegovoj obali samo još zgarište. Od toga dana ovaj čovek posvetio je svoj život zakonu. Odlučnom rukom i bez milosti, svakoga ubicu na kojeg bi naišao oterao bi na vešala. Bila je to njegova osveta, nešto što je ispunjavalo njegov tužan i usamljen život.

Sada je pred sobom imao razbojnike, najverovatnije ubice. U Seskatevi, uostalom, robijaju samo ubice. Osim toga, bio je uveren da povređeni razbojnik nije nikako pao s konja.

— Ako je on lekar, neka me pre-

gleda i previje — nestrpljivo je zahtevao Džon Alanja.

— U redu, pođite sa mnom — rekao je Foster i uputio se na drugu stranu glavne ulice.

— Taj momak mi se ne dopada — siktao je Tom, koji je upravo sprečio svoga brata da odmah krene za Fosterom. — Još do sada nisam video lekara koji kroz noć šeta sa puškom na ramenu.

— Pa šta? Šta me se to tiče? Neka mi izvadi metak iz kolena.

— U pravu si — složi se Tom, uhvati brata ispod mišice i pođe za Fosterom.

U glavnoj ulici koja je Hariken presecala na dva dela, vladao je gotovo potpuni mrak. Sledili su čoveka sve do zgrade u koju je ušao ne primetivši tablu.

Foster je upravo palio lampu koja se nalazila na pisaćem stolu.

Tom Alanja se ukopao na pragu.

— Pa ovo je...

Da, to je bila šerifska kancelarija. Jasno je video rešetke u dnu kancelarije i poternice kojima su bili pokriveni zidovi. Oba brata Alanja su veoma dobro poznavala ovakve prostorije. U jednoj veoma sličnoj kancelariji počeo je i njihov put u Seskatevu.

— Uđite unutra i lezite na sto — naložio je Foster ne okrećući še.

Tom Alanja je i dalje stajao ukopan na pragu. Njegov brat je jeknuo od bola, jer se omaškom oslonio na ranjenu nogu.

— Prokletstvo, ovo je klopka — procedi Tom kroz zube.

Tek tada se šerif okrenuo. Lagano je skinuo prsluk, tako da mu je srebrna zvezda zasvetlucala na košulji.

— Šta je sada? Mislio sam da vam je potreban lekar.

Džon Alanja odmahnu rukom. Zaboravio je na svoje muke i bolove, video je samo šerifsku zvezdu, poternice i ćelije.

— Da, lekar nam je potreban, ali ne i policijsko pseto — rekao je šapatom. Foster ga je, međutim, čuo i bio sada sasvim siguran koga ima pred sobom.

— Žao mi je, momci, ali neko mora da nosi zvezdu u ovom gradu.

— Kakve to veze ima sa lekarom? — upita Tom.

— Već sam vam jednom rekao da sam lekar. Dakle, treba li da okrpim tu nogu ili ne?

Ranjeni razbojnik munu brata laktom u rebra.

— Ovde nešto zaudara, Tom!

Opasni razbojnik ni za trenutak nije ispuštao šerifa iz vida. Čuvar zakona je naslonio pušku na zid kraj vrata. Odmah je ocenio da ne nosi kolt. Prema tome, nisu bili izloženi neposrednoj opasnosti.

— U redu je, izvadite mu metak.

Džordž Foster podiže glavu.

— Metak? Zar niste rekli da je pao s konja, mister?

— Moguće. Pri padu je njegov kolt opalio. — Onda se obratio bratu: — Hajde, Džone, penji se na sto.

— Ol rajt, ali ti ostani uz mene. Nemam poverenja u ovog momka.

Foster ništa nije rekao. Pomogao je razbojniku da legne na sto i pregledao mu ranu. Odmah mu je bilo jasno da se koleno ne može spasti. Imaće veliku sreću, ako uspe da sačuva nogu.

— Držite ga čvrsto, dok mu budem vadio metak — rekao je Tomu Alanji.

— U redu, šerife. Koliko će vremena proći dok opet bude mogao da trči?

Džordž Foster sleže ramenima.

— To zavisi od toga koliko daleko još mora da trči — dvosmisleno je odgovorio.

Tom Alanja priđe korak bliže. Oči su mu opasno svetlucale.

— Za mene vi niste šerif, mister. Izjavili ste da ste lekar. Ja sam vas kao lekara nešto upitao.

Tvrdokorni čovek se nije dao zbuniti.

— Ja jesam lekar, ali sam isto tako i šerif u Harikenu. Možda bi bilo dobro da to utuvite u glavu. Nego, što se noge tiče, on će jednoga dana moći da hramlje, možda!

Džon Alanja, poskoči kao oparen.

— Šta to treba da znači?

— Ako budete imali sreću neću morati da vam amputiram nogu. No, ukočena će ostati u svakom slučaju.

Ranjenik preblede. Čelo su mu rosile krupne graške znoja.

— Ne govorite to valjda ozbiljno? — mucao je.

— Nemam običaj da se na takvim stvarima šalim.

Stari brat Alanja je posmatrao usirenu krv na ranjenom kolenu.

— Kada ne bih znao da je taj pas već otputovao u pakao, sada bih mu to poželeo.

— Mislio sam da je vaš kolt opalio prilikom pada s konja? — iznenadi se šerif.

Džon se ujede za usnu i pogleda zbunjenog brata.

Ovaj načini zapovednički pokret rukom.

— Prestanite s tim glupim pitanjima, mister. Sredite mu tu ranu, više ne tražim od vas!

Džordž Foster je uspeo da spase razbojniku nogu. Za to je upotrebio sve svoje znanje i svu svoju spretnost.

Kakva igra sudbine! Kakva ironija! Šerif, koji je nekada bio samo lekar, i čija je porodica uništena zločinačkom rukom, spasao je nogu jednom razbojniku.

Hladnokrvni zločinac Džon Alanja je tokom operacije urlao kao pomahnitao. Foster je bio srećan kada je razbojnik najzad utonuo u nesvesticu.

— Izgleda da je prava junačina — rekao je Tomu Alanji.

Ovaj nije odgovorio. Svim silama, naprezao se da potisne mučninu koja ga je obuzimala.

Takvi su bili ti razbojnici. Ne trepnuvši okom ubijali su druge ljude. A kada je bila u pitanju njihova koža, pretvarali su se u slabiće i kukavice. Prebledeli bi kada bi neko pomenuo vešala. Međutim, ništa im nije smetalo da stave konopac oko vrata nekome ko nije u stanju da se brani.

Kada je Foster najzad, posle operacije, previo ranjenika, Tom obrisa znoj sa čela. Izgledalo je kao da je on obavio ovaj težak i odgovoran posao.

— Kada mogu s njim da nastavim put?

Šerif se nasmeja.

— Vama se izgleda vraški žuri?

— Ako se ne varam, to je moja stvar.

Osmeh sa Fosterovog lica nije nestao.

— Možda se varate. Možda i ja imam nešto da kažem?

Tom Alanja isturi glavu kao ptica grabljivica. Ruka mu munjevito pade na dršku kolta.

— Ovog puta ste se prevarili, šerife. Mi možemo da odemo i dođemo kada hoćemo.

— Vi možda — uzvrati lekar — ali ne ovaj ovde. Pri tom pokaza na onesvešćenog razbojnika. — Njemu sedlo nije potrebno, nego postelja.

— Proklestvo, postelja! Koliko dugo?

Foster sleže ramenima.

— To vam ne mogu pouzdano reći, ali će nekoliko nedelja sigurno trajati.

Tom Alanja baci pogled na svega brata. U tom pogledu nije bilo ni trunke sažaljenja. Bio je ljut što zbog Džona mora da se zadržava.

— Moramo dalje — promrsio je kroz zube.

U to su se vrata kancelarije otvorila.

Razbojnik se naglo okrete prema ulazu, držeći kolt u ruci.

— Šta se ovde zbiva? — upitao je sedokosi čovek s praga. Nosio je pod pazuhom neke spise i pisma.

Šerif steže pesnice, okrenuo se prema Tomu Alanji i naredio mu:

— Odmah da ste sklonili taj kolt, čoveče!

Razbojnik je odmah uvideo da je počinio grešku. Vratio je spretnim pokretom oružje u opasač, govoreći:

— Bila je to samo šala, šerife.

— Zbog te šale mogao bih da vas strpam u jednu od ćelija. Vaše ponašanje je veoma čudno, mister.

— Slažem se — primeti stari čovek s vrata. — Bio je to Džoni Blid, poštanski službenik. Predao je šerifu veliki koverat, i pošao napolje.

— Ja bih radije da se sklonim odavde. No, ako hoćete, poslaću nekolicinu ljudi ovamo.

— S ovima ću i sam izaći na kraj.

Tom Alanja je uvideo da je krajnje vreme da uhvati maglu.

— U redu je, šerife, povešću sobom svoga brata. Ne bih hteo više da vas zadržavam.

— Dugujete mi tri dolara — rekao je Foster razbojniku uputivši mu preteći pogled.

— Niste baš jevtini, mister. Ako moj brat bude još saznao šta će mu biti sa nogom, bilo bi bolje za vas da ne budete u gradu.

— A sada gledajte da se što pre izgubite odavde, dok nisam izgubio strpljenje.

Alanja se drsko nasmeja, pođe prema pisaćem stolu i uhvati brata ispod pazuha.

— Bila mi je čast, šerife — dobacio je preko ramena, a onda iščezao u mrak.

Foster baci koverat na sto, a onda se vrati do prozora i pogleda u noć.

Poštar je još uvek stajao kraj vrata.

— Kakve su vam ove ptičice? — upitao je.

— Razbojnici — spremno uzvrati šerif.

— Otkud znate?

— Ako čovek bez ikakvog povoda odmah potcže kolt mora da ima nečistu savest. Da mi je samo da saznam šta ovi lupeži imaju na savesti.

Saznao bi sigurno da je otvorio koverat. U njemu su se nalazile dve poternice za odbeglim robijašima iz Seskateve, za braćom Džon i Tom Alanja. Međutim, taj koverat je ostao zatvoren na stolu, kada je ulicom odjeknuo topot kopita.

Braća Alanja su još jednom umakla, a planinski vetar je razvejao njihove tragove.

*
* *

Dva lešinara su još uvek sedela na steni i posmatrala trojicu ljudi. Ove ptičurine su cele noći nepomično sedele i čekale na svoj plen. Sunce im je išlo na ruku. Nemilosrdno je pržilo golo kamenje. Sušilo je grla trojici unesrećenih i cedilo im poslednje kapi znoja.

Dok Holidej je ustao i prišao O' Salivenu:

— Kako ste?

— Što pitate? Isto mi je kao i vama.

Džordžijanac steže usne. Njihov položaj je doista bio beznadežan. Bukvalno su visili između neba i zemlje. Pošto je dan osvanuo, dobro je odmerio kameni zid. Bilo je nemoguće verati se bez pomoći. Nije, međutim, hteo da odustaje. Morao je da nađe neki put i spase sebe i dvojicu svojih saputnika.

I gonič stoke je ustao. On i Holidej bili su samo lakše povređeni. Vilmot je bio žilav, otporan čovek.

— Šta sada da počnemo? — pitao je kockara.

— Ne znam ni sam — uzvrati mu Džordžijanac.

Vilmot zakloni oči šakom i pogleda na gore.

— Prokletstvo, ja sam u svom životu prevalio hiljade milja, ali čini mi se da će mi ovih nekoliko jardi biti najduži put u životu.

— Možda ste u pravu — uzvrati mu Holidej tiho.

— Biće to vaš poslednji put — umeša se O'Saliven. Glas mu je bio pun gorčine i obeshrabrenosti.

Kauboj pogleda ranjenog starca.

— Sve dok budem još mogao da dišem pokušavaću da se izvučem odavde, mister. U planinskim masivima Kolorada jednom sam se gotovo sasvim smrzao, a drugom prilikom, u pesku Teksasa, izgubio svest od iscrpljenosti i žege. Međutim, nikada nisam odustao.

Džordžijanac na ovo ništa nije rekao, ali mu se ovaj čovek, doista, sve više dopadao. Sa svoje strane Dok Holidej je posedovao neverovatno čvrstu volju, pa mu je Vilmotov stav sasvim odgovarao.

— Pokušaćemo, Vilmot, ništa nam drugo ne preostaje! Čekanje je besmisleno.

Gonič je češao nadlanicom zapuštenu bradu. Odmerio je Holideja od glave do pete i zaključio:

— Vi morate dobro da pripazite da se vaše lepo odelo pri tom ne uprašnjavi.

— Prepustite tu brigu meni — uzvrati mu Holidej nemarno.

Kao i uvek nosio je elegantno tamnosivo odelo po poslednjoj Sent

Luis modi. Prema tome, nije bilo čudno što je u ovom surovom predelu delovao krajnje neprikladno.

Starac se malo pridiže i pogleda Vilmota i Holideja.

— Gospodo, mi svi sedimo u istom čamcu, ako tako mogu da se izrazim. U istom, probušenom čamcu. Prema tome, zajedno ćemo potonuti. Nema svrhe još i da se prepiremo.

— U pravu ste — složi se pokajnički Vilmot i pruži izvinjavajući se, desnicu. — Ne zamerite mi, Holidej. Nisam mislio ništa rđavo. Mi stočari smo navikli da se grubo ophodimo.

Džordžijanac je pažljivo ispitivao kameni zid.

— Moraćemo da ugradimo drvene merdevine u kamen. Trajaće prilično dugo, ali drugi način ne vidim.

— A kako mislite da izbušite rupe u steni, mister Holidej?

— Svojim koltom — uzvrati mu Džordžijanac.

— To je ludost. Meci će se odbiti o stenu.

— To ćemo još videti uzvrati Džordžijanac i izvadi revolver iz futrole.

Dva metka zagrmeše Grand kanjonom, odjekujući višestruko. Usijano olovo se zarilo u kameni zid.

O'Saliven i Vilmot su iznenađeno posmatrali rupe. Dakle, ovaj elegantni čovek je bio u pravu. Postavljalo se samo pitanje gde naći toliko municije da bi se izbušile tolike rupe u velikoj steni za njihove lestvice. O' Saliven nije nosio oružje, a Bob Vilmot nije imao više metaka u opasaču.

Gonič stoke je strpljivo deljao svojim nožem drvene prečke. Jedino što im nije nedostajalo, bilo je drvo. Njega su imali u izobilju, zahvaljujući polomljenim poštanskim kolima. Pola sata kasnije je Vilmot udario četiri prečke u rupe koje je Holidej izbušio mecima.

* * *

Odjek pucnja prolamao se daleko dolinom reke Kolorado. Navaho zaustavi konja i oslušnu.

— To mora da dolazi odande — rekao je Indijanac. Ovaj sleže ramenima.

— Teško je utvrditi odakle pucnji dolaze.

— Koliko još ima do mesta gde se kočija sunovratila?

— Stići ćemo tamo za jedan sat.

Jahali su ćutke, ne izmenivši usput gotovo ni jednu reč.

Crvenokožac je mislio na ženu koja je uvek bila tako ljubazna prema njemu. Bilo mu je neshvatljivo što se ovaj čovek nije odmah dao u poteru za razbojnicima. On bi ih gonio do Velike vode, ili čak do Ledenih bregova, ako je potrebno.

I belac je sa svoje strane razmišljao o Indijancu i to prvi put toga dana. Do tada nije lupao glavu o njemu. Navaho mu je navraćao u kuću i odlazio, kao uostalom, mnogobrojni putnici trgovci. Šta pokreće crvenog čoveka da ga vodi na mesto gde se nalazi kočija? Uopšte, šta nagoni baš Indijanca da pomaže belom čoveku? Nije mu bilo potrebno, tim pre što je sva nevolja,

koju je njegov narod doživeo, došla od belih ljudi. A eto baš ovaj usamljeni Navaho, došao je da ga obavesti o napadu na poštansku kočiju.

Geri Varms pritera svoga konja do Indijančevog i ispod oka odmeri njegovo asketsko lice. Kako mu je izraz lica samo bio odbojan i ponosan u isto vreme!? Izgledalo je da se svi jadi i sve nevolje bile ispisane na njegovom licu.

Crvenokožac odgovori tiho:

— Možda zbog toga što ste vi uvek bili dobri prema meni.

— Ali to nema nikakve veze sa napadom, čoveče!

— Ne bih znao ni sam da ti kažem zbog čega sam prešao reku. Može biti da sam hteo da ti pokažem kakva su tvoja sopstvena braća. O nama mislite najgore, nazivate nas ubicama, za vas ne vredim ništa, čak nismo ni ljudska bića u vašim očima.

— To ne možeš da kažeš — negodovao je Varms iako mu je bilo jasno da je Indijanac u pravu.

— Ja to tvrdim, i još nešto ću ti reći: misliš li da je moj narod sve zaboravio? Ja sam bio poslednji poglavica Irea-Navaha, ali moji ratnici više nisu hteli da se bore, jer su postali umorni. Onda sam izvukao belo pero iz svoga perčina i dopustio da se moji ljudi povuku u rezervate, u korale, koje su tvoja braća za njih izradila. Ogradili su ih kao životinje. Sve se to dogodilo u zemlji koji su oteli od naših očeva. Mnogo je vremena prošlo od kako je beli čovek došao u ovu zemlju. Naši očevi nisu zaboravili njegovo ime, a i ja ga znam. Mislim da se zvao Amerigo Vespuči. Vi ste našim pašnjacima dali njegovo ime. Možda je taj Vespuči došao samo radi toga da nas upozna i sazna kako njegova crvena braća žive. To je meni sasvim razumljivo. Na žalost, posle Amerige, došli su drugi ljudi, slični razbojnicima koji su napali poštansku kočiju. Bili su to zločinci, opsednuti jednom jedinom mišlju, kako da unište moj narod, da ubijaju naše bivole, a zemlju porobe. Ostali su samo grobovi mojih ratnika i džinovska mržnja koja nikada neće umreti.

*
* *

Šerif Foster, čuvar zakona u Harikenu, sedeo je zavaljen za pisaćim stolom. Dva razbojnika nisu mu izlazila iz glave. Nešto ga je činilo nemirnim u vezi sa njima. U ovo vreme se inače nalazio u svojoj kući ili u salunu. Međutim, sada ga je neka nevidljiva sila zadržala u kancelariji. Blid je otišao još pre nekoliko sati. Šerif se podigao sa stolice tek oko ponoći. Protekla su četiri sata, četiri duga sata. Kakva prednost za razbojnike! Tek tada je šerif iz Harikena ponovo primetio koverat na svome stolu. Prvo što je uspeo da vidi, bila je reč „traži se". Bilo mu je jasno da se opet radi o poternicama.

— Opet isto — mrmljao je sebi u bradu. Pogled mu se ponovo prikovao za jednu određenu reč: „braća". Nastavio je da čita poternicu „odbegli iz kamenoloma Seskateve, braća Tom i Džon Alanja". Bila je

raspisana nagrada od hiljadu dolara. Pošto je pročitao opis dvojice odbeglih robijaša, šerif se udari šakom po čelu.

— Gospode, kakav sam magarac! Bili su ovde, ja sam jednom od njih čak i zakrpio kosti, a onda ostavio ovo pismo satima neotvoreno!

Foster ugasi lampu i izađe iz kancelarije. Samo u salunu na drugoj strani ulice gorelo je svetlo. Salun je bio smešten u drvenoj kući iz doba Indijanaca. Ipak, bio je to jedini lokal u gradu. Šerif priđe šanku, a krčmar ga ljubazno upita:

— Želite li jedan viski, šerife?

— Hvala, ne sada. Hteo sam samo nešto da ti kažem. — Čuvar zakona izvuče iz džepa poternicu i raširi je na šank. — Ova dvojica su bila danas u gradu, moram za njima.

— Ali to je besmisleno! Otkud znate u kom pravcu su odjahali?

— Moram da pokušam da nađem njihov trag. Napustili su grad i krenuli u pravcu severa.

— Ali, Foster, sada je mrkla noć!

Poznavali su svoga šerifa i znali da ga ništa neće sprečiti u tome da goni razbojnike. Neki ljudi u gradu znali su njegovu tužnu prošlost. Naravno, doznali su to posredno, jer sam Foster nikada o tome nije govorio.

— Biću im za petama sve dok ih ne nađem. Došao sam samo da te obavestim. Ako neko bude pitao za mene, znaš gde sam.

— Moći ću da im odgovorim samo da ste negde u planinama, jer ni sam neću znati više.

— Da, negde u planinama — ponovi šerif i napusti salun.

* * *

Laso se uplelo u ostatke slomljene poštanske kočije. Bio je to jak konopac kojim su umeli da rukuju samo iskusni ljudi.

Niko od trojice ga do tada nije primetio, a osim toga niko ne bi došao na pomisao da se s njime može nešto početi.

Dok Holidej se uspeo uz drvene prečke, a kauboj ostao da stoji kraj ranjenog O'Salivena.

— Imate li odatle dobar pogled, Holidej?

— Pa i nije tako loš.

— Dobar pogled, to je sve što imamo.

Holidej je znao da je kauboj u pravu. Iznad njegove glave dizalo se još najmanje četiri jarde glatke gole stene, pa tek onda su počinjali useci i strmine. Sa svoga mesta Holidej je video nešto drugo i to dole: laso!

Nije to odmah objavio, jer mu u tom trenutku još uvek nije bilo jasno čemu bi taj komad konopca mogao da posluži. Ostao je tako da stoji i pripalio cigaretu razmišljajući. Vilmot priđe steni.

— Kakvo čudo da s tim ustima još možete pušiti?

Ova primedba je bila sasvim opravdana. Holidej povuče dva dima pa baci ostatak cigarete.

— Voda bi bila bolja — uzvratio je, kašljući.

— Ako mene pitate — javi se O'Saliven — ja već satima samo na vodu mislim. Da je bar neko od nas imao uz sebe čuturu sa vodom.

— Ja sam imao čuturu, ali je ona nestala zajedno sa sedlom — promrsi kauboj.

— Samo je vaše laso još uvek tu — primeti Holidej.

— Laso ne možemo piti — uzvrati stari.

— To niko nije ni tvrdio.

— Da, boga mu, šta mislite da počnete s tim lasom?

— Za sada ne znam ni sam — uzvrati kockar.

— Ako vi ne znate, ja znam. S njim bismo se eventualno mogli obesiti — zaključio je ječeći O'Saliven.

— Morali bismo da pokušamo da prebacimo laso preko stene.

— Svaka čast vašoj upornosti, Holidej. No, čak kad bi nam to nemoguće ipak pošlo za rukom, moglo bi nam se dogoditi da se lavina kamenja sruči na naše glave.

— U pravu je — složio se O'Saliven. — Ludost je ono što smerate. Odavde nikada niko neće izaći.

— Dakle, vi se plašite da će vam se kamenje sručiti na glavu? U redu, ostanimo ovde i nemojmo dozvoliti da nas kamenje ubije. — Rekav ši to, sišao je sa drvene prečke u senku i seo.

Zavladala je mučna tišina.

O'Saliven je legao, posmatrajući okomite strane o kojima je Džordžijanac govorio. Gonič stoke stajao je na ivici provalije i piljio u zastrašujući ponor. Bio je ljut na samog sebe zbog položaja u kome se našao. Zavičaj Boba Vilmota bila je prerija, beskrajno prostransvo, trava i vetar. Muzika koju je tokom svojih dugih putovanja slušao bio je topot kopita, škripanje sedla, rzanje konja i žestoki povici kauboja.

Sada je stajao ovde, na stenovitom ispustu od šest jardi. Konja nije bilo. Jedine životinje su bila dva lešinara.

Gonič se naglo odvoji od ivice provalije.

— Grom i pakao, u pravu ste, Holidej. Sasvim mi je svejedno kako ćemo okončati. Ja ću da pokušam.

— Slažem se — promrsi O'Saliven jedva razumljivo.

Bob Vilmot veza kraj lasa za opasač, onda poče da se penje uz improvizovane merdevine ukucane u stenu. Zastao je na predposlednjoj prečki.

— Sada krećem, gospodo. Ako stenje počne da se kotrlja, vidićemo se ponovo u paklu.

Baciti laso pravo na gore nije bilo ni malo jednostavno, naročito u položaju u kome se gonič stoke nalazio. Bio je gotovo potpuno priljubljen uz stenu, nemoćan da čini bilo kakav pokret. Osim toga, Vilmot je bio težak čovek, pa se postavljalo pitanje hoće li drvene prečke izdržati pod njim. Kada je zamahnuo konačno lasom, drvene prečage počeše da škripe. Dva posmatrača na kamenom ispustu nisu disala. Srećom, omča se zakačila za vrh jedne stene i ostala tu da stoji.

Prva polovina opasnog poduhvata bila je obavljena! Holidej se u sebi divio Vilmotu, koji mora da je bio odličan gonič stoke.

— Šta ću sada? — pitao je Vilmot.

— Otkačite se od lasa i dođite dole — uzvrati mu Holidej.

— Zašto je trebalo prvo da se popnem, da bih sišao. Da nećete možda da držite pozdravni govor?

— Ja ću se popeti gore — odgovori Holidej kratko.

— Zašto baš vi?

— Zbog toga što sam lakši, Vilmot.

— To je tačno — složio se O'Saliven.

— U redu, u redu, uviđam i ja — složio se gonič.

Holidej navuče rukavice koje su mu se nalazile u džepu, pope se uz drvene prečke i dokopa uže.

— Zašto se ne vežete za uže? — dobaci mu uže videći Holideja kako se obema rukama hvata za uže.

— Zbog toga da mogu kasnije da ga pustim.

— Vi mora da ste poludeli. Možete se sunovratiti i prebiti kičmu.

— Tako je. Nije isključeno!

O'Saliven i Vilmot se pogledaše.

Kakav je ovo čovek? Zar on uopšte nema nerve? Bio je spreman da rizikuje glavu, samo da bi njih dvojicu zaštitio od eventualnog pada kamenja.

O'Saliven je teško disao, a Bob Vilmot brisao znoj sa čela.

Odjednom se čulo krckanje, prvo tiho a zatim sve jače. Stene veličine pesnice i prašine, počele su prvo lagano, a onda sve brže da padaju na Holideja. Morao je da skloni oči.

— Krenuo je! — vikao je O'Salivan. — Pustite uže, čoveče!

— Držite se čvrsto, Holidej! — urlao je Vilmot. — Veliki kameni vrh se ne pokreće, samo se jedan komadić kamena okrnjio.

Džordžijanac ni bez ovog ohrabrenja ne bi pustio laso. Ovih poslednjih nekoliko jardi morao je da pređe što je pre moguće. Snaga ruku počela je da popušta. Napori, glad i žeđ su ga prilično iscrpli.

Odupro se petama o kameni zid i puzao uz konopac zatvorenih očiju. Sve vreme je bio zasipan kamenom prašinom. Stegnutih zuba grabio je na gore. Osećao je kako mu krv pulsira u ušima. Čuo je samo Vilmotov glas, ali više nije mogao da razabere šta ovaj govori.

Tek kada njegovi prsti opipaše vrh stene, činilo mu se da je protekla čitava večnost. Poslednjim naporom snage se povukao gore i ostao da leži na uznaku na osunčanoj steni.

Kreštav starački glas ga je vratio u stvarnost.

— Uspeo je, spaseni smo! — vikao je O'Saliven.

Tek na to je Džordžijanac otvorio oči.

Spaseni? Da li su doista spaseni? Podigao je glavu i pogledao oko sebe. Mogao je da vidi drum. Ne, ipak još uvek nisu spaseni. Kako mogu, iscrpljeni kakvi su bili, da prevale još ovaj ostatak uspona do krivudavog druma. Najmanji pogrešan korak značio bi sigurnu smrt. Osim toga, rajneni starac nije mogao da stoji na nogama. No šta ih je očekivalo dole, na kamenom ispustu kraj smrskane kočije? Tamo doista ne bi imali ni majušnu šansu. Ovako je u svakom slučaju, bolje. Sada mogu da se bore za svoje živote!

Holidej okrete glavu i naže se nad klanac. Vilmot i starac su ga netremice posmatrali.

— Ovde je bolje nego dole.

O'Saliven ne reče ništa. Oborio je glavu i sklopio oči. Njegova radost nestala je kao dim. Kako da stigne tamo gore? Nikada neće uspeti da se popne uz drvene lestve i uspuže uz laso.

Džordžijanca su mučile slične brige.

— Moraćemo nekako da dovučemo ranjenika gore, Vilmot.

— Da, ali kako?

O'Saliven podiže glavu. Na usnama mu je lebdeo tužan osmeh.

— Na to pitanje niko od nas neće moći da odgovori, gospodo.

— Naći ćemo neko rešenje — tvrdio je Holidej.

Stari O'Saliven odmahnu rukom.

— Pokušajte da se spasete vas dvojica, a mene ostavite ovde. Možda ćete naići na ljude, pa se možete vratiti ovamo po mene, ukoliko još budem...

Ovu rečenicu su i Holidej i Vilmot mogli da završe u sebi „ukoliko još bude živ".

Džordžijanac je čvrsto odlučio da starca nipošto ne ostavi tu. Moraju na neki način pokušati da ga podignu.

O'Saliven je dobro poznavao Grand kanjon. Znao je koliko ova dvojica moraju dugo da hodaju do prvog naselja i koliko su retki jahači koji prolaze ovim kamenitim pustim krajem. Najzad, teško se na stotine milja mogla naći hrana za konje.

Bob Vilmot je pokušao oštrinom i strogošću.

— Sada se malo trgnite, čoveče! Nemojte mi reći da je ta vaša rana tako opasna!

Holidej je odmah duvao u isti rog.

— Morate pokušati da stanete na noge, O'Saliven. Vilmot će vam pomoći. Svi smo iscrpljeni, ali moramo pokušati da se izvučemo odavde.

Starac odmahnu rukom.

— Vi dobro znate kako sa mnom stoji. Čak i da me izvučete gore, daleko sa mnom ne biste mogli da stignete.

— To ćemo još videti — uzvratio je Holidej.

— Ja mislim da je bolje da jedan strada, no da sva trojica doživimo istu sudbinu. I vas dvojica mlađih, snažnijih i nepovređenih ćete morati da imate mnogo sreće da biste se spasli.

Vilmot pogleda Holideja.

— Šta da činimo?

Da, šta treba da čine? Džordžijanac je već desetak minuta samo o tome razmišljao. Odjednom se udari dlanom u čelo. Kako je moguće da na tu pomisao nije ranije došao?

— Moramo da produžimo uže!

— Čime ako smem da pitam? — javi se starac.

— Našom odećom!

— Prokletstvo, to i nije tako loša ideja! — uzviknu gonič stoke. Posmatrao je Holideja s divljenjem. Šta bi bilo s njima da ovaj uporni i neustrašivi čovek nije bio u kočiji? On, Vilmot, bi ležao smrskanih kostiju na dnu ponora u koji su se već sunovratili vozač i dva konja. Što se tiče merača zemlje, starog O'Salivena, on bi sigurno već postao plen lešinara.

— Vežite čvrsto krajeve, a onda ćemo provući dva kraja O'Salivenu ispod pazuha.

Stari čovek, koji se već bio pomirio da bude ostavljen lešinarima, opet živnu. Kao da mu se vratila hrabrost.

*
* *

Navaho Indijanac kliznu iz sedla.

— Treba ovde da ostavimo konje i nastavimo pešice. Put je dalje sve strmiji.

Geri Varms je sledio indijančev primer. Vezali su konjima prednje noge kako se ne bi mogli da udaljavaju.

Sunce se polako približavalo zapadnom horizontu.

Indijanac je grabio napred sigurnim, gipkim koracima. U desnoj ruci nosio je pušku. Varms je već primetio da mu je oružje stalno otkočeno. Kako mora da je bio proganjan, kada je svakog trenutka očekivao napad.

Doista, teren je bio tako strm da konj tuda nipošto ne bi mogao da ide, a još manje nosi jahača na leđima.

Navaho zastade i zakloni šakama oči da ga sunce ne bi zaslepilo.

— Uuufff!

Prišao je još bliže provaliji i pokazao rukom.

Varmsu je trebalo nekoliko trenuta ka da razabere šta mu Indijanac pokazuje.

— Gospode! Kočija! Tamo se još nešto kreće!

Upravo su videli kako Holidej podiže starog merača tla.

— Nebesa pa oni su još živi!

— Tako je! — potvrdi crvenokožac.

Geri je trljao oči s nevericom.

— To je nemoguće! Pogledaj samo s koje visine su pali!

— Visoko jeste, ali su živi!

— Mora da su im sve kosti polomljene.

— Volja Velikog Manitua je bezgranična i neobjašnjiva.

Holidej je natčovečanskim naporima vukao starog O'Salivena. Najzad ga je dovukao do kamene izbočine na kojoj je i sam bio, a onda oslobodi veza.

Stari čovek je gledao kao prebijeno pseto.

— Nisam vam mogao pomoći, Holidej. Pokušao sam da se oduprem sopstvenom snagom, ali...

Džordžijanac ništa nije odgovorio; bio je bez daha. Kada se malo bribrao, bacio je uže dole.

Bob Vilmot je mogao da se popne, ali je stigao jedva dišući.

— Prokletsvo, ne bih bio nikakav planinar! — jeknuo je i bacio se na tle.

U tom trenutku Navaho je podigao pušku i ispalio metak. Kada se odjek utišao, Geri Varm ga upita iznenađeno.

— Zbog čega si pucao?

— Treba da znaju da smo ih videli.

— Šta će im to koristiti?

— Potrebna im je tvoja pomoć; jedan od njih je teško povređen.

— Otkud ti to znaš?

— Jer su morali da ga izvlače. Osim toga, još dugo neće doći do vode, a ni put do tvoje kuće ne mogu da pređu sami.

— Odmah ću odjahati nazad. Samo prilično će potrajati dok stignem na drugu stranu.

* * *

Kada je metak odjeknuo, sva tri unesrećena putnika podigoše glave.

— Do đavola, to je bio metak! — uzviknu Bob Vilmot uzbuđeno.

Holidej je ustao i pogledao na suprotnu stranu klanca. Video je obrise čuvara stanice i Indijanca.

— Tamo stoje dva čoveka — rekao je i pokazao rukom.

— Sada i ja mogu da ih razaznam! — uzviknuo je starac. — Šta li traže u toj divljini?

Holidej sleže ramenima.

— Ko to zna? Možda će razumeti ovu poruku. Pri tom je izvukao kolt iz futrole i ispalio metak.

Navaho je razumeo, još jednom je podigao pušku i ispalio hitac.

— Videli su nas i hteli da nam daju znak. Ako su nas otkrili, onda su otkrili i olupinu kočije.

— I šta ste iz toga zaključili — pitao je O'Saliven.

— Možda će nam priteći u pomoć, ali to mora prilično da potraje.

— Ili će se možda vratiti odakle su i došli — ubaci Bob Vilmot sarkastično.

— Mi ih u svakom slučaju nećemo čekati — zaključi Holidej.

— Sledećeg jutra nastavili su mukotrpno penjanje na drum poštanske kočije.

* * *

Noć je bila vedra i zvezdana. Rečica je vijugala kroz mirnu dolinu. Izvirala je u Vasat planinama i ulivala se u malo jezero. U toj mirnoj noći dolinom je odzvanjao topot kopita dva konja. Iscrpljene životinje su nosile svoje jahače, zastajući povremeno oborenih glava. Jedan od dvojice je više visio u sedlo nego sedeo. S vremena na vreme je ječao ili psovao.

— Prokletsvo, ne mogu više, pašću iz sedla.

— Onda da te vežem za sedlo — glasio je odgovor.

— Čemu sve ovo, Tom? Niko živi ne može tako brzo da nas sledi. Jahali smo gotovo ceo dan i celu noć. Tragove nismo ostavili za sobom, jer je tle kamenito.

— Meni se lice onog šerifa nije do palo.

Bila su to braća Alanja. Uputili su se prema severu, u Kolorado. Tom Alanja je prvo nameravao da skrene na jug i umakne preko granice u Meksiko. Međutim, rana njegovog brata prinudila ga je da promeni pravac. Tom je bio prepreden i lukav razbojnik. Hteo da stigne u blizinu Seskateve, računajući da tamo niko neće tražiti odbegle robijaše. Svakom čuvaru zakona bilo je poznato da će svaki odbegli robijaš, gledati što brže i što dalje odmakne od kaznionice i to gotovo po pravilu bežeći prema jugu. Najveći broj begunaca sklanjao se u Arizonu ili Meksiko.

Tom Alanja je potpuno zaboravio na poternice, ili, bolje rečeno, nije slutio da će tako brzo stići i u najudaljenije šerifske kancelarije.

Da je bio sam, pritajio bi se na neko vreme u planinama. Imali su dovoljno namirnica, jer ono što su ukrali u stanici moglo je da im potraje izvesno vreme. Međutim, njegov brat je morao ponovo lekaru. Rana se dala na zlo. Džon je dobio groznicu. Sve češće je na nekoliko minuta gubio svest.

— Živiždim ja na tog tvoga šerifa! Mora da mi je namerno pokvario kost. Da se ja pitam, odjahao bi nazad i napunio toga tipa olovom.

— Da sam na tvom mestu ne bih to činio.

— Zbog čega? Kada bih ga likvidirao ne bi nam više bio za petama.

— Tada bi taj posao preuzeli drugi.

— Ne mogu dalje, Tom — ječao je ranjenik. — Jaši dalje sam.

Tom Alanja bi ostavio svoga brata ne trepnuvši, ali ako ga ostavi morao bi i da ga ućutka. Poznavao je dobro svoga brata Džona i njegovu neprimišljenost. Mogao bi da izbrblja ono što se dogodilo. Taj rizik Tom Alanja nije hteo da prihvati, pa ga prema tome mora vući za sobom, dok ne umre ili ne ozdravi.

— Sutra ćemo biti u Filmoru. Tamo ćeš se odmoriti nekoliko dana.

— Ne mogu da jašim više ni korak.

— Budi razuman, Džon.

— Razuman sam; ostajem ovde.

„Sada nema drugde", pomislio je Tom i potegao svoga konja do bratovljevog. Veštim pokretom izvukao mu je kolt iz opasača i stavio ga sebi za pojas.

— Čemu ta ludost?

Tom Alanja se nasmeja.

— Odmah ću ti reći: ako ne budeš jahao dalje, ispaliću ti metak u tu praznu glavu, pa ćeš se odmarati koliko ti je volja.

— Ti bi ustrelio svoga rođenog brata?

— Svakoka, to je bolje nego da ga obese.

— Ako još jednom u životu budem imao kolt u ruci burazeru, obračunaću se s tobom. Budi siguran!

— U tvojoj situaciji ne bih se toliko razmetao. Nikada nisi bio naročito ni koristan, a sada si mi sa tom ukočenom nogom samo teret.

Ranjenik zaškrguta zubima u nepomoćnom besu.

— Ti, bedno pseto, hoćeš li me pustiti da crknem, kako bi bio slobodan.

— Uvek sam bio slobodan, i dovoljan sebi. Nikada mi nisi bio potreban, a najmanje sada.

Tom Alanja je, govoreći to, ozbiljno razmišljao da li da ustreli brata i time reši sve probleme. Lagano je izvukao kolt i osetio hladnu dršku oružja u ruci. Otkočio ga je. Taj zvuk natera ranjenika da zadrhti.

— Daj mi natrag moje oružje da bar mogu da se branim.

— To ti neće mnogo koristiti; uvek sam bio brži.

— Da, bio si — promrsi Džon. — Zbog toga i jesmo stigli u Seskatevu. Možeš li još da se setiš dvoboja u Oklahomi? Znaš li šta je rekao čovek pre nego što je pao u prašinu. Ja ću te podsetiti: „Ko prerano potegne, ubica je".

— Bolje bi ti bilo da ćutiš, Džon. Među tvojim rebrima bi odavno bilo usijano olovo da mene nije bilo.

— U redu, spreman sam da nastavim put, ali skloni konačno tu pucaljku.

— Prekasno je, Džon.

— Zbog čega? Spreman sam da nastavim put!

— Predomislio sam se. Ako te budem dalje vukao sobom, obojica smo propali.

— To je ludost. Čim mi rana zaceli moći ćemo da nastavimo.

— Misliš? A na šerifa iz Harikena si zaboravio?

— To ne shvatam.

— Uvek si teško shvatao, burazeru. Jednog dana će taj šerif dobiti našu poternicu.

— Do tada ćemo biti preko svih brda i dolina.

— Možda, ali će onda on za nama poslati nove poternice, poternice za dvojicom razbojnika, od kojih jedan ima ukočenu nogu.

Džon je to shvatio, ali se pretvarao da još uvek ne razume.

— Možemo se kasnije razdvojiti kada opet budem na nogama.

— Do tada će nas se dokopati.

U tom trenutku Džon je naglo okrenuo konja, odupró se zdravom nogom o uzengiju i uz glasan uzvik se bacio na brata.

Tom Alanja je s tim naravno računao, ali nije mogao da spreči da ga brat ne izbaci iz sedla. Obojica su se sada kotrljali po kamenitom tlu. Ranjenik je vrištao od bola. Prilikom pada Tomu je ispao kolt iz ruke, ali je imao u opasaču bratovljevo oružje.

To je znao i Džon. Borio se za svoj život natčovečanskom snagom.

Tom je ležao licem okrenut prema kamenitom tlu. Teško Džonovo telo pritiskivalo mu je leđa kao kamen.

— Sada ću ti pokazati, pseto! — ječao je ranjenik. — Ovog puta ti neće pomoći to što ranije ili kasnije potežeš. Golim pesnicama ću ti smrskat kosti.

Sada je i Tomu bilo jasno da mu se radi o glavi. Od svog brata nije više mogao da očekuje nikakvu milost: morao je da dejstvuje pre nego što se onesvesti od udarca.

Džon Alanja je udarao, kao izbezumljen. Strah od smrti i bol u kolenu doveli su ga u stanje belog usijanja. Tako nije primetio da se telo njegovog prata koči.

Tom je udahnuo vazduh punim plućima, odupro čelom o stene i odbacio kao opruga. Ranjenik je odleteo, pao na stranu i kriknuo kao ranjena zver, udarivši ranjenim kolenom o kamen.

Tom je odmah potegao kolt i opalio tri puta jedno za drugim. Posle kratkotrajnog odjeka, zavladala je grobna tišina.

Tom Alanja se uspravi. Obuzela ga je jeza.

— Što pre odavde! — ječao je. — Što pre!

Odjeknuo je topot kopita u noći, a onda ubrzo zavladala ponovo jeziva tišina.

*
* *

Geri Varm je video trojicu ljudi kako sede na ivici puta u senci jedne kamene gromade. Ono što su preživeli bilo je teško opisati. Punih deset sati izvlačili su O'Salivana na

drum. I Džordžijanac i gonič bili su na ivici snaga.

Već odavno su čuli kotrljanje kolskih točkova, ali nisu ustajali. Sedeli su otupelih lica.

Gonić poteže kolt.

— Mi ćemo ih zadržati pa makar i silom — procedio je, usta ispucalih od žeđi i napora.

— Možda su to oni isti ljudi koji su nas videli s one strane klanca.

Najzad su se kola pojavila iza okuke. Džordžijanac je utrošio poslednju energiju da se pridigne i stane na put.

Geri Varm mu je iz daleka mahao!

Čim je stigao do trojice preživelih, Varm zaustavi konje i skoči sa sedišta. Čutke je pomatrao jednog za drugim a onda se vratio do kola, po ćuturu s vodom. Pružio je Holideju.

— Mislim da je ovo važnije od bilo kog razgovora.

— Hvala — uzvrati kockar i pruži flašu prvo O'Salivenu. Kada su se sva trojica napila, čuvar stanice im reče:

— Znam šta se dogodilo. Jedan Indijanac je sve video s druge strane kanjona i obavestio me. Istina, ja sam još iste noći krenuo, čim sam video na stanici konje bez kola, ali na žalost nisam mogao da otkrijem ni najmanji trag. Ima li još nekog dole?

— Da, vozač — uzvrati Holidej.

Varm se udari šakom po čelu.

— Tako je! Hal, Merlin Hal! Mi smo stari prijatelji. Šta je snjim?

— Sunovratio se skroz dole do reke.

— Onda od njega više ništa nema. Prokletsvo, ubogi đavo, iduće godine trebalo da dobije stanicu. Ta dvojica prokletih lupeža!

— Odakle znate da su bila dvojica? — interesovao se Holidej, koji ih je video.

— U noći, kada sam krenuo da vas tražim, jedan od njih je napao moju ženu u stanici. Onda je došao Indijanac i sve je ispričao što je video.

— Da li im je ko za petama?

Varm odmahnu glavom.

— Do sada još nije. Nisam mogao da napuštam stanicu.

— Znate li bar kuda su se uputili?

— Postoje dve mogućnosti: ili su se vratili natrag istim putem ili krenuli gore u Hariken. Ja mislim da su nastavili put prema gradu, jer je jedan od njih dvojice ranjen.

— Zna li ko kako izgledaju? — umešao se Bob Vilmot u razgovor.

— To ne zna niko. Onaj koji je napao moju ženu nosio je maramu preko lica.

Holidej i gonič stoke se pogledaše. Očigledno su imali iste misli. Vilmot je predložio.

— Zar nećemo bar pokušati da uhvatimo te lupeže, Holidej?

— To bi smo mogli, kada bi smo imali bar neki trag inače je besmisleno.

Kauboj se složio, a onda mu je odmah palo na pamet, da je pošao u Solt Lejk Siti po krdo goveda.

— Prokletstvo, Holidej, ne mogu sa vama. Sasvim sam zaboravio na goveda o kojima sam vam pričao.

— I ja sam to potpuno smetnuo s uma — uzvrati Holidej a onda predloži: — Krenimo, što se duže budemo zadržavali, razbojnici će sve dalje umaći.

Rečeno, učinjeno. Smestili su ranjenika u kola, a onda se odvezli u stanicu za zamenu konja.

* * *

U stanici su videli Navaho Indijanca. Upravo je ispred njih ujahao u dvorište i ušao u kuću.

Podigli su O'Salivena s kola i unesli ga. Žena ih je posmatrala razrogačenih očiju, saznavši od muža da su to preživeli iz poštanske kočije.

Indijanac je stajao ćutke kraj vrata. Pošto su spustili ranjenog O'Salivena na postelju, hteli su da zahvale Indijancu, ali njega više nije bilo na vratima. Dvorištem je odjeknuo topot kopita. Holidej priđe vratima gledajući za jahačem. Varmova žena priđe kockaru.

— On je dobar čovek. Razbojnik nam je ukrao svu hranu i ja ne bih mogla ništa da vam pripremim za jelo. Međutim, on je stigao pre nekoliko minuta i spustio divljač na sto. Pri tom je rekao: „Oni ljudi dugo nisu jeli, mora da su vrlo gladni."

Žena je pripremila pečenicu. Pošto su se potkrepili Varm stavi na sto flašicu viskija.

— Mislim da smo zaslužili po gutljaj.

Holidej i Vilmot su se sada osećali znatno bolje.

— Kako ćemo nastaviti put odavde? — raspitavao se gonič.

— Za sat treba da stigne poštanska kočija, ako je opet...

— Ne govori besmilice — prekide ga žena ljutito.

Kočija je doista stigla i obojica su se smestila.

O'Saliven je morao da ostane još nekoliko dana da bi ga čuvareva žena negovala.

* * *

Novi dan je počinjao. Na istoku su zvezde bledele, a nebo počelo da se rumeni. Sunce je lagano prelazilo svoju putanju preko vrhova Vasat planina i obasjao ceo kraj.

Do tada je konj stajao oborene glave kraj svoga gospodara Džona Alanje. Iznenada je zabacio glavu i raširio nozdrve. Svojim oštrim očima primetio je jahača kako grabi dolinom iz pravca juga.

Bio je to šerif iz Harikena. Čuvar zakona se nije prevario. Znao je da najveći broj razbojnika beži prema jugu, ali da ranjenik neće moći daleko da stigne. Foster je mislio na isti način na koji i Tom Alanja.

Šerif je još iz daleka primetio konja bez jahača, a kada se približio, video je nepomičnog čoveka kraj životinje.

— Prokletstvo, šta je sada ovo? — prošaputao je i otkočio pušku. Oprezno je osmotrio okolinu. Odmah je prepoznao Džona Alanju i ako je bio okrenut licem prema zemlji. Zatim je otkrio rane na leđima, ulaz-

ne rane metaka. Oprezno je okrenuo nepomično telo, pomažući se puškom.

Džonu Alanji su oči bile zatvorene, a lice upalo i bledo. Iz usta su mu tekla dva tanka mlaza krvi. Foster odloži pušku, kleče kraj razbojnika i pregleda ga. Dva pogotka u leđa i jedan u bedro.

Međutim, još je bio živ. Foster mu je previo rane, a onda mu sipao u usta nekoliko kapi viskija.

Alanja je otvorio oči. Bile su mutne, bez života. Nije razaznavao šerifovo lice, niti je bio svestan onoga što se dogodilo.

Foster je morao nešto da preduzme da osvesti ovog čoveka i sazna šta se dogodilo. Gde je drugi brat? Bilo mu je jasno da se radi o odbeglim robijašima. Kako je moguće da je ovaj ranjenik ostao ovde u ovoj samoći neprevijen i ko li ga je napao?

Šerif još jednom nakvasi ražbojniku usne viskijem.

— Vi ste Džon Alanja, zar ne?

Zločinac potvrdno klimnu glavom. Sećanje mu se lagano vraćalo.

— Gde je Tom? — pitao je šapatom, tako da je Foster morao da mu stavi uho na usne.

— To bi vi trebalo da znate, Džon.

Džon Alanja za trenutak zatvori oči.

— Taj ubica!

Šerif ga upita.

— Ko je to ubica?

Alanja otvori oči. Pogled mu je bio nešto bistriji ali pun mržnje.

— Moj brat!

Čuvar zakona podozrivo odmeri razbojnika. Verovatno nije pri čistoj svesti.

— Jesam li vas dobro shvatio? Vaš brat je navodno pucao na vas?

Ranjenikov glas postao je čvršći. Želja za osvetom kao da mu je dala novu snagu.

— Da, sasvim ste me dobro razumeli.

Foster je odmahivao glavom: to nije mogao da poveruje. Razbojnik je nastavio da govori, osetivši da čuvar zakona sumnja u njegovu zdravu pamet.

— Vi ste šerif iz Harikena. Ako jeste, pitajte me šta želite da znate.

— Zbog čega vas je ustrelio?

— Zbog toga što mu više nisam potreban. Ovako hrom, predstavljao sam mu samo teret.

Iz toga razloga je, dakle, brat ustrelio brata? Fostera podiđe hladna jeza.

— Reći ću vam mnogo više, šerife, mnogo više od onoga što želite da znate.

— Hoćete li mi bar reći kuda je odjahao?

— To i sami znate, inače ne biste stigli ovamo. — Pogled mu je postao molećiv. — Morate mi nešto obećati.

— A to je?

— Ostanite ovde dok ne umrem.

— To niste čak morali ni da me molite.

— Molim vas još da me sahranite.

— Savakako!

— U Grand kanjonu — počeo je da priča zločinac sklopljenih očiju — između Navaho kule i velike severne pritoke reke Kolorado na mestu gde je klanac najdublji, leži jedna poštanska kočija.

Foster poskoči kao oparen.

— Šta ste to rekli? Otkud vi to znate, Alanja?

— Otuda što smo je Tom i ja tamo sunovratili.

— A šta je s ljudima?

Razbojnik otvori oči.

— Šta bi s njima moglo da bude? Tamo su gde ću ja uskoro biti.

Foster okrete glavu, nije više mogao da gleda lice toga čoveka. Džon Alanja je nastavio:

— Raduje me što ste blagovremeno naišli. Moglo se dogoditi da ovo nikada niko ne sazna. No, budite oprezni. Tom je prevejani lisac, a i ja sam bio vraški momak.

Čuvar zakona nije gajio nikakve iluzije. Razbojnika je na ovu priču podstakla želja da brata potera na vešala, a ne rđava savest.

— Jeste li bar pogledali da li se neko iz kočije mogao da spase?

— Šta je imalo da se gleda? Kočija se odjednom sunovratila i nestala u provaliji dubokoj nekoliko stotina jardi.

Foster obrisa znoj sa čela. Mora da čeka ovde dok ovaj zločinac izdahne, što je moglo i da potraje. Za to vreme je njegov brat Tom stekao veliku prednost. Razbojnik je posmatrao Fostera.

— Znam šta mislite, šerife. Hoćete da prekršite obećanje.

Šerif priđe konju i otkopča sedlo. Time je odgovorio na pitanje, dodajući:

— Da ste vi na mom mestu, sigurno biste ga prekršili.

— A vi? Hoćete da ostanete?

U glasu zločinca osećao se strah.

— Da.

— Hoću još nešto da vam ispričam, šerife.

— I ono što ste mi rekli dovoljno je da stigne na vešala, dovoljno zločina za celu jednu bandu.

Razbojnik se nije dao učutkati.

— U Trumbul planinama postoji jedna poštanska stanica.

Foster ga prekide. Obuze ga hladna slutnja. Znao je tu stanicu. Poznavao njenog čuvara Geri Varma, i njegovu ženu.

— Ja s tom stvari nemam ništa, šerife. Pošto sam ranjen u nogu stajao sam po strani. Tom je bio sam sa ženom.

Čuvar zakona proguta pljuvačku.

— Je li mrtva?

— To vam ne znam reći. Odjeknuo je pucanj. Kada se Tom vratio sa plenom ništa mi o tome nije govorio.

Foster je poznavao Varma još iz vremena kada je stari upravljao kočijom. Gnev obuze šerifa. Možda niko ne zna o napadu, možda je žena živa, ranjena i leži bespomoćno u stanici. A on, eto, stoji tu vezan obećanjem koje je dao samrtniku.

— Bilo bi najbolje kada bih vam ispalio metak u glavu, Alanja. I takva smrt bi bila blaga kazna za takvog lupeža.

— Nećete vi ispaliti metak meni u glavi, niti odjahati pre nego što me sahranite. Ljudi vašeg kova nikada ne pogaze reč.

— Slušajte, može još prilično da potraje dok smrt dođe, Alanja. Prednost koju vaš brat međuvremenu stiže sve je veća. Zar vi niste hteli da on dospe na vešala? Zar mogu da ga

gonim, kada sedim ovde i čekam vaš kraj?

— To nije loš razlog da odete odavde, šerife. Hoćete da vas oslobodim obećanja? Shvatio sam, ali to ne dolazi u obzir. Strašno je neprijatno osećanje ležati ovde, znajući da ću postati plen lešinara.

Foster je sebe proklinjao što ranije nije otvorio koverat sa poternicama. Udubljen u misli, nesvesno je izvukao papir iz džepa i još jednom pogledao Džona Alanju.

— Sasvim je tačno.

— Šta to? — upitao je razbojnik.

— Poternica.

— Poternica, protiv nas?

— Da.

— Tom je bio uveren da će potrajati još nekoliko nedelja pre nego što stigne.

— Ovde piše da ste ukrali dva riđana, a ovaj konj kojeg jašite je šarena kobila.

— Dobro je da ste se toga setili, šerife. Dva riđana su u Fort Mormonu, u malom koralu ispred grada. Iz toga korala smo uzeli druga dva konja.

— Kakvog konja jaši vaš brat?

— Stražarenje pored samrtnika vam se isplatilo, šerife. Svuda biste tražili dva riđana, a moj brat jaši zelenka. Jeste li zadovojni, šerife? Nego recite mi, šta bi bilo sa mojom nogom da me brat nije dokrajčio?

— Po ovome kako sada izgleda rana, posle napornog jahanja, sigurno bi vam bila amputirana.

— Onda je ovako najbolje — jeknu zločinac.

Sati su prolazili Sunce je zašlo za horizont, a razbojnik Džon Alanja je još uvek bio živ. Kad se noć konačno spustila, Foster rasedla i drugog konja.

— Noć će mi dobro činiti, šerife. Bilo je vraški toplo.

Šerif se uvio u ćebe i spustio glavu na sedlo, odlučivši da ne zaspi, nego da s vremena na vreme motri na razbojnika. Međutim, u rano jutro ga je probudilo preštanje neke ptice. Naglo je podskočio i pogledao Alanju.

— 'Bro jutro — čuo je razbojnikov glas. — Sudeći po hrkanju odlično ste spavali.

Foster gnevno odmera ranjenika. Odmah je video da ovaj neće dugo. Lice mu je posivelo, a nozdrve imale žućkastu boju. Šerif siđe do reke i umi se. Preskočio je doručak, jer nije osećao ni najmanju želju za jelom. Spustio se na kamen i gledao ispred sebe. Čuo je kao iz velike daljine glas Džona Alanje.

— Ne mogu da ne mislim na Seskatevu, šerife. Tom nas je tamo odveo, jer je u jednom dvoboju prerano potegao kolt. Uvek je prerano potezao oružje. Ta prokleta brzina...

•
• •

Poštanska kočija je poskakivala po neravnoj glavnoj ulici Harikena. Kočnica je zaškripala prodorno pred stanicom Vels Fargo kompanije.

Vozač je skočio sa svoga sedišta i utrčao u kancelariju, zaboravivši čak da putnicima otvori vrata. Ono o čemu je trebalo da obavesti svoga šefa, bilo je važnije od svega drugog.

Istina, u Harikenu su već primetili da jedna kočija nije stigla i poslali jahača do Varma. Nisu, međutim, ništa saznali, do da kočija prosto nije stigla i da se najverovatnije sunovratila u provaliju Grand kanjona.

Sada je stigla vest da su se putnici sami spasli. Ta novost širila se gradom brzinom šumskog požara.

Dok Holidej i Bob Vilmot su izašli iz poštanske kočije, prešli ulicu i odmah šmugnuli u salun. Džordžijanac nipošto nije hteo da bude izložen pogledima građana, niti da odgovara na njihova radoznala pitanja.

Bez obzira što su otišli u salun, sve to nisu izbegli. Lokal se nekoliko puta kasnije napunio.

Službenik Vels Fargo kompanije posmatrao ih je tužnim očima i rekao:

— Gospodo, ja vam čestitam, vi ste naravno gosti kompanije.

Holidej se nije ni osvrnuo, a Vilmot mu je ljubazno pružio ruku. Međutim, ono što je rekao nije baš bilo prijatno:

— Pravo da vam kažem, mister, nama je pun nos vaše kompanije. Ipak, mogli biste da nam učinite jednu uslugu i dovedete nam vašeg serifa ovamo.

— Nije u gradu — umeša se vlasnik saluna.

— Gde je?

Službenik kompanije se pravio važan.

— Ja ne znam da li je zgodno da to govorim strancu: konačno, službeno je odsutan.

Holidej se naže preko šanka i zagleda čoveku pravo u oči.

— Pitali smo gde je šerif?

Krčmar spremno uzvrati:

— U poteri je za dvojicom razbojnika za kojima je raspisana poternica. Pred polazak je navratio ovamo i saopštio mi.

Vilmot se obrati Holideju:

— Grom i pakao, to mogu biti samo ona dvojica. Šta vi mislite?

Džordžijanac je nastavio da ispituje krčmara.

— Znate li nešto bliže o tome?

— Čitao sam poternicu. Razbojnici se zovu Džon i Tom Alanja, i...

Džordžijanac ga prekide u pola rečenice.

— Jesu li bili ovde u gradu?

Krčmar je počeo da muca.

— Jesu, i upravo sam to hteo da vam kažem, ali vi me stalno prekidate.

— U kom pravcu su odjahali?

Vlasnik saluna pokaza palcem preko ramena.

Šerif je smatrao da su otišli prema severu, ali...

Holidej se sada obrati predstavniku kompanije.

— Vi ste hteli da nam učinite jednu uslugu, zar ne? Evo vam prilike. Nabavite nam najbolje konje koji se mogu naći u gradu. Ali brzo, ja plaćam.

Privret, kako se zvao službenik kompanije, poče da se meškolji. Nije navikao na ovakvu žurbu.

— Da, da, učiniću to. Jesu li ta dvojica razbojnika napala kočiju?

— Nemamo mnogo vremena za priču, mister. Idite i učinite ono što sam vam rekao. Ne zaboravite na sedla i namirnice.

— Ali treba da napravim izveštaj o napadu, koji ćete vi morati da potpišete — negodovao je službenik.

Dok Holidej ga uhvati za ramena i blago gurnu prema vratima.

— Prepustite meni da odlučim šta moram činiti, a šta ne. Ipak, želim da vas umirim, sastaviću izveštaj i poslati vam poštom.

Vilmot radoznalo upita:

— Hoćete li doista prema severu?

— Čuli ste.

— Onda idem i ja s vama. Solt Lejk Siti je na severu.

— Znam, Vilmot, zbog toga sam i tražio dva konja. Hajdemo da ispijemo još po jedan brendi. Ako se ne varam, čeka nas dug i naporan put.

Gonič stoke se široko osmehnu.

— To ništa ne mari, Holidej. Međutim, u poštansku kočiju me niko živi više neće uvući.

Pola sata kasnije u salun je ušao službenik kompanije.

— Konji stoje pred vratima, mister.

— Koliko? — upita Holidej.

— Dva naravno.

— Hteo sam da znam koliko staju?

— Ni centa! Ne mogu da ih prodajem, jer pripadaju kompaniji. Kada vam životinje više ne budu potrebne, predajte ih u prvu stanicu na koju naiđete.

Holidej se namrgodi.

— To mi baš ne odgovara.

— Moraćete da prihvatite, jer su to najbolji konji u gradu. Sa slabim i umornim životinjama ne biste daleko stigli.

— Ako je tako, Privert je u pravu — zaključi gonič stoke. — Konje možemo predati u Solt Lejk Sitiju.

Drugog izbora nije bilo, pa je Džordžijanac prihvatio ponudu.

— Dakle, krenimo onda. Šta još čekamo?

Dok Holidej i Bob Vilmot su uskoro u žestokom galopu grabili prema severu.

* * *

Ponovo se spustila noć. Džon Alanja je još uvek živeo, ali više nije mogao da govori.

Šerif Foster je zapalio malu vatru, od grančica i suvaraka koje je sa mukom sakupio u ovom gustom predelu. Čak je ispekao na vatri dva komada slanine, ali mu ni to nije prijalo. Bio je veoma neraspoložen. Nosio je mišlju da se vrati u grad, jer je odbegli razbojnik imao ogromnu prednost. Područje šerifove nadležnosti prestajalo je ispod grada Filmora, a Tom Alanja je već sigurno tamo stigao.

Verovatno će gledati da što pre napusti ovaj grad, jer je sigurno tamošnji šerif već dobio poternicu. Šerif u Filmoru bio je istina star čovek i nije voleo da ima bilo kakvih nevolja, što odbegli razbojnik Alanja, naravno, nije mogao da sluti.

Fostera je iz razmišljanja prekinuo topot kopita. Ubrzo je razaznao da su u pitanju dva konja i jahači grabe prema njemu. Foster čizmom zatrpa plamen, ali su jahači sigurno primetili žar. Bili su to Dok Holidej i Bob Vilmot. Jahali su bez odmaranja sve do ovog mesta.

Šerif podiže pušku i otkoči je. Ka-

da su jahači stigli na puškomet zaustavio ih je.

Dok Holidej je pogledom pretražio okolinu vatre, dovikujući:

— Halo, sklonite tu pušku, mister. Nismo željni usijanog olova.

— Kuda ste se uputili ovako u sred noći?

— U Filmor.

— Grom i pakao! — ote su čuvaru zakona. — Ja sam nameravao tamo.

— Jeste li sami? — raspitivao se Holidej. Bilo mu je jasno da ovo pitanje nije naročito mudro, ali je već doživljavao da neki ljudi naivno progutaju mamac.

Foster je doista iskreno uzvratio:

— Nisam sam, imam uz sebe ranjenika. Ne možemo dalje.

Ranjenika? Zar jedan od dvojice razbojnika nije ranjen? Odmah je došapnuo Bobu Vilmotu:

— Razgovarajte dalje snjim, možda smo već stigli na cilj. Idem okolo da malo ispitam teren.

— Pazite, Holidej, momci su opasni — upozoravao ga je Vilmot, takođe šapatom.

— I ja takođe — odgovori mu Džordžijanac, vinu se u sedlo i bešumno nestade u noć.

Foster je postao nestrpljiv.

— Ako nemate nikakve zle namere, zašto se ne približite vatri?

— Lako je to reći, mister, po ovoj mrkloj noći — odgovorio je Vilmot. — Ja mislim da je bolje da obiđemo vašu vatru i nastavimo dalje.

Morao je da zadržava ovog čoveka, očekujući da Holidej sprovede svoj plan. Znao je da je on veoma sposoban, ali gradskom čoveku je ipak veoma teško da se prišunjava nečujno bilo kome. Odjednom je čuo Holidejov glas:

— Bacite vašu pušku, mister!

Šerif je hteo da se okrene, ali ga Džordžijančev ostri glas zakopa u mestu.

— Ne mrdajte, ne znam za šalu, bacite pušku!

Foster je uvideo da se nalazi u klopci.

— Dakle, toj vrsti lupeža pripadate! — uzviknuo je i odbacio pušku. — Nema više mira u ovoj prokletoj zemlji! — Oborio je glavu i stavio ruke u džepove.

Holidej se trže.

Zar tako govori razbojnik? Možda se, uostalom, i pretvara. Za svaki slučaj upitao je:

— Ko ste vi?

— Ako baš želite da vam kažem istinu, ja sam šerif iz Harikena.

Šerif iz Harikena! Nebesa, da li je to moguće? Taj čovek mora da je mnogo dalje odmakao.

— Mi smo za petama braći Alanja, mister. Ako ste vi doista šerif iz Harikena, onda vam to nešto znači.

Sada je šerif bio krajnje iznenađen.

— Ako je tako, onda vam mogu odmah jednoga od braće Alanja pokazati. Kako ste dospeli ovamo?

— Ispričaćemo vam, ali to je prilično opširno. Možda će vam je moj pratilac ispričati, dok vi budete podstakli vatru.

— Da, da, svakako.

Džordž Foster je to obavio, ispunjen nelagodnošću. Najzad, nije baš zgodno pripaljivati vatru, svestan da mu je revolver uperen u leđa.

Bar je mislio da je tako. Međutim, Dok Holidej je odavno vratio svoje oružje u futrolu.

Čim je prva grančica planula Holidej vide zvezdu na Fosterovim grudima. Prišao je vatri i rekao ljubazno:

— Nemojte nam zameriti, šerife, ali mi smo poslednjih dana doživljavali takve stvari, da smo prinuđeni na krajnju opreznost.

Foster se uspravi i odmeri Holideja od glave do pete.

— Ko ste vi?

— Zovem se Holidej, a ovo je mister Vilmot. Uputili smo se u Filmor.

— Zašto ste za petama braći Alanja?

Gonić kliznu iz sedla i obavesti šerifa o svemu. Kada je završio, prišao je ranjeniku.

— I ovaj lupež ovde vas je sve ovo vreme zadržao? Ne znam, šerife, ali vi ste doista vrlo čudna osoba.

— Ostaću ovde sve dok ga ne sahranim — saopšti šerif odlučno. — Ili bi možda mogao jedan od vas dvojice da preuzme moje mesto.

Vilmot se grohotom nasmeja.

— Ako bih ja to preuzeo, za deset minuta bih vam se pridružio. Hajdemo, Holidej, idemo dalje!

— Koliko će još trajati? — upita Holidej šapatom. — Hteo bih da ga pregledam.

Foster se iznenadi.

— Zar se vi u to razumete? Da niste možda lekar?

Preko kockarevog lica prelete senka.

— Bio sam nekada nešto slično.

— Znači, bili smo kolege! — zaključi šerif.

Holidej ustade.

— Onda je momak u najboljim rukama. Ukoliko bi se još jednom osvestio, molim vas pozdravite ga s naše strane. Do viđenja, doktore!

Vinuli su se u sedla i odjahali u noć...

Šerif je ostao da sedi kraj samrtnika.

* * *

Mesno groblje u Filmoru nalazilo se južno od grada. Kada je Tom Alanja tuda projahao, na groblju je bilo više od pola grada. Upravo su sahranjivali starog šerifa Vejota. Čuvar zakona je tri dana ranije pao s konja i umro od posledica pada. Ova čanjenica veoma je pogodovala Tomu Alanji. Gde nema šerifa, nema ni poternice. Dok novi šerif bude izabran, razbojnik će imati vremena da se odmori i odmori konja. To mu je bilo neophodno, jer je bio iscrpljen. Celim putem kao mora, pratio ga je prizor smrtno pogođenog brata. Nije mogao da spava, a svaki zalogaj mu je zastajao u grlu. Ispred „Juta" saluna, gotovo se sručiło s konja. Odveo je životinju u štalu, malo se potkrepio, a onda iznajmio sobu. Protekla su dva dana, ali još uvek nije našao mir. Čuo je da je izabran nov šerif, to je značilo da mora da hvata maglu. Izveo je konja iz štale, osedlao ga i vezao ispred saluna. Trebalo je da isplati račun za sobu.

* * *

Kada su Dok Holidej i Bob Vilmot stigli u grad, bilo je prilično rano. Ulica je bila pusta, a samo nekoliko konja vezana za prečke.

— Šta prvo da činimo? — pitao je Vilmot. — Da potražimo šerifa?

— Prvo ćemo popiti po jedan brendi.

— Ol rajt, nije loša ideja — složi se Vilmot. — Eno preko krčme.

Rekavši to, pokazao je na „Juta" salun.

Holidej pogleda u pokazanom pravcu, onda tako naglo povuče uzde da se konj propeo.

— To je on — došapnuo je svom pratiocu.

— Ko? — pitao je kauboj iznenađen.

— Tom Alanja!

Sada je gonić video čovéka kako upravo vezuje konja.

— Prokletstvo, šta ćemo sada učiniti?

— Videćete odmah.

Kockar siđe iz sedla, pređe ulicu i stade na dvadeset jardi iza razbojnika.

— Tom Alanja!

Poziv je bio izrečen oštro, a Holidejev glas zvučao kao sečivo noža. Zločinac je zastao kao ukopan pored konja. Bilo mu je potrebno nekoliko sekundi da smogne snage i okrene se. Ruka mu je već ležala na drški kolta.

— Šta hoćete? — s mukom je procedio.

— Hoću da vam izručim pozdrav od vašeg brata.

Lice Toma Alanje dobilo je zelenkastu boju.

— Treba da priključim Džonovom pozdravu i pozdrave ljudi iz poštanske kočije.

Alanja iznenada isturi bradu, tako da je neodoljivo podsećao na grabljivu zver.

— Da ne zaboravim i pozdrave mrtvog vozača Merlina Hala.

Svaka reč pogađala je zlačinca kao udarac malja.

Vilmot nije disao. Do đavola, zar je Holidej poludeo? Na šta se drznuo? Zar ne vidi izraz lica odbeglog robijaša i njegovu ruku na drški revolvera.

— Čas je kucnuo, Tom Alanja.

Ubica steže usne.

— Ko si ti?

— Moje ime možeš poneti u pakao razbojniče. Ja sam Dok Holidej, poteži kolt!

— Dok...!

Alanja je još pre izazova izvukao oružje i otkočio ga. Učinio je ono što je inače učinio: prerano je potegao.

Metak je okrznuo Holidejev levi rukav. Neustrašivi čovek iz Džordžije je računao sa ovom podmuklošću. Munjevito je potegao revolver i samo delić sekunde posle Alanje, zagrmeo je njegov legendarni kolt niklovane cevi.

Upravo kada je hteo po drugi put da povuče obarač, Tom Alanja se pogođen metkom okrete oko svoje ose. Bratoubica je klonuo na zemlju kao marionet kojoj su isečeni konci.

Kockar Dok Holidej je stajao raskoračen sa revolverom u ruci, a Vilmot je piljio u njega kao osamućen. Kada se malo pribrao, kliznuo je iz sedla i pošao prema njemu.

— Dok Holidej? Vi ste dok Holidej? Nebesa, to mnogo što šta objašnjava, da sam znao...

Džordžijanac okrete glavu prema svom sabesedniku. Međutim, pogled mu je bio negde daleko.

— Šta bi onda bilo, kauboju?

Vilmot proguta pljuvačku. Da, Holidej je u pravu. Šta bi bilo drugačije?...

Vilmot se povuče nazad prema konju, ali mu je pogled još uvek počivao na Holideja koji je stajao kao od kamena isklesan. Još uvek je osećao pogled tih ledenih očiju. Da, to je on, veliki borac revolverima, Dok Holidej! Nikada ga neće zaboraviti.

Jedan od ljudi, koji se zatekao na tremu baci ravnodušan pogled na mrtvog zločinca i reče glasno, tako da su svi ostali mogli čuti:

— Prerano je potegao, a ko prerano poteže, ubica je!

* * *

— Ful kečeva! — rekao je Sid Kolton i grohotom se nasmejao. Smejao se na krajnje neprijatan način, tako da čoveka zabole úši.

Karte su ležale na zelenom stolu, bele i glatkę, delujući bezazleno, a pri tom tako opasno. Pošto je reski Koltonov smeh najzad umukao, zavladala je pritiskujuća tišina. Kolton privuče novčanice, veliku gomilu, čitavo bogatstvo. Bogatstvo Boba Ričija.

Sedeli su u separeu „Kolorado" saluna, u starom kockarskom gradu Las Animas.

Sid Kolton je samog sebe nazivao kraljem kockara, i to s razlogom. Do tada ga još niko nije nadigrao za zelenim stolom. Međutim, nipošto nije izgledao kao kralj, nego pre kao lupež, prerušen u kraljevsko odelo. Nosio je srebrno sivo odelo po poslednjoj istočnoj modi i šepurio se kao paun u elegantnom salunu grada koji je cvetao na reci Arkanzas. Privlačio je mnoge kockare koji su želeli da odmere svoje snage s njim. Uspevalo mu je da ih sve pobedi.

Lice mu je bilo čudno bledo, kao lice mrtvaca, što su još više isticale tanke upale usne. Oči su mu bile čudne boje koju je teško opisati, gotovo blede kao i koža, samo bi ponekad zasvetlucale i to samo onda kada bi se razbesneo.

Čuveni kockar bio je rodom iz Stoktona u državi Kalifornija. Odande je još u mladim godinama krenuo u San Francisko gde je u lučkim krčmama naučio da se kocka.

Jednog dana je bio uhvaćen u prevari došlo je do puškaranja i Kolton je ubio jednog čoveka. Njegova mladost ga je jedino spasla vešala, nije imao više od šestnaest godina. Osuđen je na robiju i izdržao petnaest dugih godina u ozoglašenom zatvoru u Oklandu.

U Las Animasu niko nije znao njegovu prošlost. Umeo je vrlo vešto da postane omiljen. Pomogao je siromašne porodice, čak je i dao veliki prilog za gradnju crkve, dok je na drugoj strani mnoge porodice dovodio do prosjačkog štapa.

Te noći Bob Riči je bio na redu. Imao je troje dece, od osam do petnaest godina. Riči je imao u gradu

prodavnicu oružja. Nije ih samo prodavao, nego i izrađivao. Njegova zanatska veština bila je poznata na daleko i van granice države Kolorado. Osim toga, odlično je zarađivao i opravkom oružja. Bio je čovek pedesetih godina, debeljuškast, okruglog lica i dobroćudnih, plavih očiju. Sada je sedeo oborenih ramena, dok su mu krupne graške znoja rosile čelo. Bio je očajan.

Svratio je u „Kolorado" salun da popije jedan viski. Nije se ni osvestio, a ispio je šest. Pet viskija častio ga je sam Kolton. Puškar nije mogao ni da sluti da se već odavno nalazi na kockarevoj „listi".

Sid Kolton je brižljivo birao svoje žrtve. Pre nego što bi bilo koja od žrtava sela za kockarski sto, Kolton bi tačno znao šta ima da izgubi.

— Veoma mi je žao, mister Riči, što vas sreća nije služila — rekao je kockar glasom punim saučešća, što ni malo nije odgovaralo pakosnom, likujućem izrazu lica.

Za vreme svoga dugogodišnjeg robovanja u vlažnim, podrumskim ćelijama robijašnice u Oklandu, odlučio je da se osveti čitavom ljudskom društvu.

Do sada mu je to polazilo za rukom.

— Šta sada da činim? — ječao je nesrećni puškar. Nije samo izgubio gotov novac, cela njegova radnja ležala je na zelenom kockarskom stolu u obliku priznanice.

Sid Kolton je bio previjeni lisac. Nije uopšte imao nameru da preuzme Ričijevu radnju, a i šta bi s njom? Skovao je djavolski plan: Riči je trebalo na svoj gubitak još da plaća kamatu i to celog ovog života. Gomila dolara na stolu bili su sitnica u poređenju sa onim što je Kolton hteo da izvuče iz ovog nesrećnika.

— Šta sada da počnem? — ponovio je oružar, podigavši očajnički pogled prema kockaru. — Dajte mi još četiri nedelje vremena, pre nego što vam predam kuću i radnju, mister Kolton. Mislite na moju decu, moju ženu. Moram prvo da mislim kuda da ih smestim i gde da nađem posao da ih ishranim.

— Ja bih vam nešto sasvim drugo predložio, mister Riči. U stvari, nisam ni hteo da to ode tako daleko, ali to je bilo vaše pravo da tražite revanš. Ostanite sa porodicom u svojoj kući i vodite dalje svoju radnju. Ovo što se u ovoj noći dogodilo neka bude zaboravljeno.

Bob Riči nije verovao svojim ušima.

— Je li to ozbiljno mislite, mister Kolton?

Da, to je bilo vraški ozbiljno. Kolton je upravo odbrojavao novac, mumlao je sve do hiljadu, a onda ih pružio puškaru.

— Evo uzmite i ovo, znam da bez gotovog novca ne možete da radite. Kasnije ćemo srediti račune.

— Vi ste dobar čovek, to vam nikada neću zaboraviti.

— U redu, idite sada kući, Riči, sve ostalo ćemo kasnije urediti.

Bilo je praskozorje. U salunu je bilo samo još nekoliko gostiju za šankom. Sid Kolton im se pridružio.

„Kolorado" salun delovao je velelepno. Skoro da čovek zaboravi da

se nalazi u srcu divljeg Zapada. Takav raskošan lokal mogao je mirne duše biti i u Vasington aveniji u Sent Luisu ili u Linkoln aveniji u Baltimoru. Šank je bio mesingan i gotovo isto toliko veliki koliko i „Long Brenč" salun u stočarskom gradu Dodž Sitiju. Najveći broj stolova bio je pokriven jelenom čojom, za kojim su svake večeri sedeli kockari. Veliki broj kockarskih ajkula iz svih država osećali su se u „Kolorado" salunu u Las Animasu kao kod kuće.

Kralj kockara Sid Kolton najčešće je sedeo sa svojim prijateljem Mekom Vortom. Ostalima su govorili da su prijatelji, a u stvari Vort je bio neka vrsta Koltonovog sluge. Kockar ga je upoznao u robijašnici, zajedno su pušteni i od tada se nisu odvajali.

Mek Vort je bio na neki način kockarev telohranitelj, uvek spreman da udari ili potegne oružje, kada se radilo o tome da nekoga od suigrača treba urazumiti. U obe veštine: pesničenju i pucanju, Mek Vort je bio pravi majstor. Džinovskog stasa i snažnih šaka, teško da je mogao da nađe protivnika koji mu je dorastao. Imao je grubo, široko lice unakaženo ožiljcima od boginja. Naravno nije bio odeven kao njegov gazda po poslednjoj modi. Nosio je tamno kožno odelo, na bedrima dva kolta u ukrštenom opasaču.

— Je li išlo dobro, gazda?

— Jeste.

— Imaš li ugovor?

— Imam.

— E, kada je tako, gazda, da popijemo po čašicu.

— Možemo. — Kolton pozva krčmara. — Hej, momče, donesi nam flašu viskija, i to najboljeg.

U tom trenutku je u lokal ušao visok, mršav čovek. Nosio je pod desnim pazuhom vinčesterku a na levoj strani grudi svetlucala mu se zvezda. Bio je to Bat Behaj, čuvar zakona u Las Animasu.

— Šta se ovde slavi?

— Sada ćemo odmah zatvoriti, šerife — pravdao se kelner Triton. — Ovi ljudi hoće samo da ispiju čaše.

Behaj se namrgodi.

— Čini mi se da će to prilično potrajati dok gospoda ispiju celu ovu flašu.

— Pridružite nam se, šerife, pa ćemo je brže isprazniti.

— Hvala, mogu sam da platim svoj viski. Nego, Triton, gledajte da što pre zatvorite, vreme je odavno isteklo.

— Ol rajt, šerife.

Čuvar zakona izađe iz lokala.

— Ovaj nas baš ne mari, gazda — zaključi Vort.

Pored kockara, koji su mu stvarali glavobolje, predstavnik zakona u Las Animasu imao je i drugih briga. U poslednje vreme su razbojnici iz Arizone čitavu pokrajinu činili nesigurnom. Učestali su napadi na vozove i poštanske kočije, čitava krda goveda su terana preko granice u Novi Meksiko, a renčevi spaljivani.

Šerif Behaj je verovao da se radi o nekoliko manjih bandi i pri tome se varao.

* * *

Nebo nad Fort Bensom se crvenilo. Pucnji su se prolamali kroz noć, a upaljene baklje bacane na krovove kuća. No, pre nego što je vatra počela svoj uništavajući pohod, vrata na kućama su se otvarala kundacima pušaka, i razbojnici lica pokrivenih crvenim maramama, prodirali unutra. Pljačkali su sve što im je stizalo do ruku. U uzanoj uličici stajao je četvoropreg, kočija pokrivena arnjevima. U nju je trpano sve što je iz kuća ukradeno.

Krici su se prolamali kroz noć. Samo se nekoliko građana osmelilo da pruži otpor. Žene su vrišteći trčale ulicom, noseći i vodeći decu. Pljačkaši nisu odustali sve dok i poslednja kuća nije porobljena.

Nasred ulice, pored kola sa arnjevima stajao je jahač. Koža njegove bele kobile delovala je crvenkasto, osvetljena plamenom baklji. I on je maramom zaklonio lice. Bio je to Džon Mek Loveri, vođa razbojnika i palikuća. Sakupio je u Arizoni, zemlji bez zakona, najdivlju momčad i sa njima krenuo u pohode Koloradu.

Iz dana u dan bivali su nemilosrdniji i bezočniji. Sada su se drznuli čak da napadnu celo jedno naselje.

Iz kuće je leteo čovek sa zapaljenim odelom, bacio se na zemlju i kotrljao po prašini, da ugasi vatru. Razbojnik koji je trčao za njim, podiže ga i upita.

— Gde si sakrio dolare?

— Nemam više ni centa —, jadikovao je nesrećnik. — Jedan od vaših je sve pokupio.

Razbojnik je trljao vrat i pogledom da njime udari čoveka. U to se oko razbojnikovog vrata omota zviždeći, kožno remenje korbača.

— Šta sam vam rekao, lupeži? — grmeo je Mek Loveri. — Ne smete nikoga ubiti.

Razbojnik je trljao vrat i pogledom punim mržnje posmatrao gazdu.

Taj pogled nije promakao Džonu Mek Loveriju. Još jednom je zamahnuo korbačem.

— Ovoga puta si isključen iz deobe plena. Gubi se!

Mek Loveri je vodio bandu gvozdenom rukom. Nije znao za milost kada bi se neko od njegovih ljudi oglušio o naređenje. Bio je opasan razbojnik, ali ne i ubica. Njegovim ljudima bilo je dozvoljeno da pucaju, tek kada bi se protivnik mašio za oružje da se brani.

Niko nije znao odakle dolazi, jer je stalno menjao ime. Nijednom čuvaru zakona do sada nije uspelo da ga se dokopa.

— U Arizoni više nema šta da se pokupi — rekao je svojim ljudima. — Moraćemo dalje na sever.

Bio je u pravu. U Arizoni je vrvelo od razbojnika. Otimali su se o plen kao psi o kosku.

Ovde na Severu se život manje više normalizovao. Istina i tu je bilo još razbojnika, ali im se brzo stajalo na put. Utoliko je veće iznenađenje za građane države Kolorado predstavljao napad u Roki planinama. Nekoliko rančera blizu granice izgubilo je svu stoku, iako je Džon Mek Loveri bio u ovoj pokrajini tek deset dana. Brzina je bila deo njegove snage i objašnjenje za sve dosadašnje uspešne pljačke.

Njegova banda pustošila je savanom kao peščana oluja. Niko nije znao za njegovo tajno skrovište u Raton planinama. U jednom zaklonjenom klancu izgradio je logor. Tamo se nalazio sav plen.

Ukradenu stoku gonio je odmah preko granice i prodavao trgovcu — posredniku.

Kada su se građani Fort Bensa pribrali od prvog užasa, pohitali su da gase kuće. Srećom, naselje se nalazilo na reci tako da je vode bilo dovoljno.

Na predlog da krenu u poteru za razbojnicima, šerif Frenk Klejton tužno odmahnu glavom.

— Kakve to svrhe ima? Noć je pa ne možemo da otkrijemo tragove, a kada svane imaće ogromnu prednost.

— Ali, šerife, ne možemo ih pustiti da umaknu nekažnjeni — negodovao je jedan od okupljenih ljudi.

— Ne preostaje nam ništa drugo, bar ne u ovom trenutku.

— Kako to mislite, šerife?

— Odjahaću sutra u Las Animas — uzvratio je čuvar zakona. — Ovde nas ima premalo.

*
* *

Kada je šerif Frenk Lejton stigao u Las Animas sunce je već zalazilo. Zaustavio je konja pred šerifskom kancelarijom, utonulom u mrak. Nastavio je dalje prema „Kolorado" salunu, samo je prebacio uzde preko prečke i stao na vrata. Gotovo svi stolovi su bili zauzeti. Svi su igrali karte, pili i smejali se, ne sluteći da su razbojnici možda već na putu prema ovom gradu. Primetio je Bata Behaja za šankom, a kraj njega njegovu već poslovičnu vinčesterku. Frenk Lejton mu priđe.

— Dobro veče, Behaj!

Šerif iz Las Animasa se okrete.

— Klejton! — uzviknuo je iznenađeno i pružio kolegi ruku. — Dugo se već nismo videli! Šta vas dovodi u Las Animas?

Frenk Klejton skide šešir i položi ga na šank.

— Ispijte svoj viski do kraja, biće vam potrebno.

— Da niste za petama nekom mom ku koji se prikrio u mom gradu?

— Da je samo to! No, mislim da se ono što hoću da vam kažem tiče i svih ostalih. Hajdemo.

— Gospodo, imam nešto da vam saopštim — povika Klejton. — Ono što hoću da vam kažem smatram da se tiče svakog pojedinca u ovoj pokrajini. Nas dvojica, Bat Behaj i ja, ne možemo vas više sami štititi.

— Govorite već jednom — dobaci neko od gostiju.

— Polako, sve ćete saznati. Siguran sam da ste čuli o napadima kod granice? Mislili ste da se radi o napadima nekoliko manjih bandi? To, međutim, nije istina. Prošle noći Fort Bens je napala jedna razbojnička horda i opljačkala ga. Nekoliko kuća je paljeno, a dvanaest osoba ranjeno.

Posle šerifove reči zavladala je grobna tišina. Svima su odjednom pred očima iskrsle njihove kuće i novac koji su mukotrpno zaradili.

Bat Behaj dokopa svoga kolegu za ramena.

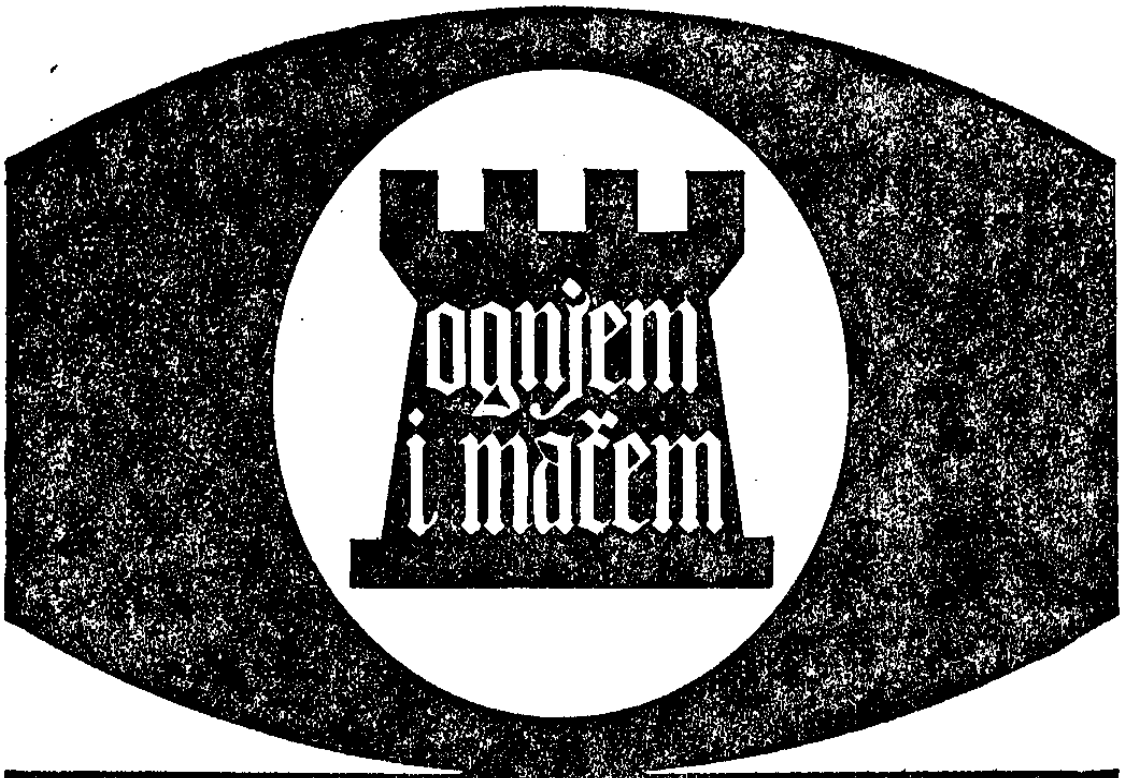

U „FORUMOVOJ" EDICIJI
„OGNJEM I MACEM" SVAKE
DRUGE SUBOTE
NAJPOPULARNIJI PISCI SVETA
VODE VAS NA UZBUDLJIVO
PUTOVANJE KROZ ISTORIJU

DOBRA KNJIGA VIŠE NIJE SKUPA!

— Da vas ne poznajem tako dugo, smatrao bih da zbijate šalu. Ono što ste nam sada rekli zvuči kao nešto što se dogodilo pre dve decenije.

— Ne, pre dvadeset godina, Behaj, nego pre dvadeset sati!

Sid Kolton je sedeo za kockarskim stolom. Čuvši zastrašujuću priču, ustao je i prišao šanku. Hteo je da sazna tačno šta se zbiva. Ocenio je da bi bilo vraški neprijatno da se ovde pojavi neki prokleti vođa bande i pokvari mu tako dobro organizovan posao. Ko bi s njim još igrao?

— Jeste li uspeli nekog od razbojnika da sredite? Koliko ih je bilo? — raspitivao se Sid Kolton.

Šerif ga odmeri od glave do pete. Ovaj kicoš mu se uopšte nije dopao.

— Ne znam. Imali su velika kola sa arnjevima pa su možda tamo smestili svoje mrtve i ranjene. Znam samo da niko nije ostao.

— Je li došlo do borbe? — raspitivao se kockar uporno.

Frenk Klejton upita svoga kolegu:

— Recite, je li to vaš novi sudija?

— Sve pre nego to — uzvrati Behaj ironično, a onda se obrati Koltonu: — Izvolite se držati po strani, mister. Samo ste nekoliko meseci u ovom gradu i nemate šta da kažete.

Dvojica čuvara zakona nastavili su razgovor.

— Znate li bar koliko ih je bilo, Klejton?

Ovaj sleže ramenima.

— To je teško reći. Jednog sam baš dobro osmotrio, ali je i njegovo lice kao i lice ostalih bilo pokriveno crvenom maramom. Jahao je divnu belu kobilu. Visok i plećat momak, pretpostavljam da im je vođa.

Sid Kolton je već krenuo prema svom stolu, ali su ga poslednje šerifove reči prikovale u mestu.

— Prokletstvo, to može biti samo on — prošaputao je sebi u bradu. — Samo mi je taj prokleti pas nedostajao. Uvek mi se nađe na putu...

Bilo je to u Arizoni, nedaleko od Preskota. Kolton je upravo hteo da Mek Loverijevu bandu preda na nož. Slučajno je otkrio sklonište bande i tu dragocenu informaciju prodao za šest stotina dolara. Došlo je do borbe i Džon Mek Loveri je izgubio četvoricu svojih ljudi. Vođi je uspelo da sa ostalima umakne. Od jednog čoveka, jataka bande, koji se priključio šerifovoj poteri, Mek Loveri je uspeo da sazna ko je izdajnik. Tako je vođa bande znao ime izdajnika, ali nije znao kako ovaj izgleda.

Za šankom je razgovor nastavljen.

— Teško je pretpostavljati da će banda napasti Las Animas. Prvo, vaš grad je veliki, a što je najvažnije, opomenuti ste i možete se pripremiti. Trebalo bi da postavite stražare.

— Tako je, moramo biti oprezni — složio se čuvar zakona u Las Animasu, i hteo da krene napolje.

— Samo tenutak — zadrža ga Klejton. — To što mislite da preduzmete nije dovoljno. Moramo se držati zajedno i suprostaviti razbojnicima.

Tajac. Niko to nije voleo. Građani su se poslednjih godina opustili.

— Zar to nije stvar vojske? — upitao je gradonačelnik.

— Vojske? — nasmeja se Bat Behaj gorko — poslao sam izveštaj o stalnim napadima kod granice, pa nikom ništa.

— To je vaša stvar, ljudi — zaključio je Frenk Klejton umorno. — Savetujem vam ipak da se potrudite i odjašite u Fort Bens. Pogledajte spaljene domove, ranjenike i pitajte ljude na ulicama šta im je ostalo, možda ćete onda promeniti mišljenje.

* * *

— Vreme je da se ulogorimo, Migo — rekao je jahač svome konju. Nosio je crno odelo, snežnu belo košulju, somotsku mašnu, stetson širokog obo da i crne izglačane čizme. Konj kojega je vodio za uzdu imao je gotovo belu grivnu.

Njih dvojica su bili najbolji prijatelji: čovek i konj. Zajedno su prevalili bezbrojne milje, upoznali žutu prašinu pustinje Ljano Estakado, prošli pored džinovskih kaktusa u Arizoni i preživljavali snežne oluje u Bighorn planinama. Lice jahača imalo je oštre crte, a sivoplave oči neobičan sjaj koji je podsećao na glečerska jezera. Duboko u tim očima mogla se pročitati beskrajna usamljenost. Usamljeni jahač bio je Dok Holidej. Na neki način nije pripadao ovom napuštenom i zaboravljenom delu sveta Raton planina. Uprkos tome, ovde se osećao bolje nego u bilo kojem velikom gradu Istoka. Nekadašnji poznati zubni lekar uputio se u Kolorado. Nije imao nikakav određeni cilj, niti ga je bilo ko očekivao. U stvari, bio je sam i hteo da ostane sam. Samo što se ponovo vinuo u sedlo, kada iza leđa začu oštro naređenje:

— Sjašite ponovo mister, i podignite ruke.

Holidej je ostao u sedlu i lagano se okrenuo. Na kamenoj izbočini čučao je čovek. Preko kolena mu je ležala puška, a cev je bila uperena na Džordžijanca.

— Rekao sam da sjašite!

Holidej se grohotom nasmeja.

— Vi biste bili prvi koji mi tako nešto može da naredi.

— Jeste li sami, mister?

— Zar se bojite?

— Nije dotle došlo — uzvratio je čovek i lagano prilazio Džordžijancu. — Ako sada odmah ne siđete sa te vaše rage dobićete metak među rebra.

— Tako ljubaznom pozivu je teško odupreti se — zaključio je Holidej i kliznu iz sedla.

Pre nego što je pustio desnu nogu na zemlju, naglo je uhvatio cev razbojnikove puške, skrenuo joj pravac i istovremeno potegao svoj kolt.

— Šta dalje, momče?

— Moram te odvesti svom gazdi — promuca razbojnik.

— Ma šta mi napričaš? Bolje bacaj tu pušku dok ti nisi dobio metak među rebra.

Posle kraćeg oklevanja razbojnik odbaci pušku, a Holidej je odgurnu nogom.

— Tako, momče, a sada možemo da razgovaramo. Ko ste vi?

— Zovem se Čarli Bas.

— Gde vam je gazda?

— Pet stotina jardi odavde.

— U redu, idemo, ali ćete vi ići ispred mene.

Kada su došli do ulaza u klanac, Čarli Bas zastade.

— Šta se dogodilo? — upita Holidej.

— Moram da kažem lozinku.

— Ko vam brani?

— Kolorado! — doviknu razbojnik i odmah dobi odgovor.

— Ol rajt!

Nastavili su dalje. Holidej je u međuvremenu vratio kolt u futrolu. Neko vreme su išli kroz klanac, a onda ušli u dubodolinu, u čijoj sredini je gorela velika logorska vatra. Kraj nje su sedeli ili ležali ljudi, radoznalo posmatrajući pridošlice. Među njima se nalazio i Džon Mek Loveri. Kada je prepoznao Basa, skočio je na noge i dokopao bič. Džordžijanac je video da razbojnik uvlači glavu među ramena.

— Gazda, ja nisam mogao da ga dovedem ovamo, jer je on doveo mene.

— Šta to treba da znači? — zaurla Mek Loveri.

— Iznenada me je napao koltom u leđa...

Nije završio rečenicu jer mu je korbač skinuo šešir s glave.

— Uzmi konja i gubi se. Žene ovde nisu potrebne. Okreni se, prokleta budalo, on uopšte nema revolver u ruci.

Mek Loveri je dao znak jednom od svojih ljudi, ovaj se vinu na konja i pojaha za Čarli Basom. Nije daleko stigao. Holidej se munjevito okrenuo i potegao revolver. Pucanj odjeknu dolinom, konj pade kao pokošen, a jahač izlete iz sedla. Sve se odigralo tako munjevito da niko nije dospeo da se umeša. Kockar je još uvek držao revolver u ruci. Obratio se Mek Loveriju.

— Konja ću vam platiti, mister.

Vođa bande je imao muke da prozbori. Zar se jedan stranac drznuo da se tako ponaša u njegovom logoru? Lagano se približavao Holideju, mašući korbačem. Prezrivo je odmerio stranca, prezir je u prvom redu bio upućen Holidejevom odelu.

— Nismo u Vašingtonu, mister.

— Nije mi promaklo.

— Zbog čega ste pucali na konja?

— Nerado pucam na konja, mister — uzvrati Holidej vraćajući kolt u futrolu. — Taj Čarli Bas uopšte nije bio žena. Osim toga, zbog takvih gluposti ne treba ubiti čoveka.

Vođa bande je kipteo od gneva.

Zar vi da mi držite pridike kako da se ponašam? Narediću svojim ljudima da vas rastrgnu.

— Cenim da od toga neće biti ništa — uzvrati kockar nemarno.

Mek Loveri se grohotom nasmeja.

— Ljudi, pogledajte ovog momka i naterajte ga da igra!

Dva niklovana revolvera bila su br ža. Pre nego što je bilo ko od razbojnika uspeo da se maši oružja, legendarni „Frontijer" revolveri Doka Ho lideja već su bljuvali vatru.

Razbojnici su stajalai kao okamenjeni. Bili su navikli na oštre borbe i sretali brze strelce, ali ovakvog još nikada.

Jedan od razbojnika pokušao je da se umeša. Hteo je da napadne Holideja s leđa.

Odjeknuo je pucanj, Dok Holidej se nije okrenuo, iako je čuo ječanje. To je Mek Loveri pucao na jednog od svojih ljudi, zbog toga što je hteo da ubije stranca s leđa.

Džordžijanac upita, ne okrećući se:

— Je li mrtav?

— Nije — uzvrati Mek Loveri muklo i priđe Holideju. — Ko ste vi?

Dok se okrete beskrajno lagano i pogleda vođu bande pravo u oči.

— Čovek, kojeg ste hteli da nateraте da igra!

Preko mračnog Mek Loverijevog lica zaigra osmeh.

— Vi mi se dopadate, mister. Priđite vatri. Možda bismo mogli da sklopimo posao. Ljudi, kao što ste vi, uvek mogu biti potrebni.

— Moguće, ali ja nisam za prodaju.

Kada su seli uz vatru vođa pruži Džordžijancu flašu viskija:

— Pijte, mister! Ne mogu vas oslo viti po imenu, jer mi ga još uvek niste rekli. Nekada su i važna.

— U redu, zovem se Holidej.

— Holidej! — ponovi vođa bande zamišljeno. — Mogu li da vidim vaše koltove?

— Uglavnom se gledaju kroz otvor cevi — uzvratio je Džordžijanac, ali je ipak pružio jedan od svojih revolvera Mek Loveriju.

Razbojnik prihvati oružje i pre nego što ga je pogledao uzviknu:

— Dok Holidej! Prokletstvo, to sam mogao i pomisliti! Velika je sramota, ljudi, što smo malo pre doživeli. No, vi znate onu priču iz Taksona? Slušali smo mnogo o Doku Holideju evo ga!

Zločinačka lica oko vatre se ozariše.

Znači, dotle si dogurao, doktore Henri Holidej? — pomislio Džordžijanac gorko.

Mek Loveri kao da mu je čitao misli.

— Dok, ja sam u svom životu upoznao mnoge ljude, dobre i zle, čvrste i slabiće. Vi ne pripadate nijednoj vrsti. Mi smo otpadnici od zakona desperadosi. Vi ne pripadate nama, ja to znam, sam đavo zna šta vas je dovelo u ovu prokletu zemlju. No, čemu pitati?

Razbojnik se zagledao ispred sebe, dok mu je plamen logorske vatre osvetljavao oštre crte lica.

Šta li je sve pregurao preko glave ovaj čovek, mislio je Džordžijanac. Uopšte ne deluje bao razbojnik. Daleko pre kao bogati rančer.

Neko vreme su oštro odmeravali jedan drugog, a onda Mek Loveri ustade.

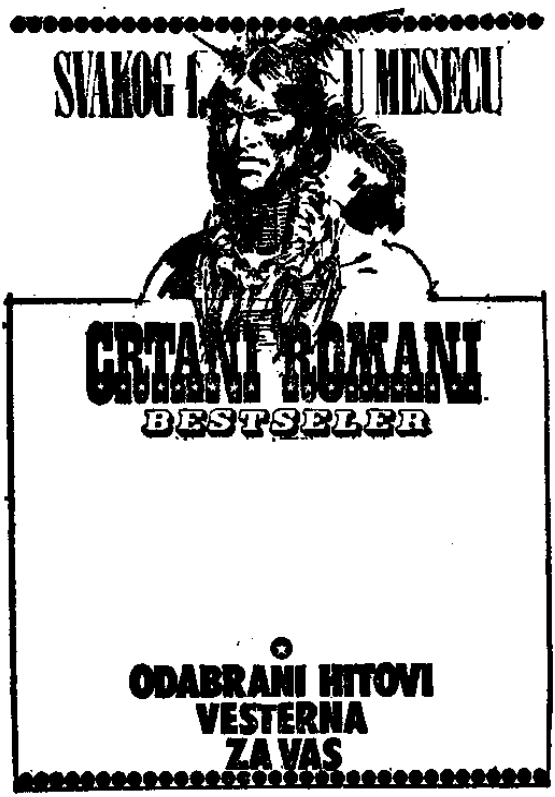

— Hajdemo, Dok, hoću da obiđem stražu.

Džordžijanac bez reči ustade i pođe za njim.

U međuvremenu se spustila noć.

Mek Loveri sede na jedan kamen nedaleko od logora.

— Dok, ja mislim da ne treba ni da pitam da li hoćete da jašite sa nama. Unapred znam odgovor.

Razbojnik je ućutao crtajući vrhom čizme krugove po zemlji. Očigledno mu je bilo teško da izgovori narednu rečenicu.

— Sit sam ovoga života.

— Zbog čega ga onda vodite?

Vođa se muklo nasmeja.

— Znate li vi, možda, zbog čega Dok Holidej jaši prerijom, umesto da u Bostonu vodi ordinaciju?

Džordžijanac se trže.

— Otkud to znate?

— Ja sam iz Bostona. Možda se sećate, Dok, velikog transportnog društva „Keni" dole na keju. Pripadalo je mom ocu.

— Sećam se, kako da ne? Stari gospodin je umro pre nego što sam otišao iz Bostona.

— Tačno. Ni za mene, kao ni za vas, više nema povratka. Napustio sam Boston mnogo pre vas, a o vama čitao sam u novinama.

Džordžijancu je bilo neobično da ovde u ovim udaljenim planinama sretne nekoga iz Bostona.

— Mislio sam da hoćete da obiđete stražu — pokušao je Holidej da skrene razgovor.

— To sam i hteo, Dok. Nego vi izgleda nećete da slušate o prošlosti. U pravu ste, tako je bolje, prošlost treba zaboraviti. — Ustajući sa kamena, Mek Loveri dodade: — Možda ću počiniti grešku ako vas sutra pustim da nastavite put.

— Zar mislite da me možete zadržati.

— Zbog čega da se svađamo o stvarima do kojih neće doći? Da budemo samo u jednom načisto; bar polovina mojih ljudi će vas pogoditi, pre nego što izletite iz čizama. No, zbog čega da do toga dolazi. Osim vas, niko ne zna da smo ovde u planinama.

Džordžijanac je shvatio.

— To se mene ne tiče.

— Čak i onda ako vam kažem da smo prošle noći napali jedno naselje?

Holidej je nekoliko trenutaka ćutao, a onda dodao odlučno:

— Ja nisam maršal.

— U redu, niko nije ubijen, ja svakome od svojih ljudi saspem metak u glavu, ako se samo usudi da na nekog puca. Mi jesmo otpadnici od zakona, krademo i pljačkamo. Ne želimo ubijanje, to je sve. Naravno, drugačije stoji stvar ako nas neko napadne, onda je to borba. Ubice, u svakom slučaju, nismo. — Mek Loveri je nastavio, pošto je Holidej ćutao: — Ja tragam još za jednim bednim poganim momkom, Dok, i kada njega budem našao, biće kraj. Istina, još nikada ga nisam video. Znam mu ime: Sid Kolton. Ako vam slučajno jednom prepreči put, uručite mu moje pozdrave. Obavestite ga da je u moj opasač zadenut metak, na koji sam urezao njegovo ime. Taj metak će se jednog dana smestiti u njegovu glavu. Uverite ga da ću ga naći, makar prevrnuo nebo i zemlju.

— Ne znam gde bih toga čoveka mogao da sretnem, ali ako ipak na-

trapam na njega, sve ću mu reći.

Mek Loveri priđe sasvim blizu Holideju i došapnu mu:

— Idem sada po vašeg konja. Jašite dole u Kolorado. Nije isključeno da su nam za petama, pa ne bih hteo da imate neprilika. Konačno, vi sa mojim poslovima nemati ništa. Uostalom, možete i da ostanete, ako želite.

— Odjahaću.

Razbojnik pomilova Holidejevog konja.

— Ako biste jednom otišli u Boston, Dok, nemojte nikome pričati da smo se sreli.

— Za takvo strahovanje, doista, nema razloga — uzvrati Holidej, vinuvši se u sedlo.

— Možda ćemo se još nekada videti, Dok.

— Možda!

Mek Loveri je gledao za njim, sve dok se nije izgubio u daljini, a onda se vratio nazad kraj logorske vatre.

* * *

— Znaš li to ledeno lice? — upitao je Sid Kolton svoga telohranitelja Meka Vorta. Ovaj odmahnu glavom.

— Već dva dana se muva ovuda. Ne igra, malo pije i stalno nas posmatra.

Bio je to Dok Holidej. Stajao je za šankom. Došao je u grad pre dva dana, a onda u „Kolorado" salunu čuo ime Sida Koltona. To ime ga je tu prikovalo. Možda bi odavno nastavio put da nije bilo noćnog razgovora u tajnom skrovištu razbojnika. Čuo je za napad na obližnje naselje. Saznao je da su stražare postavljene i da je svaka kuća snabdevena oružjem i municijom.

Primetio je takođe da ga Sid Kolton i njegov „anđeo čuvar" stalno posmatraju. U to je Kolton ustao od stola i prišao šanku. Naručio je viski, a onda se obratio Holideju:

— Jeste li već dugo u gradu?

Džordžijanac ga nije ni pogledao, samo je promrsio:

— Ne znam šta vas se to tiče?

— Ne odmah tako žustro, mister — uzvratio je Kolton osmehujući se. — Nisam mislio ništa rđavo.

— A šta ste želeli?

— Možda da odigramo partiju karata.

— U redu, ali ne s vašim kartama.

Bivši robijaš se ujede za usne.

— Šta ste time hteli da kažete?

— Ono što ste čuli.

Sid Kolton proguta pljuvačku. Međutim, nije hteo da odustane od namere, jer mu je ovaj stranac izgledao bogat, bar sudeći po odelu.

— Dobro, mister, uzećemo špil karata od kelnera.

Triton mu pruži karte preko šanka, a Kolton se uputi prema zelenom stolu. Dok Holidej je zastao još za trenutak da iskapi čašu. Na to mu Triton bojažljivo došapnu:

— Mister, nemojte igrati s njim. Odraće vas do gole kože.

— Hvala na opomeni — uzvrati Holidej i pođe za Koltonom.

Kelner je gledao za njim, odmahujući glavom. Od ovog stranca je uvek dobijao bogatu napojnicu, što mu se retko dešavalo.

— Za jedan sat neće imati ni centa — mrmljao je sebi u bradu.

Holidej sede za kockarski sto, a ostali suigrači ustadoše na jedan Koltonov mig.

Mek Vort, telohranitelj je stao iza Holidejeve stolice. Bio je čak toliko bestidan da ruke spusti na naslon Dokove stolice.

— Hoćete li da sklonite ovog tipa iza mojih leđa, mister? — obratio se Holidej Koltonu.

Mek Vort je izgubio kontrolu i naglo povukao stolicu, što nipošto nije smeo učiniti.

Holidej načini nagli polukrug telom i ostade na nogama. Revolver mu se na mađioničarski način našao u ruci.

— Da se više nisi drznuo, momče!

Sid Kolton je ustao i ne znajući šta čini mašio se za oružje. Holidej je u ogledalu iznad šanka pratio njegove pokrete.

— Manite tu pucaljku, inače će biti svašta.

— Gubi se, Mek! — naredio je Kolton svome telohranitelju a onda ljubaznim tonom objasnio Holideju: — On ponekad zbija čudne šale.

— Ali ne sa mnom.

Igra je počela.

Čovek koji je samog sebe nazivao kraljem kockara morao je da uvidi da i nad kraljem postoji kralj. Sa ovim strancem nije mogao da se meri. Gubio je deljenje za deljenjem, ali nije odustajao. Grozničavo je razmišljao o tome da će mu se sreća u jednom trenutku nasmešiti.

Međutim, ove večeri mu nije bila naklonjena.

Posle jednog sata Sid Kolton odustade od dalje igre. Čak se nije usudio da vara za vreme igre. Nekoliko puta je istina pokušao, ali je pri tom imao čudno osećanje da ga je stranac prozreo.

— Danas mi je bio loš dan — zaključio je bacivši karte na sto.

Džordžijanac sakupi dobijen novac i reče uz osmeh:

— Dešava se.

Kolton je kipeo od gneva.

— Možda ćemo još koji put igrati.

— Pretpostavljam.

— Kako to mislite?

— Vrlo prosto. Vi sigurno želite revanš, a svakome treba dati šansu.

— Ol rajt, znači do sutra — složi

se bivši robijaš, ali ostade da stoji kraj stola. Nešto nedorečeno prikovalo ga je na mestu. Da je otišao proveo bi mirnu noć. Međutim, ostao je.

— Vi ćete sutra biti ovde, mister... ja se zovem Kolton.

Džordžijanac je složio novac u novčanik.

— Biću sutra ovde. Moje je ime Holidej.

— U redu, mister Holidej, znači do sutra.

Čovek iz Kalifornije pođe prema šanku, a onda naglo zastade.

— Rekli ste Holidej?

— Da.

— Dok Holidej?

— Da.

Ime Doka Holideja bio je i za ovog čoveka pojam. Sada mu je puklo pred očima. Svi ostali gosti u salunu čuli su ovaj razgovor i svi znali za Doka Holideja.

Sid Kolton se vrati do stola.

— Vi ste, dakle, Dok Holidej?

— Šta mogu?

— Onda ste vi znači kockar i revolveraš o kojem novine često pišu?

Kolton je to rekao tako glasno da je svako u lokalu mogao čuti. Hteo je možda time da povrati svoj trenutno izgubljeni ugled, ali je načinio grešku.

Holidej ustade i nasloni se rukama na sto. Lice mu je izgledalo kao maska, a pogled bio leden. Kolton nesvesno uzmače.

— Rekli ste „revolveraš", mister Kolton — počeo je Džordžijanac tiho, ali vrlo razgovetno. — Za pucanje su potrebni meci, Kolton. Ja, na

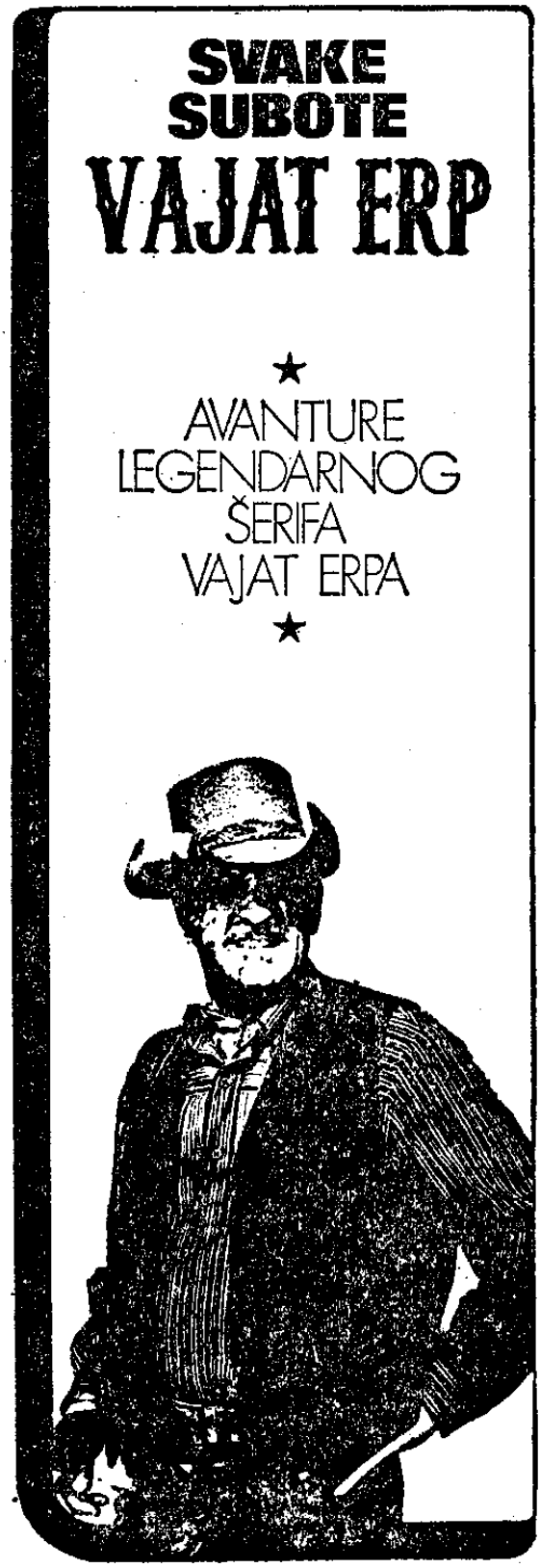

primer, znam jedan metak na kojem je urezano vaše ime.

Ruka bivšeg robijaša kliznu prema opasaču.

Džordžijanac nije ni trepnuo. Još uvek je držao obe ruke na stolu.

— Taj metak se ne nalazi među mojom municijom, Kolton. Neko dru gi ga čuva za vas.

— Ko je taj čovek? — jedva procedi varalica.

— Kako se zove ne mogu da vam kažem, jer ne znam. No, ako se ne varam, uskoro ćete imati prilike da se s njim sretnete.

— Da nije Keni? — uzviknu Kolton.

Keni? Transportno društvo u bostonskoj luci, sinu Holideju kroz glavu. Dakle, razbojnik u planinama je rekao svoje pravo ime.

— On će vam sam reći svoje ime, mister — reče Holidej i odvoji ruke od stola.

— Taj tip je razbojnik, Dok Holidej, a vi ste bili sa njim!

— Ne znam da li je razbojnik. To me se uostalom i ne tiče. Znam samo za metak na kojem je urezano vaše ime i verujem da će se taj metak jednoga dana naći među vašim rebrima.

Sid Kolton se ukoči. Nije više govorio Holideju nego se obratio gostima u salunu.

— Dok Holidej, poznaje razbojnike koji su napali Fort Bens. Ljudi, možda i sam pripada bandi!

Hteo je da govori dalje, ali ga Holidej prekide.

— Krajnje je vreme da zavežete, čoveče. Ne želim da vašem prijatelju preotmem zadovoljstvo.

Sid Kolton je bio uveren da su pozicije na njegovoj strani.

— Smem da se kladim da se šerif interesuje za vas, mister Holidej.

— A ja mislim da to treba prepustiti samom šerifu. Možda se interesuje i za varalice na kartama?

Teška reč je pala, jedna od najtežih koja se u salunima i kockarnicama Zapada mogla izgovoriti. Uvreda koja se uglavnom spirala usijanim olovom.

Međutim, Sid Kolton se čuvao toga da potegne revolver. Da je ma ko drugi bio u pitanju, obračunao bi se revolverom, ali ne u ovom slučaju. Nije bio sit života.

— Time hoćete da mi pripišete da sam varalica?

Holidej ga hladno odmeri.

— Zar me smatrate početnikom? Mislite da pri deobi nisam primetio da karte izvlačite odozdo?

To je čuo i puškar Bob Riči. Stajao je za šankom. Odmah je prišao i obratio se Holideju.

— Pre dva dana sam izgubio sve što posedujem, mister.

Kolton ga prostreli pogledom.

— To je, dakle, hvala za moju velikodušnost? Sutra da se gubite iz kuće, Riči! I još nešto, da ne bi bilo nesporazuma, onih hiljadu dolara hoću da imam sutra izjutra i to rano.

Riči preblede kao krpa. Zažalio je što se umešao.

— To mi ne možete učiniti!

— Sami ste to tražili, Riči. Pošto ste baš to tražili, neka svako u gradu zna da vaša radnja i vaša kuća pripadaju meni.

Ljudi u salunu su iznenađeno pogledali Boba Ričija. Znači, taj čo-

vek je sada odjednom ostao ubogi siromah?

Miker, gradonačelnik, je do tada stajao za šankom i čuvao se da se ne umeša u prepirku. No, kada je ovo čuo, prišao je puškaru i pitao.

— Da li je to istina?

Riči obori glavu.

— Jeste, istina je.

Dok Holidej ledeno odmeri kockarsku ajkulu. Izgleda da ga je potcenio. Kolton je imao lukave metode.

— Koliko ste izgubili? — upitao je Ričija.

— Sve, mister Holidej, novac, kuću i radnju.

— Onda vam mora dati revanš — zaključio je Džordžijanac. — Sedite za sto.

Bivši robijaš je kipteo od besa.

— Ne pada mi na pamet da sada igram. Osim toga, duguje mi hiljadu dolara u gotovom.

Bob Riči bespomoćno podiže ruke.

— U pravu je, ne mogu da igram. Novac koji imam u džepu njegov je.

Dok Holidej izvuče novčanik iz džepa, pa pruži puškaru svežanj novčanica.

— Sada možete da igrate, mister, ja ću biti tu.

Sid Kolton je hteo nešto da kaže, da se brani, ali se umešao grandonačelnik.

— To što je Dok Holidej preložio, u redu je.

Bilo je još nekoliko gostiju, koji su izgubili novac od varalice, pa su podržali gradonačelnika.

Igra je počela. Robijaš je bio nervozan i loše igrao. Gubio je. Nije se drznuo da izvlači karte odozdo, nije smeo da izvede ni jedan trik.

— Podignite ulog — predloži Holidej puškaru. — Za pola sata imaćete novac, kuću i radnju.

Tako je i bilo. Kolton je bio loš igrač, kada je trebalo igrati pošteno.

Prošlo je pola sata. Sid Kolton izvuče iz džepa ugovor i baci ga gnevno na sto.

— Evo vam ove hartije — procedio je gotovo režeći. — Na mene je vršen pritisak.

Džordžijanac se hladno nasmeja.

— Budite srećni što ste se tako jeftino izvukli, mister. Da ste se na ovakvu svinjariju sa mnom drznuli, ne biste više bili na nogama.

Sada su Koltona izdali nervi. Iz njega je izbio sav bes i mržnja.

— Još ćete me upoznati, prokleti revolveraši! Idem šerifu. Takvim lupežima je mesto u zatvoru. Vi šurujete s Kenijem. Ovi idioti od građana izgleda imaju pesak u očima. Možda je banda već u gradu, a Holidej nas ovde zadržava.

Džordžijanac obiđe sto, priđe Koltonu sasvim blizu i reče kratko:

— Napolje!

Varalica je išao unatraške i pri tom se sapleo o stolicu. Pao bi da ga njegov telohranitelj nije u poslednjem trenutku prihvatio.

— Da ga sredim, gazda? — pitao je šapatom.

— Da — odgovori Kolton glasno.

Varalica je pošao prema izlazu, a za njim i Mek Vort. Zastao je tri koraka ispred vrata i naglo se okrenuo, držeći kolt na gotovs. Obećao je svome gazdi da će srediti Holideja i bio je uveren da će mu to i uspeti. Međutim, Džordžijanac je naslutio kakav trik će telohranitelj izvesti, pa se blagovremeno bacio na pod. Još u padu potegao je oružje i ispalio nekoliko metaka.

Mek Vort je pao kao posečeno stablo. I Sid Kolton je izvukao revolver, uspeo je da ispali samo jedan metak, da bi mu već u sledećem trenutku oružje bilo izbijeno iz ruke.

U „Kolorado" salunu zavladala je ponovo tišina. Ljut barutni dim pekao je oči.

Mek Vort je ležao na leđima. Metak ga je pogodio u desno rame.

Svi gosti u salunu su bili uzbuđeni. Neki su se sada bacili na pod. Tišinu je prvi prekinuo gradonačelnik.

— To je bio čist pokušaj ubistva, ljudi, sve sam video. — Onda se vratio Holideju. — Ako se ne varam, šerif će zadovoljno trljati ruke što može da uhapsi Koltona.

* * *

Bilo je osam sati kada su pucnji odjeknuli. Čuli su se i u Mejerovoj prodavnici.

— Šta li je sad ovo? — zabrinuto uzviknu trgovac obraćajući se mušteriji koja je upravo kupila korbač. Za tezgom je stajao Mek Loveri.

— Neko je negde pucao — zaključio je kratko i izašao na ulicu, gde se zamalo sudario sa Dokom Holidejem.

— Zar ne možete da pazite! — uzviknuo je, a onda pri slaboj svetlosti, koja je dopirala iz radnje, poznao Džordžijanca.

— Nebesa, to ste vi, Dok.

— Šta tražite u gradu? — ispitivao je Holidej podozrivo.

— Možda sam hteo da popijem jedan viski.

— Da to nije malo presmelo?

— Cenim da nas dvojica imamo nešto zajedničko, Dok.

— A to bi bilo?

— Obojica volimo opasnost. Bez nje ne možemo da živimo.

— Imate li nekakve namere? Mislim, ovde u gradu.

— Veoma se oprezno izražavate, Dok. Odgovoriću vam: nemam nikakvih namera, bar ne onakvih kakve vi pretpostavljate. Hteo sam doista samo da popijem viski i kupim

novi korbač. Nego, zna li neko u gradu da smo u planinama?

— Od mene niko nije saznao.

— Smem li da vas pozovem na jedan viski? Bolje da to nisam pitao jer ćete sigurno odbiti. Možda bi jednom kasnije to moglo da bude opasno po vas što su nas jednom videli zajedno.

Džon Mek Loveri je bio u zabludi, Džordžijanac nije odbio ponuđeno piće.

* * *

U „Kolorado" salunu se odigravala nemila scena. Čim je Holidej izašao iz lokala, Sid Kolton je ponovo počeo da se razmeće. Napao je gradonačelnika.

— Šta ste to rekli? Pokušaj ubistva? Baš me zasmejavate. Trebalo bi da kupite naočari. Dok Holidej je prvi potegao.

Doista niko suprotno nije mogao ni da tvrdi. U kritičnom trenutku svi gosti su gledali razbojnike, a ne Džordžijanca. Kolton je nastavio:

— On je teško ranio moga prijatelja, a vi mene hoćete da strpate u zatvor.

Gradonačelnik se nije dao zbuniti.

— Da se ja pitam, vi biste već bili odavno proterani iz grada. Dosta ste nevolja doneli Las Animasu.

— Tako, dakle, vi držite stranu Doku Holideju? Baš neobično za gradonačelnika što podržava najozloglašenijeg revolveraša u Sjedinjenim Državama.

Miker je pogledao građane okupljene u lokalu, međutim, svi su oborili glave ne znajući kako da se drže.

Sid Kolton je iskoristio ovu okolnost i prišao Bobu Ričiju.

— Vi da ste mi vratili te papire! Igrao sam pod pritiskom, ta partija ne važi.

— Ne pada mi na pamet da vam bilo šta vraćam. Jednom ste izgubili vi, a drugi put ja.

Gradonačelnik je doviknuo jednom od gostiju:

— Ne mogu ovo više da gledam. Idi, zovi šerifa.

Čuvara zakona niko nije trebalo da zove, upravo je ušao u salun.

— Šta se ovde zbiva? — upitao je sa praga, držeći vinčesterku pod pazuhom. — Ko je ovde pucao?

Sid Kolton je odgovorio spremno, pokazujući na svoga telohranitelja.

— Dok Holidej je pucao na moga prijatelja.

Bat Behaj pogleda krupnog razbojnika i zaključi ledeno.

— Znači da je loše nišanio — a onda naglo podiže glavu. — Ko je pucao, kažete?

— Dok Holidej.

Šerif upita gradonačelnika.

— Dok Holidej je u gradu? Od kada?

— Otkud ja to mogu da znam, Behaj? Danas sam prvi put čuo njegovo ime.

U tom trenutu su se vrata otvorila i u lokal stupi Džordžijanac u pratnji Mek Loverija.

Zavladao je tajac.

* * *

Na Raton planine se spustila noć kao crna koprena. Mesec još nije izašao, a logor razbojnika osvetljavala je samo vatra.

Čarli Bas se vratio u logor. Ostao je u blizini i smišljao osvetu. Naravno, nije mu promaklo da je Mek Loveri odjahao u dolinu.

— Vi morate ovde da se skrivate, a on jaše u grad — podbadao je svoje drugove. — Tuče nas korbačem kao pse. U pravu je, mi nismo ljudi nego žene, jer dozvoljavamo da sa nama postupa kao sa krdom volova.

Razbojnik, kojeg je Mek Loveri udario u Fort Bensu, odmah je prihvatio igru.

— Čarli je u pravu. Gazda nam nije potreban, uzima nam lavovski deo plena, a nama ostavlja bedne ostatke.

To je potvrdio i Rou Rili. Bio je najstariji član bande i u odsustvu Mek Loverija vodio družinu. Imao je oko pedeset godina. Lice mu je bilo nagrđeno groznim ožiljkom.

— Treba o tome da glasamo. Razmislite! Do sada nas je vodio i uvek smo imali sreće, prilikom napada.

— Uspećemo to i bez njega — dobacio je Čarli Bat.

Svi su glasali i jednoglasno odlučili da se oslobode Mek Loverija.

— U redu — zaključio je Rou Rili. — A ko treba da bude vođa?

O tom pitanju se nije dugo raspravljalo.

— Ko drugi, nego ti? — zaključi Čarli Bas.

— U redu, ako tako želite — prihvatio je Rili, tobož ravnodušno, iako je očigledno bio zadovoljan rasletom događaja.

Rou Rili je u izvesnom smislu bio pastorče života. Rođen je i odrastao na jednom ranču u Teksasu, kao vanbračno dete služavke. Kada je počeo da krade, rančer ga je oterao sa imanja.

Ono što mu je sada povereno, bilo je po njegovom mišljenju najviše što se u životu moze postići. Postao je vođa bande!

— Još noćas ćemo krenuti — rekao je ponosno.

— Kuda to? — pitao je Čarli Bas.

— Jahaćemo u Las Animas.

— Kako ti je taj grad pao na pamet?

— Tamo se možemo dočepati najvećeg plena.

— Las Animas je čini mi se prevelik za nas. Mislim da je i gazda to tvrdio.

— Postoji sada samo jedan gazda, Čarli, a to sam ja.

U raspravu se umešao još jedan razbojnik, Hal Džesi. Došlo je do oštrih reči, vređanja i sve se završilo na način na koji se to inače dešava među otpadnicima. Čarli Bas je ostao da leži ranjen u prašini, a ostali su nastavili put. Vođstvo bandom Rili je dobropvoljno prepustio Halu Džesiju, od koga je uvek i zazirao.

Mislili su da je njihov prijatelj Čarli Bas mrtav. Međutim, bio je samo teško ranjen i video jahače kako odlaze. Na dohvat ruke ležao mu je revolver. Odlučio je da u odsutnom trenutku prekrati muke.

* * *

Kada su jahači napuštali dolinu videla ih je kako odlaze, nije dala glasa od sebe. Ostarila je u ovim planinama, opasna puma sa srebrnastim krznom. Njeni očnjaci više nisu bili tako oštri i jaki kao nekada, ali je za to mnogo naučila u toku svoga opasnog života. Dobro je poznavala ljude koji je gone. Namjušila je njihov miris već na nekoliko stotina jardi. Kada je topot kopita zamukao, podigla je glavu. Bio je dan, prema tome nepovoljno doba da krene u napad. Digla je glavu, ponovo onjušila. Ovde mora da ima još neko. Nije se prevarila. U dolini je ležao teško ranjeni Čarli Bas i krvario. Puma mu se režeći približavala.

* * *

Džordžijanac je zastao na vratima saluna. Mek Loveri mu je bio iza leđa.

— Ovde se izgleda nešto zbiva — došapnuo je Džordžijancu.

Šerif Behaj je čuo da se vrata otvaraju i okrenuo se.

— Ko ste vi?

Sid Kolton je spremno odgovorio.

— Ovo je Dok Holidej, on je ustrelio moga prijatelja.

Holidej samo odmeri varalicu, a onda se obrati Mek Loveriju:

— Hteli smo da popijemo po brendi, zar ne?

— Dajte nam jednu flašu — poručio je Mek Loveri i prišao šanku.

Šerif je podigao vinčesterku i uperio je na Holidejeve grudi.

— Vi ste, dakle, Dok Holidej?

— Taj sam.

— I vi ste pucali na ovog čoveka?

— Jesam.

— Onda vas moram uhapsiti.

Sid Kolton se zadovoljno smešio.

— Da se ne smejete prerano, amigo?

Gradonačelnik Miker i puškar pridoše čuvaru zakona.

— Ne obraćajte pažnju na njega, šerife — govorio je gradonačelnik pokazujući na Koltona, a Bob Riči dodade:

— On me je prevario i opljačkao do gole kože, mister Behaj. Da nije

bilo Doka Holideja, danas bi sa porodicom bio na ulici.

— Laž! — uzviknu Sid Kolton.

— Polako, gospodo, ovde je bilo dovoljno pucnjave.

— Onda neka se ovaj čovek, koji se predstavlja kao Sid Kolton izražava pažljivije.

Vođa bande je stajao za šankom, ali Holidejeve reči nije prečuo. Naprotiv, pogodile su ga kao udarac groma.

— Sid Kolton! — šaputao je Mek Loveri sebi u bradu. — Najzad sam ga se dočepao. Platiće mi za sve!

— Nemojte sada činiti ludosti — upozori ga Holidej tiho. — Za to ima vremena.

U tom trenutku je Mek Vort, ispunjen beskrajnom mržnjom, počinio grešku. Levu ruku je još mogao da kreće, lagano je izvukao cev i uperio cev na Holidejevo bedro i da to niko nije primetio.

— Sada je praznik — uzviknuo je muklim glasom. — Sklanjajte se ljudi, usijano olovo namenjeno je njemu i nikom drugom.

Šerif se okrenuo kao oparen i naredio gostu:

— Sklanjajte tu pucaljku.

Razbojnik se cerio.

— Ovoga puta sam ja na potezu, šerife.

Holidej ispod oka pogleda svoga pratioca i reče mu šapatom:

— Ostavite oružje u futroli, a sa ovim ću ja izaći na kraj.

Čuvar zakona je hteo nešto da kaže, ali mu Dok Holidej nije dozvolio.

— Ostavite tu pušku na šank, šerife, ovo je moj obračun.

Telohranitelj varalice zaboravio je na bol u desnom ramenu. Bio potpuno siguran da je sreća na njegovoj strani. Najzad, već je držao upereno oružje.

Ono što se zatim dogodilo, delovalo je nestvarno. Džordžijanac nije izvlačio oružje; pucao je kroz futrolu.

U sledećem trenutku Mek Vort je bio razoružan, Holidejev metak izbio mu je revolver iz ruke. Naime, bio je delimično razoružan, jer je imao u opasaču dva revolvera. Pretvarao se da trlja povređenu ruku a pri tom lagano izvlačio drugo oruž je.

— Oprezno, Dok! — uzviknuo je Mek Loveri, izvlačeći kolt iz opasača i pucajući bez oklevanja.

Onda je došla smrt u „Kolorado" salun u Las Animasu. Napadač poče da koluta očima, ali je još uvek stajao.

— Hvala, nije bilo potrebno, video sam da izvlači oružje.

Mek Vort je krenuo dva koraka prema Holideju, a onda se sručio na pod. Odmah je izdahnuo.

— Ono što su pričali o vama, izgleda da je istina, Dok Holidej — zaključio je šerif. — Gde se vi pojavite mora da ima mrtvih.

Čuvar zakona je prišao Džonu Mek Loveriju.

Vođa bande je još uvek držao revolver u ruci.

— Dajte mi svoju pucaljku, mister.

Mek Loveri pršte u smeh.

— Jeste li vi bolesni?

— Ne, nego šte vi uhapšeni, mister.

SVAKE SUBOTE

VAJAT ERP

AVANTURE LEGENDARNOG ŠERIFA DIVLJEG ZAPADA

— Zbog čega?

— Ubili ste čoveka.

— Dao sam jednom lupežu ono što je zaslužio. Zbog toga me niko ne može uhapsiti.

— To nije bio vaš dvoboj, mister.

Dok Holidej je proklinjao sudbinu koja mu je natovarila na vrat vođu bande.

— Pođite s njim, mister. Nijedan sudija vas ne može osuditi.

Mek Loveri je dugo posmatrao Holideja. U tom pogledu čitalo se sve: da je njegova banda sakrivena u planinama, da je izvršio napad na Fort Bens, da je krao stoku.

Vraška situacija!

Mek Loveri je još uvek imao kolt u ruci, a napolju je bio mrak. Ovog puta je šerif bio brži i oteo je vođi bande oružje iz ruke.

— Ostanite mirni, zakon je na mojoj strani.

Mek Loveri je zastao kao ukopan. Postojao je samo jedan čovek koji bi mu mogao pomoći — Dok Holidej. Međutim, ovaj nije reagovao.

Razbojnik se gorko nasmeja. Ništa nije kazao.

— Krenuću sa šerifom, Dok Holidej — najzad je procedio umorno. Holidej je shvatio. Da ga je vođa bande time pitao, hoće li ga izdati. Neprimetno je odmahnuo glavom. Ne, ne, on nije izdajica.

Behaj napusti salun, vodeći svoga zatvorenika.

* * *

Sid Kolton je iskoristio šerifov odlazak i šmugnuo uz stepenice. O svom mrtvom prijatelju nije hteo da brine; prepustio je to drugima. Nervozno je šetao po sobi. Nije hteo sebi da prizna da je u Las Animasu proigrao svoju šansu. Ne, bio je suviše ispunjen mržnjom prema Džordžinjancu, okrivljujući ga za svoj poraz. Ta mržnja ga je prikovala baš za Las Animas, mržnja i želja za osvetom.

* * *

Holidej je stajao za šankom sa Bobom Ričijem.

— Vi ste mi mnogo pomogli, Dok.

— Samo sam vam pokazao kako se igra sa takvim tipovima.

— Za dlaku da vas zbog toga ubiju, Dok.

U to je u lokal ponovo ušao šerif — obratio se Holideju.

— Moram da govorim sa vama.

— Nemam ništa protiv.

— Koliko mislite da ostanete u gradu?

— Odjahaću onda kada meni to bude orgovaralo, mister Behaj.

— U gradu je došlo do puškaranja što mi daje pravo da vas proteram iz Las Animasa.

Bob Riči se umešao:

— Zašto proteruješ iz grada čoveka koji je jednom od građana učinio ogromnu uslugu? Ovaj čovek me je spasao bankrotstva i velikih poniženja.

— Ja sam taj koji se brine o redu i miru, mister Riči.

Puškar nije odustajao. Obratio se gradonačelniku:

— Gradonačelniče, zar ćete to otrpeti? Svi smo mi uostalom videli da

Dok Holidej ne snosi ni najmanju krivicu.

Odjednom se ispostavilo da niko ništa nije video. Miker se očajnički izvlačio.

— Ostavite mene na miru, ja s tim neću da imam ništa.

Oko Džordžijančevih usana zaigrao je gorak osmeh.

— Pustite to, mister Riči. Tu pesmu znam napamet.

— Kada ćete odjahati? — upitao je Behaj oštro.

Holidej izvadi novac iz pojasa i baci ga na šank.

— Odjahaću odmah — uzvratio je i stavio šešir na glavu, a onda gipkim koracima napustio „Kolorado" salun.

Bob Riči udari snažno pesnicom o šank, a onda pljunu šerifu ispred nogu.

— Vi ste kukavica, Behaj, za mene ste obična kukavica.

Čuvar zakona je prečuo ove reči i izašao napolje.

*
* *

Mek Loveri se trže i pridiže sa neudobnog zatvorskog ležaja. Nije spavao. Čuo je s prozora nečiji tihi glas.

— To sam ja, Holidej.

Vođa bande skoči i priđe prozoru. Pri bledoj svetlosti meseca s mukom je mogao da razazna Dokovo lice.

— Hteli ste da govorite sa mnom — počeo je Holidej. — Požurite, šerif može da naiđe svakog trenutka.

Mek Loveri nasloni ruke na rešetke.

— Znači, shvatili ste moj znak.

— Da.

— Hteo bih nešto da vas zamolim. Radi se o usluzi koja je krajnje neuobičajena, pa vam neću uzeti za zlo ako odbijete.

— Govorite.

— Moji ljudi su još u planinama.

— Znam.

— Bez mene, postaće to banda ubica.

— Moguće.

— Ne moguće, Dok, nego izvesno.

Zazirali su jedino od moga korbača. Među njima nemam nijednog prijatelja.

— Šta bi se to sve mene ticalo?

— Jašite u planine i rasterajte ih, ako treba i silom. Neka odu na jug. Kažem, upotrebite i silu ako treba. Znam šta sada hoćete da kažete, Dok, ali me prvo, saslušajte. Vi niste Holidej onakav kakav se u salunima predstavlja.

— Vaše mišljenje prilično usamljeno.

— Ne, vi niste divlji revolveraš. To sam večeras video. Život onog tipa bio je u vašoj ruci, a vi ste ga poštedeli. No, o tome sad nećemo govoriti. Ja sam vam u planinama rekao da ću prekinuti sa ovim životom čim budem našao Sida Koltona. Eto, našao sam ga.

— Zar vam je to tako važno?

Mek Loveri duboko udahnu vazduh.

— U planinama vam nisam sve ispričao. Zbog Koltonove izdaje, i to za novac, neki moji ljudi su izgubili živote. Među njima je bio i moj brat.

Sada je Dok Holidej shvatio mržnju kojom je Mek Loveri bio spunjen prema varalici na kartama.

— Znate, Dok, moj brat je imao samo dvadeset dve godine. Nikada ga nisam vodio u pljačku. Mislim da čak nije imao pojma šta radimo. Onoga dana kada nas je Kolton izdao, navratio je da me poseti. Stajao je pored mene kada ga je metak pogodio. Jašite u planine, Dok, vi ste jedini, koji tu stvar može da sredi. Od vas još jedino zaziru.

— Zašto ne biste kazali šerifu, on bi preduzeo neke mere.

— To bi već bila izdaja.

Džordžijanac nije ni očekivao drugačiji odgovor.

— U redu, odjahaću — rekao je kratko.

* * *

Pucanj je bio propraćen užasnim krikom. Planinska puma se brzo povukla u svoju jazbinu. Metak joj je pogodio desnu prednju šapu.

Čarli Bas je u poslednjem trenutku primetio grabljivu zver. Teško ranjeni razbojnik je trenutno zaboravio na bolove.

— Puma! — jeknuo je. — Ja doista ničega nisam pošteđen.

Samo što je to promrsio, čuo je opet opasno režanje.

— Prokletstvo, ta zver je još uvek živa!

Vreme je sporo promicalo. Kada je noć polako počela da se spušta, vatra koju je ranjenik zapalio od suvaraka, na dohvat ruke počela je da jenjava. Režanje je postajalo sve glasnije i glasnije. Nervi Čarla Basa bili su krajnje napeti. Puzeći uspeo je da nađe još jedan komad drveta i podstakne vatru.

— Moja poslednja noć — mrmljao je i polako počeo da tone u san. Bila je to kombinacija jave i sna, nesvestice i groznice. Kada je sledeći put otvorio oči, video je zver pred sobom.

* * *

Dok Holidej je zaustavio konja. Stigao je do mesta na kojem su razbojnici postavljali straže. Međutim, sada nikoga nije bilo niti ga je ko oslovio. Nešto nije ovde bilo u redu.

Odjeknuli su pucnji. Džordžijanac potera konja i istovremeno izvuče kolt. Stigao je u poslednjem trenutku. Telo grabljive zveri upravo je letelo kroz vazduh prema čoveku koji je ležao bespomoćno. Tri pucnja odjeknuše narušavajući jutarnju tišinu.

Zver odlete u stranu, nesposobna da se više pokrene. Holidej skoči iz sedla i priđe Čarli Basiju. Razbojnik je sklopio oči, da ne vidi smrtonosni napad zveri.

Kada je ponovo pogledao, trebalo mu je izvesno vreme da shvati 'ko je kraj njega.

— Gde je puma?

— Mrtva je, eno leži tamo.

— Mučila me je celè noći, nisam mogao da trenem. Ja sam je ubio, to je moja osveta.

— Izdržite još koji minut, treba da vam pogledam ranu.

— Je li me dokrajčio?

— Ne, rana nije tako teška. Ko je pucao na vas?

— Sada sam se setio! Rou Rili.

— Ko je taj Rou Rili?

— Jedan od nas.

— Šta se zapravo dogodilo?

Bas ponovo sklopi oči, govorio je isprekidano:

— Jaše u Las Animas.

— Zbog čega niste čekali Mek Loverija?

— Neka se nosi do đavola zajedno sa svojim korbačem — ječao je razbojnik.

— Kada su ljudi krenuli?

— Ne znam.

Holidej dade nekoliko gutljaja viskija ranjeniku govoreći:

— Izvadiću vam metak. Kada je banda krenula?

— Hoćete li mi pomoći Dok?

— Pokušaću.

— A šta će onda biti?

— Nemam izbora, čoveče, moram vas povesti sobom.

— Hvala vam.

— Nema razloga da mi zahvaljujete. Odmah ću vas predati šerifu u Las Animasu, ako mi odmah ne kažete što se ovde zbiva.

Ova pretnja nije ostala bez rezultata. Ranjenik je isprekidano ispričao Džordžijancu šta se te noći dogodilo.

— Ko sada vodi bandu?

— Ljudi nisu hteli vođu, pošto me je Rili ranio. Mislim ipak da ih vodi Hal Džes.

— Ispijte još jedan gutljaj i lezite. Nemamo mnogo vremena.

— Kako to misilte, Dok?

— Moramo zadržati ljude.

— To samo može gazda.

— On je u Las Animasu u zatvoru.

— U zatvoru? Pa to je nemoguće!

— Tako je kako vam velim, a sada lezite.

*
* *

Razbojnici su se ulogorili deset milja ispred grada. Smestili su se na obali reke. Opet je izbila svađa.

— Ne možemo tek tako jednostavno upasti u grad — rekao je Hal Džesi.

— Nego kako ćemo? — raspitivao se Rili koji je ponovo stekao samouverenost.

— Možda bi bilo dobro da pošaljemo čoveka koji bi šerifu najavio goste — narugao se Foster.

Džesi odmahnu rukom.

— U svakom slučaju, moramo poslati izvidnicu. Ne želim da upadnem u klopku.

— U redu — složio se Foster pomirljivo. — Nego ko treba da preuzme taj zadatak?

Hal Džesi je pošmatrao razbojnike oko sebe. Mogao je da vidi samo odbojna lica.

— U redu, onda ću ja odjahati — zaključio je.

*
* *

Kad je sledećeg jutra Sid Kolton ustao iz postelje i prišao prozoru, ugledao je Mek Loverijevu belu kobilu kako stoji vezana za prečku oborene glave.

— Prokletstvo, beli konj. Keni jaši takvu životinju!

Međutim, u svojoj ograničenosti, nije uspeo da poveže belu kobilu, prethodno veče i čoveka kojeg je šerif uhapsio.

Pošto mu je serviran oskudan doručak i neukusnu kafu, Kolton izvuče revolver iz opasača i uperi ga na kelnera.

— Sada ćete vi popiti tu vašu kafu.

Triton nije imao izbora. Iskapio je kafu pod pretnjom revolvera, ne trepnuvši.

— Gde je Dok Holidej?

— Pojma nemam.

— Onda verovatno znate čiji je onaj beli konj ispred saluna.

— Ne znam ni to, mister Kolton. Možda pripada jednom od gostiju koji su sinoć bili ovde.

Samo jedan čovek je mogao da ostavi konja. Stranac koji je ustrelio Meka Vorta. Da li je moguće? Napad na Fort Bens, beli konj!

Bivšeg robijaša podiđe jeza. Groznično je razmišljao, a onda je iz-

raz lica počeo da mu se menja. Zlurado se osmehivao.

— Ako je to tačno, više me nijedan čovek u gradu neće popreko gledati — promrsio je sebi u bradu i hitro napustio salun.

* * *

Ispred šerifa je stajao netaknuti doručak.

— Izgleda da vam ne prija — pitao je Mek Loveri iz svoje ćelije.

Behaj nije okretao glavu, samo je nervozno premeštao cigaretu s kraja na kraj usana.

— Već sam vas jednom pitao, Mek Loveri, šta vas je dovelo u naš grad.

— Možda me je privuklo zvučno ime Las Animas.

— Odakle poznajete Holideja?

— Ko ga ne poznaje?

— Jeste li s njim u prijateljstvu?

— To se nikako ne bi moglo reći, šerife.

U tom trenutku je neko kucao na vrata. Sid Kolton.

— Šta hoćete? — upitao je Behaj neljubazno.

— Znate li ko je čovek kojeg ste uhapsili?

Pri tom se nije usudio da pogleda u pravcu ćelije.

— Znate li možda vi? — odgovorio je Behaj pitanjem.

— Ne mogu pouzdano da tvrdim, ali podozrevam.

— Vaša podozrenja sačuvajte za kockarski sto, možda vam to može koristiti. Mene molim vas, poštedite. Do viđenja!

Kolton priđe bliže pisaćem stolu i podboči se.

— A šta, šerife, ako je taj razbojnik, koji je napao Fort Bens?

Šerif ustade sa stolice, prišao je ćeliji i pogledao Mek Loverija pravo u oči.

— Šta imate na to da kažete?

— Ništa.

— To nije nikakav odgovor.

Mek Loveri nadlanicom protrlja bradu.

— Pustite me na dva minuta iz ćelije pa ćete čuti šta imam na to da kažem.

— Ne smete ga nikako pustiti — uzviknu varalica uplašeno.

— I neću. A sada mi, molim vas, recite šta vas je navelo da podozrevate?

— Ja sam u Arizoni čuo o vođi bande, koji navodno izgleda kao ovaj ovde u ćeliji. Jaši belu kobilu. Toliko!

Čuvar zakona se trže. Zar mu Frenk Klejton, njegov kolega, nije pričao da je vođa bande koji je napao njihovo naselje, jahao belu kobilu?

— Gde je vaš konj? — pitao je Mek Loverija.

— Pogledajte sami, šerife.

Sid Kolton se zadovoljno smeškao.

— I hoćemo, Keni.

Šerif je već bio na vratima. Pri pomenu ovog imena, zastao je i okrenuo se.

— Keni?

— Ako je to čovek za kojeg ga smatram, onda se zove Keni — uzvrati Kolton.

Šerif se vrati do ćelije.

— Vi ste mi rekli da se zovete Mek Loveri?

— Da, rekao sam.

— A on tvrdi da se zovete Keni.

Vođa bande je gledao mimo šerifa pravo u varalicu.

— Da li je to tako važno što tvrdi jedna mala, bedna izdajica, šerife? Svoje sumnje treba i da dokaže.

Sada je Kolton bio siguran u svojim predpostavkama. Čovek u ćeliji je rekao izdajica, čime je priznao da je vođa bande. Sada je samo važno da ga odvede na vešala.

— Hajdemo, šerife, treba još nešto da vam kažem — rekao je varalica i ispod oka pogledao zatvorenika.

— U redu, idemo — prihvati Behaj.

Vrata su se zatvorila s treskom za šerifom i Koltonom.

Mek Loveri je ostao sam, svestan da je ovo kraj.

— Ovog lupeža ću povesti sobom, kada budem krenuo na vešala — zakleo se samom sebi. Učiniću to, makar morao da pregrizem rešetke.

*
* *

Kolton i šerif su zastali kraj bele kobile.

— Hteli ste još nešto da mi kažete? — podsetio je čuvar zakona.

— On je u pitanju, sada sam siguran. Nazvao me izdajnikom. Napravili ste odličan lov, šerife. Vaš zatvorenik je znao moje ime. Predpostavljam da Keni ili Mek Loveri, kako se već zove, još od vremena, kada sam ga u Arizoni, prijavio vlastima, stalno sledi moj trag.

— Neću s tim da se petljam — odmahnu Behaj rukom.

— Nećete ga valjda pustiti na slobodu?

— Da vas možda nije strah?

Za nekoliko sati je ceo grad znao da u zatvoru sedi vođa bande. Za to se, naravno, pobrinuo varalica. Šerif je otišao na poštu i predao telegram svom kolegi, čuvaru zakona u Fort Bensu:

„Dođite u Las Animas i povedite sobom čoveka, koji je one kobne noći stajao kraj razbojnikove bele kobile. Krunski svedok!"

*
* *

Stigli su iste večeri vozom, šerif Klajton i Beri Benson.

Bat Behaj ih je dočekao na vratima svoje kancelarije. Uz njega je stajao sudija iz Puebla.

— Pre nego što uđete, imam još nešto da vam kažem — govorio je Behaj. — Kod mene u ćeliji se nalazi čovek, za kojeg tvrde da je vođa bande koja je napala Fort Bens.

— I taj čovek je tek tako, jednostavno, pustio da ga strpate u ćeliju? — iznenadio se stari šerif Klatjon.

— Pa tako jednostavno baš i nije bilo. Nego treba prvo da saslušate šta hoću da vam kažem. Pogledaćete tog čoveka, u prvom redu, vi, mister Benson. Možda ćete ga prepoznati. A sada da vidimo konja u koralu.

Beri Bensonu se ovaj zadatak nije dopao. Strahovao je od osvete razbojnika. Ipak, nije smeo da od-

bije. Kada je ugledao konja, spontano je uzviknuo:

— Smeo bih da se opkladim da je to njegov konj, a onda oprezno produžio: u Sjedinjenim Državama ima mnogo belih konja.

— A sada da vidimo mog zatvorenika.

Mek Loveri je stajao okrenut prema prozoru. Znao je da je sve gotovo i nije se plašio smrti. Jedino ga je mučilo to što će biti obešen pred očima omraženog izdajnika.

— Okrenite se, Mek Loveri — naredi šerif odlučno.

— Šta je sada?

— Ovde su dva čoveka koji žele da vas vide.

Mek Loveri se okrete. Odmah je poznao Beri Bensona.

I Benson je njega prepoznao i neoprezno rekao:

— On mi je spasao život — a onda uplašeno stavio ruku na usta.

— Jeste li ga prepoznali? — upitao je Behaj.

— To nisam smeo da kažem mister — šaputao je nedaleko od ćelije. — Da vas nije onda bilo, bio bih mrtav.

Sudija je stavio naočari i obratio se zatvoreniku:

— Šta imate da izjavite?

— Ja sam sa svojim ljudima napao Fort Bens.

— Mislim da to već danas možemo okončati — zaključio je sudija, obraćajući se šerifu. — Svedoci nam nisu potrebni, jer je zločinac priznao.

Nekoliko minuta kasnije u kancelariji su ostali samo Bat Benson, šerif iz Las Animasa i zatvorenik.

— Od kada je taj Kolton u gradu, šerife?

Behaju je bilo drago što je sam zatvorenik skrenuo razgovor na drugu temu.

— Od pre nekoliko meseci.

— Šta radi ovde?

— Kocka se.

— To neće dugo činiti.

Bat Behaj se trže.

— Šta time hoćete da kažete?

— Umreće pre nego što ja stignem na vešala.

— Gde su vaši ljudi?

— Ja nisam izdajica, šerife.

— Recite mi, možda vas to može spasti.

— Ne želim da se spasavam.

* * *

U međuvremenu je Kolton samo podjarivao vatru. U „Kolorado" salunu vladala je napregnuta atmosfera. Varalica je huškao ljude.

— Mi imamo dokaze da je on razbojnik!

Među ljudima u salunu nalazio se sudija koji je sve vreme bio veoma uzdržan. Jedino što je rekao bilo je:

— Znam svoju dužnost. Ovde linčovanja neće biti.

U tom trenutku je u salun stupio Hal Džes. Niko na njega nije obraćao pažnju. Nije mu promaklo šta je sudija na kraju kazao.

* * *

Hal Džes je pratio razgovor, ali još uvek nije mogao da odgoneta

o čemu se radi. Tek kada su se četvrt sata kasnije otvorila vrata i Mek Loveri ušao u pratnji šerifa, puklo mu je pred očima. Bilo mu je čudno, kako je vođa mogao da dozvoli da ga uhapse.

Mek Loveri je zastao na vratima i pogledom kružio po lokalu. Najzad se zaustavio na Hal Džesiju. Ovaj se pretvarao da ne poznaje zatvorenika.

— Nastavite dalje — naredi mu šerif.

Mek Loveri prođe pored svoga čoveka prema sudijskom stolu.

U salunu je zavladao tajac.

Sudija Kruk obrisa naočari.

— Otvaram suđenje! Vaše ime!

Mek Loveri upitno pogleda Džesija. Pitao se da li je Dok Holidej uspeo da obavi zadatak kojeg se primio.

— Pitao sam vas za ime — ponovi sudija.

— Zovem se Džon Keni.

— Dakle, vi ste šerifu naveli lažno ime?

— Da.

— Gde se sada nalazi vaša banda? — glasio je sledeće pitanje.

Džesi Hal je zaustavio dah. Šta li će sada njegov gazda reći?

Nije ništa odgovorio.

— Nešto sam vas pitao. Mislite na to da od vašeg odgovora zavisi presuda.

Mek Loveri se grohotom nasmeja.

— Da me nećete možda pomilovati ako izdam svoje ljude?

Kruk obori glavu. Na ovo pitanje je jedino mogao da odgovori sa:

— Ne.

— Možda biste mogli da u uže od irske konoplje upletete jednu svilenu nit, koliko da me ne žulji. Hvala, vaše milosti, odričem se takve povlastice.

Džesi je odahnuo sa olakšanjem. Nije ni pomišljao na to da svome vođi pomogne. Najbolje uostalom i da ga obese, čime bi se toga opasnog čoveka svi za uvek oslobodili.

Suđenje je nastavljeno.

— U redu, nećete da kažete. Ja ne mogu ni da vas prinudim. Pred svedocima ste priznali napad na Fort Bens. Mogu da izreknem presudu, ona glasi: osuda na smrt vešanjem.

Sid Kolton je stajao nekoliko jardi udaljen od sudijskog stola. Likovao je.

— Svi ćemo sutra biti prisutni.

— Možda — uzvrati Mek Loveri i munjevito stupi u akciju. U jednom skoku se stvorio do šerifa Behaja i istrgao mu vinčesterku iz ruke, onda je stao uz Hala Džesija i prosiktao:

— Poteži svoj kolt! — naredio je.

Džesi je bez progovora poslušao.

I Sid Kolton je znao šta mu se sprema. Bacio se na pod i izvukao oružje.

— To ti neće koristiti, lupežu. — siktao je Mek Loveri, repetirajući pušku.

Ljudi u salunu su stajli kao ukopani. Niko se nije usudio ni da trepne. Uostalom, i kako bi, kada je uz šank stajao čovek spreman na sve.

Stvari su, međutim, uzele neočekivani tok. U lokalu nije bio samo jedan Juda. Hal Džesi je stajao iza svoga vođe i u poslednjem trenutku promenio mišljenje. Naslonio je kolt Mek Loveriju na leđa.

— Bacite pušku!

Džesi se prevario u računu. Trebalo je da zna da njegov gazda neće tako brzo odustati. Postupio je kratkovido, plašio se da će sada neko u salunu posumnjati da ima neke veze sa zatvorenikom.

Mek Loveri samo baci pogled preko ramena i procedi:

— Sve mi je jasno. Znam ko je bio doušnik ovog lupeža.

Neočekivano, zamahnuo je teškom vinčesterkom i kundakom udario Džesija po glavi. Ovaj pade kao pokošen i ispusti oružje.

Posle ove izdaje Mek Loveri je, na svoju nesreću, nekoliko trenutaka razmišljao o svojoj bandi, što mu je odvuklo pažnju. Zbog toga je i on dobio udarac po glavi i onesvestio se. Savldao ga je šerif Behaj.

Igra je bila završena. Sada su ležali jedan uz drugoga razbojnik Hal Džes i njegov vođa Mek Loveri.

— Hajde, pomozi mi, treba ih odneti u zatvor.

Noć se ponovo spustila nad Las Animas. Varalica i bivši robijaš Sid Kolton još uvek je izbegao zlu sudbinu.

* * *

Voda Purgatuar reke svetlucala se pri bledoj mesečini. U šipražju su kreketale žabe. Jahač je upravo prelazio reku.

Bio je to Džesi Hal. Lice mu je bilo podbulo i modro a levo oko zatvoreno.

Rili je čuo topot kopita i skočio.

— Neko dolazi!

Kada se jahač približio logorskoj vatri kliznuo je iz sedla. Svi su ga poznali.

— Šta je to s tobom! — pitao je Rili, videći Džesijevo podbulo lice.

Razbojnik proguta pljuvačku.

— Mek Loveri — procedio je gnevno kroz zube.

— Mek Loveri? — ponovi Rili, gotovo bogobojažljivo.

— Ti si ga, dakle, video? — umeša se Foster.

— Sutra će biti obešen — objašnjavao je Džesi, a onda ispričao šta se dogodilo.

— Ti si hteo da ga izručiš dželatu u ruke? — zaključio je Foster gnevno.

U „FORUMOVOJ" EDICIJI
„OGNJEM I MAČEM" SVAKE
DRUGE SUBOTE
NAJPOPULARNIJI PISCI SVETA
VODE VAS NA UZBUDLJIVO
PUTOVANJE KROZ ISTORIJU

DOBRA
KNJIGA VIŠE NIJE SKUPA!

— Nema govora o izručivanju. On daleko ne bi dospeo ni sa vinčesterkom ni bez nje. Međutim, stajao je uz mene, pa sam morao da ostavim utisak da sa njim nemam nikakve veze. — Naravno, podmukli Džesi je prećutao da je Mek Loveri uporno odbijao da odgovori gde se nalaze njegovi ljudi.

— Šta sada da činimo? — pitao je Rili.

— Videćemo kako ga vešaju — predloži Džesi pun mržnje.

Nekoliko sekundi niko ništa nije kazao, a onda se oglasi Meksikanac.

— Zar mu nećemo pomoći?

— Ja neću ni prstom da mrdnem — odbijao je Hal Džesi.

— A šta je s vama ostalima? — pitao je Meksikanac Fernando.

Međutim, pre nego što je bilo ko nešto kazao, ponovo se umešao Džesi.

— Ja ću vam predložiti nešto drugo, ljudi. Napašćemo Las Animas u vreme kada budu vešali gazdu. Svi građani će biti tamo okupljeni.

*
* *

— Ne mogu više — ječao je Čarli Bas, sedeći ispred Doka Holideja u sedlu. — Ostavite me da ležim bilo gde.

— U blizini se nalazi jedan ranč; tamo ću vas smestiti.

— Nipošto da me obese tamo. Ne Dok, ostavite me ovde na pašnjacima.

— Ne govorite besmislice — preseče ga Holidej.

U stvari, želeo je da se što pre oslobodi ovog čoveka. Hitao je u Las Animas da bi sprečio ono najgore. Trebalo je prevaliti još deset milja do grada. Ranjenik je mogao svakog trenutka da izgubi svest.

Tako je i bilo. Čarli Bas najednom klonu, pa je Džordžijanac morao da zaustavi konja, Nisu smeli dalje, ranjeniku je bio potreban odmor.

Holidej je seo kraj razbojnika i pripalio cigaretu.

Još deset milja, mislio je. Iznenada mu ispade cigareta iz usta. Čuo je topot kopita. Izvukao je revolver i čekao.

Bila je to Mek Loverijeva banda, na čijem čelu je jahao Džesi Hal.

— Ostavite pucaljku u opasaču, mister — doviknu mu Holidej.

— Ko ste vi?

Dok Holidej je samo nejasno mogao da vidi obrise ljudi, ali je slutio koga ima pred sobom.

— Mi se poznajemo.

— Odakle? — upita Džesi.

— Iz planina.

Razbojnik je neko vreme razmišljao. Postojao je samo jedan stranac, koji je znao njihovo skrovište u planinama, Dok Holidej.

— Onda ste dakle, vi...

— Da, ja sam.

— Otkud vi ovde?

— Postavljate pitanja kao učitelj. No, odgovoriću vam: dolazim iz planina.

Holidej bi mu sigurno dao brz i kratak odgovgr da mu nije bilo stalo da ih zadrži.

Ostali jahači su se približili. Nijedan od njih nije primetio ranjenika na zemlji.

— Vi, dakle, dolazite iz planina? — zaključi Džesi. — Trebalo vam je vraški dugo da stignete u preriju.

— Moja stvar.

— Svakako — složio se Hal Džesi. Još uvek nije bio na čisto kako da se ponaša prema Holideju. Znao je da je veoma opasan čovek, pa nije hteo da kuša sudbinu.

— Krenuli smo preko u Kanzas — slagao je razbojnik. — Ljudi ovde u Koloradu, nemaju više dovoljno vazduha.

Holidej je prihvatio ovo objašnjenje.

— Nije loša ideja. Mek Loveri je sličnog mišljenja.

— Šta znate o njemu? — trže se Džesi.

— Treba da vam izručim njegove pozdrave i prenesem poruku. Rekao je da nestanete odavde.

— Dakle, govorili ste s njim?

— Svakako, zbog toga sam i dojahao u planine. Znam da nameravate da napadnete Las Animas.

Džesi zazvižda kroz zube.

— Prokletstvo, odakle to znate?

— Nije važno. Delim Mek Loverijevo mišljenje. Gubite se odavde!

Rou Rili je priterao svoga konja kraj Džesijevog.

— On zna više nego što govori, Hal. Moramo ga malo pritisnuti.

Holidej je držao svoje revolvere u rukama.

— Pre nego što me pritisnete, mister, bićete mrtvi.

U to se Rili setio noći u planinama.

Hal Džesi se odupro obema rukama u vrh sedla.

— Znači bili ste tamo, Dok...

U razgovgru ih je prekinulo ječanje ranjenika.

— Ko je to?

— To bi vi trebalo da znate.

— Čarli Bas?

— Možda se tako zove.

— Kuda ste se uputili sa njim?

— U Las Animas.

— U tom slučaju ste mirno mogli da ga ostavite i gore u planinama — dobacio Rou Rili hladno.

Hal Džes odahnu sa olakšanjem. Ako Holidej namerava da polumrtvog razbojnika vuče sobom u grad, onda imaju dovoljno razloga da sprovedu svoje namere u delo.

— Samo još jedno pitanje, Dok. Šta nas u gradu očekuje?

— Metak ili konopac, možete da birate!

— Otkud vi to znate?

— Zašto to pitate, ako sumnjate da nešto znam.

— Zar nisam kazao — umešao se ponovo Rili — da nas je on izdao.

— Ne govori gluposti — preseče ga Džesi. — Naš plan je mogao da sazna samo od Čarlija Basa, a osim toga još nije stigao u grad.

— Znači, moramo da ga sprečimo da nastavi put — upade Foster i odmah se maši za kolt.

Dok Holidej pri blagoj svetlosti mesečine primeti ovaj pokret i odmah opali.

Foster kriknu. Metak mu je probio desnu mišicu.

— Sledeći koji bude ovako nešto pokušao, neće više imati da bira između metka i konopca u Las Animasu.

Holideju je bilo sasvim jasno u kakvoj se opasnosti nalazi. Ako ga razbojnici ozbiljno napadnu, izgubljen je. Možda bi još nekolicinu mogao da izbaci iz sedla. Međutim, bio je sam, a njih mnogo.

Ipak, brza Holidejeva akcija ostavila je snažan utisak na razbojnika koji je sada bio vođa.

— Činite ono što kažem — naredi Džesi. Stajao je u neposrednoj blizini Holideja, pa bi prvi metak mogao baš njega da pogodi.

— Pogodio me je u desnu mišicu — jaukao je Foster.

Džesi se nemilosrdno nasmeja.

— Onda možeš odmah da ostaneš sa njim. Možda će te odvesti u Las Animas. Za lekara jedan ranjenik više ili manje, ne predstavlja problem.

— Zar ti to govoriš ozbiljno?

— Svakako. Sa čovekom kome je ranjena desnica ne možemo ništa.

Foster žestoko opsova.

— Ti kao vođa ne vrediš ni dve pare, ni dva centa, kao uostalom ni Rou Rili. Bez Mek Loverija smo nula — ništa! Bez njega ćemo pravo na klanicu.

— Zaveži tu gubicu, inače ću ti je ja zatvoriti olovom — brecnu se Džesi, okrete konja i obrati se ostalim razbojnicima: — Ljudi, jašimo dalje. Holidej ne može pre nas stići u grad, jer vuče ranjenog Basa. Dok on stigne u Las Animas, mi ćemo imati pare u džepovima i biti preko sedam brda i planina.

Krenuli su. Uz njih je bio i četvoropreg, kola sa arnjevima, gde je trebalo da smeste plen.

Holidej je gledao za njima. Vratio je revolver u opasač.

Topot kopita povratio je Čarliju Basu svest.

— Ko je to bio? — upitao je ječeći.

— Vaši prijatelji — uzvrati Džordžijanac. — Moram vas ovde ostaviti. Ne može drugačije.

— Šta će biti sa mnom? — jadikovao je lupež.

— Poslaću nekoga po vas!

* * *

Kada je Mek Loveri otvorio oči, prvi zraci sunca već su se probijali kroz rešetke u ćeliju. Zatvorenik je

osećao tup bol u potiljku. Bilo mu je teško i da razmišlja. Sećanje mu se sporo vraćalo.

Opipao je potiljak i ustanovio da ima veliku čvorugu.

Mek Loveri ustade sa ležaja i gotovo se onesvesti od bola. Morao je da se nasloni na zid da bi se održao na nogama.

Čuo je šerifov glas. Bat Behaj je prišao vratima ćelije.

— Kako ste? — upitao je muklim glasom.

— Ko me je to onesvestio?

— Ja sam to bio, Mek Loveri — odgovori čuvar zakona.

— Vi, dakle? Dobro, šta je sa Džesijem?

— Ko je Džesi?

— Onaj što sam ga onesvestio.

— Da možda ne pripada bandi?

— Pripada — procedi vođa kroz zube.

— Zar još uvek nećete da kažete gde su vaši ljudi? To uostalom više i nema nikakvog značaja za vas.

Osuđenik priđe rešetkama.

— Čujte me, šerife! Čak i kada bih hteo da vam kažem gde su mi ljudi sada ne bih mogao. Jedan je bio juče ovde u gradu, što znači da su ostali negde u blizini.

— Oni verovatno računaju s tim da vas oslobode.

Mek Loveri se gorko nasmeja.

— Videli ste juče sopstvenim očima kako se odnose prema meni. Cela banda me mrzi kao kugu. Zaziru

jedino od moga korbača. Ništa im više ne odgovara, nego da me vide obešenog.

Bat Behaj priđe još bliže ćeliji i upita:

— Šta imate sa Sidom Koltonom?

— Zar vam nije pričao?

— Pričao je, ali to je bila samo prijavljivanje vlastima.

— On za drugo i ne zna. Misli da ga gonim zbog izdaje.

— A šta je u pitanju Mek Loveri?

— Zbog njegove izdaje je moj mlađi brat izgubio život.

— Dakle, tako? Zbog toga želi da budete obešeni?

Nastalo je mučno ćutanje, koje je Mek Loveri najzad prekinuo.

— Kada će to biti?

Šerif obori glavu. Bilo mu je teško da odgovori.

— Za jedan sat. Sudija želi da uhvati onaj raniji voz za Pueblo, inače bi se presuda izvršila kasnije.

Šerif iz Las Animasa vratio se za svoj pisaći sto, pušio je i piljio u prašnjavi pod.

Mek Loveri je opet stajao na prozoru i gledao u sunce. Bilo je to sunce, koje je toga dana trebalo poslednji put da vidi. Razbojnik je mislio na svoga brata i svoga starog oca. Kakva sreća što više nisu živi. Niko od njegove porodice neće saznati šta se ovih dana dogodilo u Las Animasu.

Mek Loveri se okrete od prozora.

— Imate li cigaretu za mene? — upitao je šerifa.

Behaj ustade od stola i ponudi zatvoreniku duvankesu.

Šerif pođe nazad prema stolu, ali zastade na pola puta.

— Grom i pakao, zar ništa ne znate o tom lupežu? Mora biti da je grozan osećaj, umreti zbog izdaje jednog takvog tipa.

— Znam nešto, ali ne ono što bi vas moglo da zanima. Sedeo je dugi niz godina u robijašnici u Oklendu. Optužba je glasila ubistvo, ali ga nisu obesili jer je bio maloletan.

— Isteraćemo ga iz grada. Više ne mogu da učinim — promrmlja šerif.

Mek Loveri je shvatio ove reči.

— Dajte mi kolt sa jednim metkom. Neka bude samo jedan jedini metak u dobošu. Taj metak uzmite iz moga opasača, prvi je do kopče. Ime onog izdajnika je urezano na njemu.

Mek Loverijev opasač ležao je na šerifovom pisaćem stolu. Behaj je neodlučno izvukao metak, na kojem je bilo urezano ime Sida Koltona.

— Ja vam ne mogu dati ni kolt ni metak, Mek Loveri, to i sami znate. Proteraću ga iz grada kao šugavog psa, pošto sam uspeo da proteram i Doka Holideja, svakako ću i...

— Šta ste učinili? — prekide ga razbojnik iznenađeno. — Proterali Holideja iz grada?

— Svakako, revolveraš mi ovde nije potreban!

Vođa bande se uhvati za glavu.

— Baš Doka Holideja? A ja sam ga poslao u planine.

Behaj se trže.

— Poslao sam ga do svojih ljudi, šerife.

— Dakle, on ipak pripada bandi?

Mek Loveri odmahnu glavom.

— On nikada nije pripadao otpad-

nicima, niti će pripadati. On u stvari, vama pripada, samo što to vi niste shvatili. Vinuo se u sedlo da bi zadržao moje ljude.

— Zna li on gde se nalaze vaši ljudi?

— Zna.

Osuđenik je u nekoliko reči ispričao šta se dogodilo u Raton planinama.

— A o tome nije rekao ni reč!

— Dok Holidej nije izdajnik. Vi ste izgnali iz grada čoveka koji je krenuo u opasan put samo da bi Las Animas spasao od napada.

Čuvar zakona je nervozno šetao gore-dole.

— Kakva ludost! Da ste mi samo jednu reč rekli odjurio bih u planine...

— Odande se ne biste vratili — prekide ga razbojnik. — Postoje samo dva čoveka, koji mogu da izađu s mojom bandom na kraj, jedan je Dok Holidej, a drugi sam ja.

— Kako to da je jedan od vaših ljudi sinoć bio u gradu?

— To ni ja ne mogu da protumačim.

U tom trenutku se čulo kucanje. Šerif priđe vratima i otvori ih. Sudija Kruk je bio na pragu.

— Vreme je — kazao je kratko.

Mek Loveri je mogao kroz vrata da vidi glavnu ulicu. Crnela se od ljudi.

Sudija priđe ćeliji.

— Imate li još nešto da kažete? — upitao je i izvukao svoj srebrni sat iz časovnika.

Sudiji se žurilo. Već je mnoge ljude video na vešalima, pa ovo za njega nije predstavljalo nikakav događaj.

— Nemam više šta da kažem — odvrati Mek Loveri.

Krup skide naočari i poče da ih glača.

— Možda biste hteli da nam kažete gde su vaši ljudi.

— Ako se ne varam, na to pitanje sam vam još juče odgovorio.

— To nije bio odgovor, čoveče. A sada dosta, nemam vremena. Izvedite ga, šerife.

Bat Behaj skide ključeve sa eksera i priđe ćeliji. Otvorio je bravu i ušao.

— Moram da vam vežem ruke na leđa — rekao je kao da se izvinjava.

— Ako baš morate — uzvrati Mek Loveri i okrete se.

Šerif se maši desnom rukom za džep da bi izvadio kožni remen. U tom trenutku vođa bande se okrete. Udarac pesnice kojim je pogodio šerifa, mogao bi da onesvesti i bika.

Samo delić sekunde kasnije Mek Loveri je držao šerifov kolt u ruci.

Sudija uplašeno podiže ruke.

— To ne možete činiti — mucao je.

— Nego ću vas možda da pitam!

Samo nekolicina ljudi koji su stajali najbliže kancelariji primetili su šta se dogodilo i uplašeno počeli da uzmiču.

— Šta se dogodilo? — povikao je Sid Kolton, koji se držao po strani.

— Savladao je šerifa — dovikivali su ljudi s vrata.

— Ljudi, potežite koltove! — urlao je Kolton. — Ne sme da umakne! On je ubica.

Nekolicina doista potegoše revolvere i uperiše cevi na šerifsku kancelariju.

Mek Loveriju nije padalo na pamet da napušta ovu prostoriju. Ugurao je sudiju u ćeliju i zaključao vrata.

— Ovde ste bolje smešteni, mister — rekao je, a onda pogledao onesvešćenog šerifa, dodajući: — Ovaj će mirovati bar pola sata. — Nogom je zatvorio vrata kancelarije.

Bio je slobodan, imao kolt i dvojicu zatvorenika. Međutim, bilo mu je stalo samo do jednog čoveka, do Sida Koltona. Čuo je glas omraženog čoveka na ulici.

* * *

Hal Džesi je jahao iz pravca istoka, prema Las Animasu. Sledili su ga razbojnici. Iz daleka je ugledao gomilu pred šerifskom kancelarijom.

— Nismo zakasnili — doviknuo je Rou Rili, preko ramena.

— Zar se nećemo podeliti, Hal?

— Hoćemo, svakako. Trojica neka pođu sa mnom a ostali neka čekaju na moj znak.

Taj znak je trebalo da bude revolverski hitac.

Sjahali su s konja ispred saluna „Kolorado" i vezali životinje za prečke, a onda se umešali u gomilu.

Pošto je Hal Džesi video revolvere u rukama nekolicine građana, pitao je jednog dečaka, šta se ovde zbiva.

— Savladao je šerifa.

— Ko to?

— Razbojnik kojeg su hteli da obese.

Džesi Hal pođe oprezno prema prozoru ćelije i ugleda sudiju, kako sedi na drvenom krevetu. Razbojnik je izvukao kolt i uperio ga u Mek Loverijeva leđa.

— Ruke u vis, gazda, ili bacite revolver.

— Šta ćete vi ovde? — upitao je vođa ne okrećući glavu. Poznao je glas svoga čoveka.

— Da vas vidimo obešenog.

— Jeste il sreli Holideja?

— Da.

— Zar vam nije naredio da se gubite?

— Vi nemate više šta da nam naređujete.

Neko vreme niko ništa nije rekao, a onda je Mek Loveri pokušao da urazumi svoga čoveka.

— Džesi, pozovi ljude i nestanite odmah iz grada. Nemate nikakvih šansi, šerif je pozvao trupe vojnika. Doći će podnevnim vozom.

— Dok te trupe stignu, imaćemo pune džepove dolara.

— Ili usijano olovo u glavi.

Sudija je pratio ovaj neobičan razgovor i naslutio šta se sprema.

* * *

Kada su se vrata otvorila i Mek Loveri izašao na ulicu podignutih ruku, Sid Kolton odahnu sa olakšanjem. Povikao je histerično.

— Sada će da visi!

— Bravo! — prihvatiše neki. Svi građani su se okupili u glavnoj ulici, da ne bi propustili značajan događaj. Potpuno su zaboravili na šerifa.

Hal Džes je išao odmah iza sudije, a do njega Rili i Meksikanac Fernando. U opštoj gužvi niko nije primetio da su uperili oružje na sudijina leđa.

Džesi se naže i došapnu Riliju:

— Kada budemo napustili grad, vrati se do ostalih, neka počne za deset minuta. Ruši i ubijaj sve što ti se prepreči na putu ali bez pucnjave, jesi li razumeo?

— Da.

— Ostavite kola. Kada sve bude gotovo, odvojeno ćemo napustiti

grad. Svako neka jaši u drugom pravcu, a sutra ćemo se sresti u Karsonu.

Van grada, nedaleko od groblja, na jednoj uzvišici nalazilo se drvo bez lišća. Služilo je kao vešala.

Kada su stigli tamo, Sid Kolton opomenu ljude.

— Vežite mu ruke na leđa.

— Hodi, pokušaj da to učiniš, lupežu — promrsi Mekloveri.

Kolton prsnu u smeh.

— Ovo je najbolji vic koji sam ikada čuo. Osuđenik pod vešalima mi preti!

Niko ga nije podržao, niti je obraćao pažnju na njega. Jedan čovek je, međutim, čuo izgovoreno ime i zaboravio na svaku opreznost: Hal Džesi. Došapnuo je Mek Loveriju:

— Sid Kolton? Zar to nije onaj momak koji nas je odao u Preskotu?

Pošto je to rekao glasno, svi okupljeni okretoše glave prema Džesiju i setiše se događaja u „Kolorado" salunu.

Mek Loveri odgovori:

— Da, to jeste čovek koji nas je odao.

— U tom slučaju neće još dugo biti na nogama — prosikta Džesi.

Spiser je prebacio uže preko grane i rekao svečano:

— Sve je spremno!

Taj čovek nije ni slutio, da se baš u tom trenutku razbojnik Rou Rili nalazi u njegovoj kući i drži uperen kolt na njegovu ženu.

* * *

— Dolare!

— Nemamo ništa — mucala je žena, govoreći istinu.

U kući gradonačelnika u tom trenutku se događalo nešto slično. Tako je bilo gotovo u svakoj kući. Međutim, sve se dešavalo u tišini, bezglasno.

— Okrenite se, gazda, da vam vežem ruke — naredi Džesi.

Mek Loveri više nije imao šta da izgubi. U jednom skoku bacio se na Džesija i povukao na zemlju. Kotrljali su se po prašini. Vođa bande je bio jači i onesvestio protivnika.

Kada je Mek Loveri hteo da podigne kolt, zagrme pucanj.

— Mogao sam da vam saspem metak u glavu — vikao je Sid Kolton — ali hoću da vas vidim obešenog.

Nekoliko minuta kasnije Mek Loveri je ležao vezan na zemlji.

* * *

Konj je bio okupan u znoju. Jahač je iscrpljenu životinju zaustavio pred šerifskom kancelarijom i skočio iz sedla. Bacio je jedan pogled niz pustu glavnu ulicu a onda ušao u kancelariju. Zastao je kod samog praga iznenađen.

— Prokletstvo, šta se ovde zbiva?

Ugledao je onesvešćenog šerifa na sred prostorije. U dnu se nalazila peć a na njoj kanta s vodom. Slavni kockar izruči svu vodu Batu Behaju na glavu.

Šerif otrese glavu i najzad otvori oči.

SVAKOG DRUGOG
ČETVRTKA

NAJLEPŠE
LJUBAVNE PRIČE

SVETSKI HIT
SVETSKI HIT

ZLATNI

KUPIDON

— Kako ste dospeli ovamo, Holidej? — upitao je još uvek ošamućen.

— Šta se ovde dogodilo, šerife?

— Umakao je.

— Ko? Zar Mek Loveri?

— Da.

— Gde su ostali razbojnici?

— Koji razbojnici?

— Hajdemo, nešto nije u redu, nema žive duše u glavnoj ulici.

Bat Behaj protrlja slepoočnice, uze vinčesterku i pođe napolje. U tom trenutku prilazila im je jedna žena. Kosa joj je bila razbarušena.

— Pomozite nam — mucala je jedva razumljivo. — Uspela sam da umaknem u poslednjem trenutku. Razbojnici su u gradu.

— Gde su građani? — pitao je Džordžijanac.

— Posmatraju vešanje razbojnika — uzvrati žena.

— To sam i mislio — uzviknu kockar. — Samo ih on može zaustaviti.

— Ništa više ne shvatam, Holidej.

— Nije ni potrebno. Idite i osedlajte konje. Činite ono što vam govorim, belu kobilu i vašeg konja.

Bat Behaj odmahnu glavom, ali izađe da izvrši naređenje.

Holidej je pogledom lutao po kancelariji, tražeći Mek Loverijev opasač. Najzad ga je otkrio kraj police za puške, pričvrstio oko struka i napustio kancelariju.

U tom trenutku iz „Kolorado" saluna dopre krik.

Holidej pređe na drugu stranu ulice i gurnu vrata.

Kelner Triton je ležao na podu, a nad njim klečao Rou Rili. Zamahnuo je koltom da onesvesti kelnera, međutim, Holidejev metak ga je sprečio.

Ranjeni Rili se okrete i uzviknu:

— To ćeš mi platiti, pseto!

Drugi metak je razbojnika oborio na zemlju. Ovog puta je Triton opamio. Podigao je Rilijev kolt sa zemlje i pucao zločincu u leđa.

Holidej ponovo istrča na ulicu. Šerif je upravo izvodio konje iz korala.

— U sedla! — naloži Džordžijanac i vinu se na leđa svog umornog konja.

— Šta smerate? — pitao je čuvar zakona.

— Odmah ćete saznati. Grad vrvi od razbojnika, moramo po njega.

Galopirali su niz ulicu, Holidej je vodio Mek Loverijevu belu kobilu.

— Koga to hoćete da dovedete? — vikao je šerif za kockarem.

— Čoveka kojeg hoćete da obesite. Samo on može da zadrži bandu.

Omča je već bila na Mek Loverijevom vratu, a ruke vezane na leđima. Stajao je pod drvetom oborene glave i čuo Spisov grohotan smeh.

— Sada više ne moramo da hitamo sa vešanjem. Imamo vremena.

— Šta znači „imamo vremena"? — negodovao je Sid Kolton, sve vreme sa strahom gledajući onesvešćenog Džesija. Morao je da uhvati maglu pre nego što se ovaj osvesti.

Sa železničke stanice dopirao je zvižduk lokomotive.

Sudija Kruk pogleda još jednom na svoj časovnik i ljutito odmahnu glavom.

— Prokletstvo, moraću da sačekam veče!

— Imaćete vi još posla — dobaci Kolton i pokaza na Džesija. I ovaj pripada bandi, najbolje i njega odmah obesite.

Mek Loveri podiže glavu prema varalici.

— Ni ti lupežu nećeš još dugo hodati zemljom. Ja nisam mogao da te sredim, ali ako se ne varam, drugi će to mesto mene učiniti.

Kolton se grohotom nasmeja.

— Mislite možda na ovog ovde? — reče pokazujući Džesija.

U opštoj gužvi niko nije obraćao pažnju na jahače a ni topot kopita koji se približavao i sve jasnije čuo.

Mek Loveri je otvorio oči, upirući pogled u sunce. Misli su mu bile daleko u staroj kući u bostonskoj luci.

Iznad glava okupljenih ljudi zagrme hitac.

Odjednom se stvorio pred njima, a njegovi niklovani koltovi blistali su na suncu. Lice mu je bilo kao od kamena isklesano.

— Oslobodite ga! — naredio je glasom oštrijim od sečiva noža.

Konopac presečen metkom visio je sada na vratu vođe bande. Bio je to majstorski pogodak kockara Džona Holideja sa rastojanja od trinaest jardi.

Šerif izvuče nož iz džepa i oslobodi zatvorenika veza. Odmah zatim Dok Holidej pruži Mek Loveriju opasač.

— Evo, uzmite!

Otpadnik bez reči pričvrsti opasač, a onda upita muklim glasom.

— Šta to treba da znači, Dok?

— Vaši ljudi su u gradu.

— To sam i slutio.

Bat Behaj dovede belu kobilu.

Pre nego što su ljudi okupljeni oko drveta za vešanje uspeli da se pribéru, tri jahača su već grabila u ludom galopu prema gradu.

Sid Kolton izvuče revolver i htede da puca za jahačima, ali mu sudija izbi oružje iz ruke.

— Ostavite se toga, čoveče, šerif zna šta čini!

Iako je bio odlučan, sudija nije mogao ni da nasluti šta se zbiva. Kolton je kiptao od gneva.

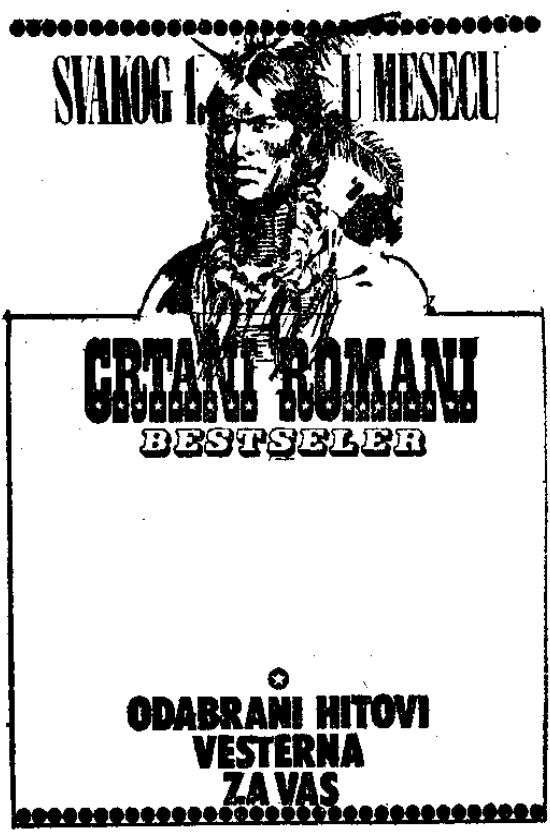

SVAKE SUBOTE

VAJAT ERP

★

AVANTURE LEGENDARNOG ŠERIFA VAJAT ERPA

★

— Ljudi, kako ovo možete da trpite? Ceo Kolorado će vam se smejati.

Kolorado, međutim, nije imao razloga za smeh. Nad onim što se u gradu na reci Arkanzas događalo, moglo se samo plakati.

Žestoku raspravu prekinuli su revolverski hici koji su dopirali iz glavne ulice Las Animasa.

* * *

Tri jahača su stigla do prvih kuća. Ulice su bile puste.

— U kućama su! — doviknu Holidej i zaustavi konja.

Odjeknuli su prvi pucnji iz Mejerove prodavnice.

Foster je upravo sa dvojicom razbojnika ispraznio prodavnicu. Držeći kolt u levoj ruci, naredio je ljudima.

— Hajde, momci, skidajte ih s konja! To su Dok Holidej i šerif... — Tek onda je prepoznao Mek Loverija. — Nije moguće, gazda!

— Ovo je tek početak — rekao je Džordžijanac, kada metak Mek Loveriju skide šešir s glave.

Na drugoj strani ulice nalazila se Portonova konjušnica. Vlasnik je ležao u svojoj kući, teško ranjen. Razbojnik Džoe Farli je ranio Portona i upravo počeo da pretura ormane kada na ulici odjeknuše pucnji.

— Prokletstvo, ovde se nešto nepredviđeno dešava! — uzviknuo je i istrčao napolje.

Na kapiji je zastao kao okamenjen, videći trojicu jahača na suprotnoj strani ulice.

— Prokletstvo, gazda! — uzviknuo je i potegao kolt neodlučan da li da puca ili ne.

Holidej ga je srećom primetio, povukao obarač i pogodio Farlija u desnu mišicu. Onako ranjen, lupež se dokotrljao ponovo do kapije i povukao iza ograde motreći na ulicu kroz šupljinu na dasci.

— Sada dolazi obračun, momci! — siktao je besno. Nanišanio je na Holideja, ali mu je ruka drhtala. Kockar se izmakao a Mek Loveri ostao da stoji gde se zatekao.

— Ovako ne ide, ljudi — govorio je šerifu i Džordžijancu. — Ne možemo oslobađati kuću po kuću. Vratio je kolt u opasač i stao na sred glavne ulice.

— On mora da je poludeo — ječao je šerif.

— Pustite ga — umirivao ga je Holidej. — Možda je to jedini način da izađe na kraj sa razbojnicima.

Mek Loveri je ostao na sred ulice kao živa meta kuršumima svojih ljudi.

Međutim, nijedan metak nije bio ispaljen.

— Ako ne želite svi da umrete, izlazite iz kuća, vinite se na konje i bežite! — vikao je vođa.

Svi razbojnici su stajali na prozorima i držali oružje na gotovs.

Još ni jedan metak nije bio ispaljen. Ljudi su oklevali.

— Izlazite napolje, prokleti psi!

Niko nije izlazio. Možda bi poslušali njegovo naređenje da je stajao sam. Međutim, iza njihovog gazde stajao je šerif Las Animasa.

Hal Džesi se osvestio i ustanovio da je vezan. Ugledao je Meksikanca Fernanda, a onda prazno mesto ispod vešala.

— Zar su ga već odneli?

— Odveli su ga.

— Kako? Ko?

— Holidej je u poslednjem trenutku metkom presekao omču.

Džesi se uhvati za glavu.

— Prokletstvo, ništa ne shvatam!

Kolton se blagovremeno sakrio, nameravajući da što pre umakne. Tle u Las Animasu postalo je prevruće za njega.

*
* *

— Zar nije bolje da uhvatimo maglu dok je vreme? Možda je gazda u pravu? — oprezno je upitao jedan od razbojnika.

Foster se okrete od prozora i brecnu se.

— Zar se bojite jednog jedinog čoveka? Zar vam nije dosta njegovog korbača?

— Dok Holidej je s njim.

— Dok Holidej — promrsi Foster. — S njim imam da sredim račune

Dva razbojnika su ostavila Fostera da sam sređuje račune i krenula napolje.

Mek Loveri ih je ugledao i procedio kroz zube:

— Bar dvojica za početak.

Hal Džesi i Meksikanac su prvi stigli u glavnu ulicu Lal Animasa.

Kada je Džesi video svoga vođu na sred ulice, odmah se bacio na zemlju. Video je da Kolins i Hojtins izlaze podignutih ruku na ulicu i žestoko opsovao. Ne dvoumeći se, povukao je obarač i ustrelio obojicu.

Kolins, još pri svesti, pogleda svoga gazdu.

— Vi ste rekli da izađemo?

Mek Loveri potvrdi.

— Da, rekao sam! — a onda se okrete prema mestu gde je ležao Džesi: — Kukavno pseto!

Džesi Hal se nasmeja.

— Štedite reči, gazda, nemamo više vremena!

— Moramo da dejstvujemo — došapnu Holidej šerifu. — Izbiću im oružje iz ruku.

— Šteta je trošiti olovo — prosikta čuvar zakona i uperi kolt na Džesija.

Metak pogodi razbojnika u desno rame.

— To ćeš iskijati, Holidej — viknu lupež, uveren da ga je Džordžijanac pogodio.

Sada su tri razbojnika ležala nepomično u glavnoj ulici, a dvanaestorica bila pritajeno u kućama i naoružana do zuba.

Krvoproliće je počelo. Verovatno bi se ranije završilo da nije bilo čoveka po imenu Sid Kolton.

Kada ga je ugledao, Dok Holidej brzo napuni oružje i došapnu šerifu:

— Evo Koltona, sada će biti gužve. Mislio sam da će uhvatiti maglu.

— I ako nosite zvezdu, za mene više niste šerif, mister Behaj, jer ste pomogli razbojniku da se spase vešala! — vikao je varalica, prilazeći.

Dok Holidej stade uz čuvara zakona i doviknu Koltonu:

— Nemojte nas zadržavati svojim pričama.

Sid Kolton pljunu na zemlju.

— Šerif i revolveraš, kakav divan duet!

— Sid Kolton! Izdajica! Potežil — odjeknuo je Mek Loverijev glas, a odmah zatim prasak.

Sid Kolton se okrete oko sopstvene ose, ali nije pao. Piljio je u ruku u kojoj se do pre jednog sekunda nalazio revolver.

— Gde je moj kolt?

Rekavši to, pao je kao posečeno stablo.

Onda je odjeknuo još jedan pucanj, poslednji toga dana.

Mek Loveri! Išao je teturajući se niz ulicu. Obe ruke pritisnuo je na grudi.

Holidej pođe za njim i pridrža ga.

— To ste vi Dok... pustite me.

SVAKE SUBOTE

VAJAT ERP

AVANTURE LEGENDARNOG ŠERIFA DIVLJEG ZAPADA

— Hajdemo pod nastrešnicu.

Ranjenik odmahnu glavom.

— Ne... Dok... pustite me, moram odavde...

— Kuda?

— Dalje iz ovog grada, iz ove ulice. Pustite me!

— Idem s vama.

— Hajde, Dok, stojte iza mene i nemojte ništa činiti. Pustite me da odem.

— Da. U redu!

Svi su ga pustili da ide, znajući da daleko neće stići, da će pasti pre nego što izađe iz grada.

Bili su u zabludi.

Vođa bande, koji je posle ovog krvoprolića u Las Animasu i posle osvete nad izdajicom Sidom Koltonom, sam sebi ispalio metak u grudi, išao je dalje žilavo i uporno.

Grad je već ležao iza njega.

Gore na vrhu ulice stari sudija je nervozno izvadio sat iz džepa. Bio je ljut, jer mu je umakao voz za Pueblo.

*
* *

Džon Mek Loveri je poslednjim os tacima snage stigao do šipražnja na obali reke.

Seo je nedaleko od vode.

— Pustite da vam pogledam ranu — rekao je Holidej.

— Ne, Dok, nema nikakvog smisla. Gotovo je.

Uskoro je odjeknuo topot kopita. Bili su to razbojnici koji su uspeli da izvuku živu glavu.

— Šta hoćete ovde?

— Hoćemo da povedemo gazdu.

Mek Loveri odmahnu glavom.

— Jašite dalje, na jug. Ovaj posao ne valja ništa, momci, ništa!

Pošto jahači nisu hteli da krenu, kockar im naredi:

— Gubite se!

Čovek iz Džordžije sede kraj Mek Loverija i zagleda se u reku.

— Dok — ječao je ranjenik — rado bih vam nešto rekao. Vi ste izvanredan čovek, Holidej. Upoznao sam mnoge ljude u svom životu, ali nijedan vam nije bio ravan. No, nešto drugo sam hteo da vam kažem. Tada, kada sam polazio od kuće, otac me je molio da pazim na svoga malog brata. To sam i činio, sve dok nas onoga dana Kolton nije izdao. Tako je nedužni dečak morao da umre. Posle toga sam se javio u vojsku. Došao je rat i ja sam postao oficir. Svi moji momci su me slušali i jurili u vatru na jednu moju reč. Svi su nestali, svi. U poslednjoj borbi, ne Dok, to nije bila borba, to je bila klanica. Tada mi je sinula ideja.

— Kakva ideja? — pitao je Dok.

— Da sakupim sve one, koji su nemilosrdno ubijali i da ih nateram da jaše sa mnom, s tim da na sebe uzmem da ih sprečim da ikada više ubijaju. Uzeo sam najgore momke i uspeo da ih sprečim da dalje seju smrt. Pljačkali smo, uzimali dolare, ali krv nismo prolivali. — On je mrtav najzad — nastavio je vođa bande

isprekidanim glasom, pokazujući na prazno mesto u svom opasaču. — Ja bih ranije ležao ovde kraj vode, nego iza zidina kojim je groblje ograđeno.

Ni Holidej ni Mek Loveri nisu primetili da se u žbunju nalazi neko. Bio je to razbojnik Rou Rili. Hteo je da se sveti.

Metak prozvižda pored samog Holideja i pogodi Mek Loverija u srce.

Džordžijanac munjevito skoči na noge. Lice mu je bilo gnevno.

Pre nego što je razbojnik uspeo da još jednom povuče obarač, niklovani revolveri bljuvali su vatru. Dok Holidej nije pogledao u pravcu razbojnika, koji je pucao. Okrenuo se na drugu stranu.

Mek Loveri je bio mrtav.

Čuli su se nečiji žurni koraci. Stigao je šerif Behaj zadihan.

— Zbog čega ste ga ustrelili, Dok? — pitao je pokazujući na nepomično telo razbojnika Rilija.

Holidej nije dizao pogled, samo je rekao muklo:

— Potrebna mi je lopata. Treba mi lopata, hoću ovde da iskopam raku. Baš ovde — ponovio je.

Još pre nego što se veče spustilo na preriju, Džordžijanac je napustio Las Animas. Ljudi, koji su ga videli kako jaši kroz glavnu ulicu, gledali su u zemlju ili okretali glave.

Šerif Behaj je stajao pred vratima svoje kancelarije i lagano podigao ruku prema obodu šešira u znak pozdrava. Međutim, kada je video

SVAKE SUBOTE

VAJAT ERP

★

AVANTURE LEGENDARNOG ŠERIFA VAJAT ERPA

★

odsutan izraz na jahačevom licu, ponovo je spustio ruku.

Dok Holidej je izjahao iz grada. Zaustavio je konja na obali reke uz malu humku koju je sam načinio, po želji razbojnika Džona Kenija Mek Loverija.

— Rado bih se s tobom menjao, amigo — rekao je jedva čujno i poterao konja dalje prema gazu.

KRAJ

SVAKOG 1. U MESECU

CRTANI ROMANI

BESTSELER

DOK HOLIDEJ

SVAKOG 1. U MESECU

1. januar 1973.